

SOKOL AMERICKÝ

ROČNÍK XXXVII.

CHICAGO, ILL., 15. ČERVNA 1915.

ČÍSLO 6.

BRATRSKÉ TĚL. JED. SOKOL ST. LOUIS, MO.

50 let.

Už půl století dneska jesti tomu,
co z břehů Mississippi vzešla zvěst,
že Sokolstva zde, v nové naší vlasti,
jest zasazena první ratolest.

Již půl století, padesát let dlouhých!
Tak bezděky duch patří v doby zpět,
kdy z tmy, jež těžkou clonou kryla zemi,
naš Sokol v Čechách prvně k výši vzlét.

Za zářným vzorem prvých, velkých vůdců
Vy sešli Jste se, našel druhu druh.
Dnes tisíce nás v celé Americe
zří k slunci volnosti a svatých tuh.

Již půl století, padesát let dlouhých!
Nuž, s jaro myslí v nový zase let
tam k hvězdám, které nad blankytem svítí,
kde lásky bratrské, rovnosti svět!

Nad hor až vrcholky, nad skal až tesy
Sokol vždy dál a výše jen letí:
Srdečně dneska Vám tiskneme ruce
k nové cestě — v nové půl století!

(Věnovala T. J. S. Praha)

(Břetislav Jonáš.)

K vašim památným slavnostním dnům.

Když ustal boj a žtich hluk válečné vřavy,
Když ruce si podali Sever a Jih,
tam, kde Mississippi proud dere se dravý,
tam "Sokol", ten český pták — vzduchem se mih.

Co Čech, to "Sokol" v té době heslem bylo —
když v St. Louis, před padesáti lety —
"Tužme se!" pár mužů na praporek svůj vrylo,
a "Sokol" rozpjal perut' nad dva světy.

Leč ten "Sokol" zrozený v svobodné zemi,
ztrh heslo to, po čase s praporek všech,
chtěl jedním jít směrem k své metě, ne všemi,
a to heslem novým: co "Sokol", to Čech.

A dnes, kdy slavíme půl století práce,
kde Slávů jen hrstka, tam "Sokolí" druž,
a z kolébky naší, zní slavně a krátce —
nejkrasší z hesel všech, co "Sokol" to muž.

V. Kotek.

Za Těl. Jed. Sokol "Čechie" v Chicagu, Ill. Na zdar!

Jos. Křišť'an, starosta; Jan Votoček, taj.

Půl století sokolské práce! Jak vzácné a významné to jubileum! Padesát dlouhých let již tomu, co na březích veletoku Mississippi byla Vámi, bratři, zasazena první sokolská ratolest v Americe. Majíce na paměti zářné vzory dvou prvních vůdců Sokolstva, zasadili jste ji na ryzích a poetických základech, a proto rostla a mohutněla. Dnes, kdy zdravé odnože mateřského kmene vašeho ujaly se a zkvétají po všech končinách této naší nové vlasti — dnes, kdy celá česká veřejnost radostně podílí se s Vámi na slavnostech Vaší mateřské jednoty — projevujeme Vám i my své nejupřímnější blahopřání.

Z přátelství dvou velikých, nadšených, ryzích duší, z přátelství, jehož historie českých dob po znovuzrození — z přátelství Jindřicha Fügnera a Miroslava Tyrše vzešla idea českého Sokolstva a tak hluboce zakořenila se v celý život náš, že i zde za mořem nyní po 50. letech radostně slavíme s Vámi, bratři — prvými průkopníky myšlenky sokolské v Americe — skvělé výsledky práce jménem jejím vykonané.

Půl století máte za sebou. — Přejeme, bratři, Vám i sobě, abyste v těchto slavnostních dnech načerpali nových sil a nového nadšení k další obětavé a nezištné práci, přejeme Vám i sobě, aby mateřská jednota Vaše i v budoucnu rostla a zkvétala vždy k větší cti veškerého Sokolstva, vždy k větší cti a slávě poetického českého jména.

Na cestu v nové půl století voláme Vám, bratři, naše upřímné, sokolské Na zdar!

Těloevičná Jednota "Sokol Praha", Chicago, Ill.

Vác. Houser, starosta; M. Beránek, tajemník.

OSLAVA ZALOŽENÍ PRVNÍ SOKOLSKÉ JEDNOTY VE SPOJENÝCH STÁTECH.

Zlaté jubileum v St. Louis.

Je náš zápas o udržení národnosti naší v tomto moři cizoty marným? Splyneme v tom tavícím americkém kelímku s ostatními, tak abychom nebyli k rozeznání?

Je veškeré snažení naše pouze hravou vlnkou, jež se vzedme vzhůru, aby zase klesla a zanechala za sebou pouze bělavou pěnu hřebenů svého na uklidňující se hladině?

Kdo sledoval tu naši činnost sokolskou a zaznamenával výsledky její, na pohled třebaš malé, ale v důsledcích široké, daleké, odpoví jistě rozhodně záporně na otázky ty a poukáže vám na oslavu založení první jednoty sokolské v této zemi, která konána byla ve dnech 29—30—31. května v St. Louis, Missouri.

„Besonders auffallend war es, dass mann fast kein wort english hörte, denn alles, selbst das jüngere element unterhielt sich in der böhmischen muttersprache, was man bei deutschen Vereinigungen leider nicht mehr findet.“

Ve volném překladu:

Zvlášť nápadné bylo, že ani slůvka anglického nebylo slyšet, že i ten mladší živel bavil se v české, mateřské řeči, co u německých spolků víc se nenajde.

Tak píše německé noviny „Westliche Post“, která má nejméně příčiny, by nám pochlebovala, zvlášť když před nedávkem jednota st.-louiská resolucí odsoudila krvežiznivost teutonskou.

Oslava založení první jednoty sokolské byla ryze českou manifestací a nemůže být ani dost malé pochyby o tom, že byla novou vydatnou vzpruhou všem činovníkům k další, neutuchající snaze prospěti věci české. Pilné přípravy byly k příležitosti těmto slavnostním konáním a proto také nezůstalo nic nedodělaného, vše jako hodinový stroj pracovalo.

Účastníci oslav odnesli si z nich mnohé jímavé upomínky. Nejdojemnějším výjevem byl onen, kdy jedinému žijícímu ze zakládajících členů, br. J. B. Erbenovi, 82 letému, byl v uznání odevzdán košíček květin a když vyzdvihnout byl členy vzorného družstva na ramena, tak aby každý v síni mohl do obličeje jeho pohlédnouti a když každý pěl tu naši věčně krásnou a dojemnou hymnu: „Kde domov můj.“

Veřejné evičení, v neděli 30. května pořádané, bylo, jak ani jinak nemůže býti, jádrem a středem všech oslav. To však podrobně popsáno nížeji. Sobotní pořad poskytoval skoro výhradně požitky duševní. Při něm členstvo pěveckých odborů prokázalo se pilným evičením a proto jeho zpěvy nesly se přímo k srdcům přítomných, jichž tu byl značný počet, ale ne přece takový, aby odpovídal té snaze výboru a námaze zpěváků.

Musí však býti vzato v úvahu, že počasí bylo chladné, deštivé — celý předcházející týden pršelo a v sobotu byla obloha zakaboněna stále, a večer konečně přece znovu dštila.

Starosta T. J. S. St. Louis, br. Fr. J. Holman, zahájil slavnost následovní řečí:

Ctění přátelé, bratři Sokolové a sestry Sokolky!

Dnes, při oslavě vzpomínky založení prvního sokolského sboru v této nové naší vlasti zde v našem St. Louisu, jest mně vskutku milým a vzácným potěšením zahájit tuto oslavu Sokola Amerického, uvítati vás v našem středu v dny, nám všem tak milé, zlatého jubilea oslavy. Padesát roků práce sokolské máme za sebou, padesát roků je více než průměrná doba žití člověka, tudíž jen málo těch je mezi námi, kteří dnes vzpomínají s námi těch prvních počátků, kdy spolkový život nebyl ještě rozvinut, kdy nestávalo pevné zásadní strany zde. Tudíž, milí přátelé, zajisté že zapotřebí bylo pevné vůle těch několika přátel, aby i sokolský sbor ten v existenci byl udržen.

A dnes, po uplynutí padesáti roků, pohledme kolem nás. V každé větší české osadě najdeme sokolské jednoty. Tudíž s hrdostí možno nám pohlédnouti na práci naši a našich zakladatelů a ujist' uji vás, že mnohem více by nás bylo potěšilo, kdyby veškeré pokrokové jednoty sokolské, tak jako naše sokolská hesla, byly spjaty.

Přátelé, jak krásné jest: síla a statečnost! Jak dobrou jest činnost a vytrvalost, přesnost a důslednost, láskou k národu! Láskou k volnosti! A my dříve, než zakončeny budou dni této slavnosti, napíšme ve svůj štít: Ve spojení rovnost a bratrství. Tak bychom měli rozuměti vlastnostem sokolským, heslům mužným, oněm vlastnostem, kterýmiž předkové naši v poli světovém vítězně obstáli. V této snaze k sjednocení tiskneme sobě ruce bratrské, neb velký, krásný a vznešený jest úkol sokolský v životě národním, uchovějme jej v srdci nadšeném, tužme se a jednejme každým dnem, jak úkol tento nám velí. Hlasme se k němu vědomě, směle a hrdě před světem celým. Přátelé a hlavně vy, bratři Sokolové, kteří co zástupci Jednot Sokolských přišli jste, byste společně s námi účastni byli slavnosti tak památné, ne jen pro nás, nýbrž pro celé sokolstvo americké.

Vítám vás co nejsrdečněji a přeji vám, by tento krátký pobyt váš mezi námi mohli jsme vám zpříjemniti co nejvíce, by uspokojení vrátivše se zpět, vzpomínali jste na ty blahé prožité chvíle v sokolském kruhu bratrů a sester jednoty naší. Vítám vás přítomné všechny a jsem jist, že odnesete si z této slavnosti vzpomínky ty nejlepší!

Po dvou hudebních číslech zapěl „Hlahol“ chorál Bendlův „Svůj k svému“ a když skončil, promluvila za odbor Sokolek „Vlasta“, sestra Rainerová, jak následuje:

Jménem odboru Sokolek Vlasta ujímám se slova, bych vám dnes zde přítomným, váženým hostům, milým bratřím a sestrám poděkovala za vaši účast při dnešní významné slavnosti. Buďte nám srdečně vítáni! Sešli jsme se dnes z blízka i z dále pod tento krov sokolský, abychom důstojně oslavily památku 50letého jubilea Sokola Amerického, jenž vším právem může se zvatí prvním národním živlem v této zemi. 50 roků jest tomu, co ze středu českého St. Louisu vyletěl bujarý Sokol, rozlétl se po nivách amerických, by mnohými křídly svými chránil potomky vystěhovalců českých; by zachránil vlastenecké muže a ženy pro národ svůj a nedal jim utonouti v moři ciziny. Po 10 letech zdejší dívky české, seznávše šlechtitný cíl Sokola, i ony se postavily po bok mužů do řad sokolských. Z vypravování a paměti zakladatelek slyšely jsme, jak těžké byly jejich začátky — překážky, ba i posměch byl jim údělem od neuvědomělého lidu. Vytýkají jim, že staly se Sokolkami, odpadlicemi, ony si založily spolek, jemuž daly jméno Vlasta a ta Vlasta že není ani žádná svatá. Leč statečné ty dívky vytrvaly. Museli to být přece tenkrát lidé neuvědomělí, když hledali Vlastu v seznamu svatých. Měly vzíti do ruky dějiny svého národa a tam by byli našli Vlastu, když společně s družkou svou Šárkou byla vůdkyní ženám, jež postavily se v boj proti nepříteli, by chránily vlast českou! Proto zakladatelky zdejšího odboru Sokolek přijaly jméno této hrdinné ženy, neboť i ony pustily se v boj ne se zbraní v ruce, ale s láskou v srdci, s láskou k svému národu, postavily se v šiky sokolské.

A docílily výsledků! Neboť dnes každá uvědomělá žena lne k sokolstvu, protože vidí v Sokolstvu budoucnost národa, protože vidí v něm i pomocníka při výchově svých dětí. Sokol vychovává nám děti naše nejen tělesně, ale i duševně. Sokolovna dává dítkám našim sílu, obratnost, přidržuje a uslechťuje je v naší rodné řeči. Zde vstěpuje dítkám našim i vyšší zájmy člověka, to jest: Rovnost, svornost a bratrství! A proto slibme si, všechny zde dnes přítomné ženy, že chceme národu našemu vychovati vlastenecké matky. Že chceme šiky sokolské vždy doplňovati

vlasteneckými syny a deerami, neboť jen tak můžeme doufat, že národu našemu vzejdou červánky zlaté svobody! Slibme si všichni v této slavnostní chvíli, že ruce sobě dále svorně podáme, že učiníme svazek silný, nerozlučný, který sloužití bude ku etí zakladatelům Sokolstva Fuegnerovi a Tyršovi! — Milení bratři a sestry! Ještě jednou vám děkuji za vaše účastenství a ještě jednou volám: Bud'te nám srdečně vítáni!

Účastenstvím Vaším dokázali jste, že pobyt v cizině neutlumil ve vás lásku k národu svému, že zápas o bytí neuhasil dosud ve vás jiskru posvátného nadšení! Stůjme jen dále věrni rodu svému, opatrujme naši národnost a snad již v krátkém čase dočkáme se toho, po čem všichni toužíme—dočkáme se snad svobody naší vlasti! A dočkáme-li se toho, že národ náš bude si moci po těžkých bojích odpočinouti co vítěz, pak budeme se moci těšit tím blahým vědomím, že i my jsme tu starou drahou máti v těžkých jejích chvílích neopouštěli, ale že jsme konečně konali, co nám velelo naše upřímné — pro vše dobré nadšené srdce sokolské! Shlukněme se dále pod prapor sokolský, súčastněme se národního ruchu, by Sokolstvo nadále mohlo se zvátí chloubou našeho národa. Mějme vždy na paměti to vznešené heslo: Tužme se! Tužme se nejen tělesně, ale i duševně. Tužme se na poli národní obětavosti a lásky! Na zdar!

Přednesla řeč tuto vzletně a zasloužila si ten potlesk, který následoval. Cvičení čekanců na nízké hrazdě, postavené na jevišti, bylo ukázkou cvičení, jak je pod dozorem br. J. Paskovského prováděno pravidelně a čekanci vykazovali se chutí k práci. Přáli bychom si jen, aby vytrvali, by řady členů mohly být doplněny silami dobrými.

Sbor cikanů z opery Troubador zapěl smíšený pěvecký sbor, skládající se z členek Vlasta Hlaholu; solo Azuceny zapěla sokolka Boža Nováková. Zpěv se obecenstvu velice líbil a potleskem, konce neberoucím vynuceno od zpěváků přidání. Po přestávce 10 minut trvající zahrála hudba humoresku od Dvořáka a skupinová cvičení na židlích provedly dvě čtyři žáků. Jedna četa byla úplně v tmavých šatech, druhá v úplně bílých. Když jedna cvičení skončila, hned druhá je opakovala, neb obě společně skupinu utvořily. Nacvičení bylo dobré a provedení bezvadné.

Výňatek z Blodkovy opery "V studni" zapěly členy Vlasty a Hlaholu, solové zpěvy měla Sokolka M. Polepilová Lidunky, R. Klimt Vojtěcha; M. Žaloudek Janka.

Hudbu i zpěvy řídil snaživý sokol Karel Trčka s úspěchem uznání hodným.

Když pořad večera byl vyčerpán, pozváno obecenstvo do sborovny, která proměněna v jídelnu a vyzdobena žlutými praporemi a jinými ozdobami, připomínajícími zlaté jubileum. Stoly obtěžkány byly chutnými pokrmy, připravenými a předkládanými čilými a ochotnými Sokolkami.

Když zasloužený hold byl vzdán výrobkům kuchařským, představil starosta Holman staříčkého bratra J. Erbena, jediného pamětníka onoho památného pro nás dne, kdy se podílel na založení jednoty sokolské.

Br. Erben, jak bývá v takovém věku, jehož on se dočkal, večera toho byl rozrušen, necítil se tak jak si přál, a jak přání, aby promluvil, vyžadovalo, proto se třesoucím hlasem omluvil a přál dobrého pobavení všem.

V zahradě měl být koncert, ale ten překažen byl deštěm a "posilnému" obecenstvu dána příležitost ve dvoraně vzdát hold Terpsychoře, čehož hlavně mladina využila. Srdečná zábava potrvála do 4. hod. ranní.

A tu dlužno podotknouti, že na oslavě té podílely se jednoty N. J. S. a že tato byla zde úřadně zastoupena jednatelem svým a vzorným družstvem. Blahopřejných připsů a telegramů přišlo tolik, že je nebylo ani možno všechny při slavnosti čísti, a nemůžeme je ani všechny otisknouti. Popřáváme však místa obsažnějším dopisům, aby se doká-

zala jasně ta účast. Mezi hosty byl tu též člen V. V. N. J. S. br. V. Houser, starosta Plz. Sokola, br. J. Dvořák, člen Plz. Sokola, br. V. Dibelka. Vzorné družstvo skládalo se z brí.: Fr. Paula, V. Stránskýho, Jiřího Veselého od Plz. Sokola; H. Šmídla od Sokola Chicago a Fr. Jirásk a R. Nováka ze Cedar Rapids. Župa střední byla zastupována br. Fr. Filipem. T. J. S. Tyrš, Cedar Rapids, br. E. Tůmou. Dále tu byli dva evičeři členové Sokola Chicago, brí: Molcar a Krátký a družstvo bývalé Slovanské Lípy, skládající se z brí: Toman, Holec ml., Smitka, Adámek, Švejka, Katner a Rejna. Z Edwardsville byli tu bratři Šimáně, a Mount Pleasant i East St. Louis byli četně zastoupeni. Župu Fügner-Tyrš zastupovali: B. Hák, A. Doležal, J. Dušek, Fr. Wolf, Al. Váňa, Jos. Trávníček. R. Mueller, J. Wlach, J. Balabán.

V neděli dopoledne konalo vzorné družstvo zkoušku. Na jiném místě uvádíme evičení, která prováděna odpoledne a posudek o nich je z pera br. F. Filipa. Než se přešlo k evičením, vešli do síně všichni, kdo evičení se účastní, napočítali jsme jich celkem (žáků, žákyň, Sokolek a Sokolů) 181. Slušný to jistě počet, z něhož na členstvo připadá 25. Když se čelně v řadu postavili před jeviště, měl delší řeč br. K. Milčie.

Přivítal všechny hosty, přivítal i hosty jiných národů slovanských, kteří se přišli potěšit s rodinou sokolskou. Vítal pak bratry z jiných míst a provolal všem Na zdar a Živio! (Volání to opětovali všichni.) "Celá jednota připadá mi jako zahrádka, v níž po 50 let pěstována byla ta naše mládež jako drahý květ. Dnes dočkali jsme se výsledku, naše zlaté jubileum nám to, nejlépe dokazuje." V pokračování své řeči kladl veliký důraz na to, že základem každého národa jest poměrný hmotný blahobyt jeho lidu. Národ bohatý však hyne, máme toho důkazů dosti v dějinách. Národ takový pouští se v rozmarlost a prospěch lidu odumírá. Poměrný blahobyt však má jiné starosti a starostmi jsou mu hlavně školy z nichž by lid jeho ssál vědění a tak obohacoval se duševně. A věru — pravil — že mohlo by město naše býti v pravdě hrdo nad školami svými. Ovoce již nese poklad uložený v nich, ač přiznávám, mnohdy mnohý neschvaloval povolování peněz na školy, které jsou dnes chloubou naší. Nežijit' národové jen pro bohatství hmotné, ale i duševní, pro krásu a dobro. Ve starověku bylo tomu poněkud jinak, ale my do dnes čerpáme z těch starých klasičů, stále nám zůstávají tak mnohé vzory. Do dnes akademické jsou nuceni studovati římské právo a jiné ještě. Tot' důkaz, že správně pochopují se dnes práce vyšší z šerých dob ještě. I nás Sokolů se to týče, my chceme také po způsobu starých Řeků, kteří byli zdatnými obranci své vlasti. Čes. školy byly úzce spjaty s osudy národa, po 300 let bezmála úpí lid náš pod Habsburky, kteří nikdy nebyli českému lidu přízniví. Kultura česká, školy, pod dozorem jejich pochopů ničena a dějiny uří velmi opatrně, by děti nevěděli že Habsburkové to byli, kteří nejlepši lidi české z vlasti vyhnali, pokud je ovšem nezničili již dříve. Tyrš dal život Sokolstvu, které se stalo pak jediným národním sdružením. Srdce česká se táhla pod prapory jeho, svítala naděje a v roce 1862, kdy založen Sokol Pražský, těšil se lid všechen. A hle, za 3 roky na to schází se v St. Louisu hlouček českých lidí a zakládá jednotu sokolskou, první v Americe. Bylo to 14. února, sokolští pionéři zdejší pustili se do práce a dnes, po 50 letech vidíme již krásné výsledky neunavné sokolské práce. Bylo to v tomto městě a předsedal tehdy bratr Erben, jediný ze schůze té. (Máme po ruce vypravování ještě jiného, dosud žijícího bratra, který byl v prvé schůzi přítomen, ve schůzi přípravné a uveřejníme je, bude-li nám možno v příštím některém čísle S. A. —P. red.)

Bratr Erben, dnes přes 80 let starý, dlí mezi námi dosud a zajisté že s uspokojením hledí na naši práci a vý-

sledky její. Děkujeme mu z hloubi svých sokolských duší a provolávám mu bratrské Na zdar! (Síní zaznělo mohutné pozdravení sokolské.) Kol br. Erbena družili se však ještě jiní, i těm patří náš dík a uznání. Jsou to zvláště br. Procházka a Vostrovský, kteří své síly vždy jednotě i celku věnovali. Škoda, že nebylo jim popřáno dožít se krásných okamžiků dnešních.

Lehce se zakládá spolek, ale těžko se udržuje a tak bylo i s milou naší Jednotou. Bylo potřeba podpory, obětavosti, pilného členstva. Jako všude i u nás finance byly kamenem úrazu, ale přízeň obecnost, kterou máme i dnes, pomohla nám vítězi. Není-li toho, těžko se udrží spolek. Svízele veliké byly s místností. Stěhovala se jednota sem i tam až konečně od roku 1894 jest v nynější místnosti a zde vyvinula se nová veliká činnost. Ve vlastní síní nalezly všechny výbory a odbory své útočiště. Získána i mládež. Kdo pochyboval o lásce bratří k jednotě, ten byl přesvědčen o opaku, když veliký cyklon porazil nám celou jednu stěnu. Bratři se sešli a cihlu po cihle odstraňovali a za nedlouho byla nová. Síní hostila sjezd N. J. S. Hosty i závodníky přijala o památném dnu výstavním. V síní založena byla slavná trubačsko bubenická četa, zde dán i základ jednotám sokolským slovanským a dnes v síní eviči i česká kapela br. Trčky, která pěstuje také tu krásnou českou hudbu. 21 rok nám slouží naše milá tělocvična. K ní tíhnou všechny myšlenky naše, pod starou její střechu tak rádi se utíkáme. Hlavní však cíl náš bylo vždy pěstovati tělocvik, ale nebylo k tomu z počátku základů, pomůcek, to však časem vše zjednáno a zřízena i tělocvičná škola, jež vykazala se tak mnohými výsledky. V síní, okolo evičitelů točila se mládež i do rost, hluli k nim láskou velikou.

Pokud se týče práce národní, tu třeba říci, že jednota byla vždycky na prvním místě. Nebylo v St. Louisu podniků národního, aby se jej jednota nesúčastnila. Český den výstavní byl jejím dílem. Sokolstvo vždy pracovalo k prospěchu našeho národa a časem se mu to i vytýkalo. Dnes však vidí ti, kteří nám naše národní stanovisko vytýkali, kam se poděla ta mezinárodní snášenlivost, pro kterou tolik horovali. Národ, který by v příkladu tom měl býti vzorem, postavil se v dnešní válce na stanovisko čistě národní. Němci, kteří honosili se tak vysokou kulturou, porušili mezinárodní nazírání úplně. Po roce 1848 prechali do země svobody, i zde byli a srovnali se s našinci. Čech srovnával své cítění mezinárodní se svými zásadami, byli vždy přístupnými citu — vzpomeňme jen Husa, již ten hlásal dobro a jeho Husitství přineslo národu velikých obětí. Dnes máme se srovnávat ve staré vlasti heslem žít, nebo nežít — splynout v jedno s velikým národem. Leč i v Americe se hlásí tato otázka o úzkém přimknutí — příroda však sama se hlásí o právo své, neboť tak jako každý i Čech chce žít, volně se vyvíjet podle jiných s nimi v rovnocennosti. V den našeho jubilea vlasti krváci a Sokolstvo podrobováno ostré kritice. Kritika jest ovšem velmi dobrá věc, ale musí zůstat kritikou rozumovou. Mělo prý Sokolstvo vyvolat proti Rakousku revoluci. Uvažujte, bylo by to možným? Země naše vraženy jako klín mezi nepříteli a vláda rakouská tak ostražitá, která podporována zrůdci národa, věděla o všem, byla by zle utlumila podobné pokusy. Tam nebylo možno činiti nic více, nežli činí dodnes. Ale na nás tu záleží, abychom vlasti své pomohli a pro ni učinili co jen nám možno.

Čím je Sokol pro celek. Vzpomeňte, jak rádi jsme do Sokolny chodili, viděli jsme tu náš dorost, mládež a po letech z nich byli mužové, ženy, otcové a matky a těchto zase děti dorůstají již a ti všichni tuží nebo tužili své svaly v Sokolovně i posilovali v ní svého ducha. Všichni dnes lnou k ní s takovou láskou a radostí jak jen možno. Pěstován byl u nás nejen tělocvik, ale i smysl pro vše krásné, pro právo a dobro. Co programů, ušlechtilých zábav, přednášek,

divadel, koncertů a j. Ale vzpomeňme také toho jak často mnohý jsme doma měli nesnáz, že schůze schůzi stihá, doma že nás ani neznají. A proč to vše. K povznesení Čestství a lepšího názoru o nás. Vytýkáno nám, že my Češi si libujeme ve spolkaření a přece výsledek spolkaření našeho jest lepší, nežli jiných. Kdybychom konečně neměli jiných cílů, nežli starost, jak dosíci peněz, nevím jaký by život náš byl. A my za posledních 40 let nahromadili jsme si pílí členstva také majetek, ten je nás všech a každý jednotlivec byl složkou důležitou. My obohatili se však i o majetek duševní a ten jest dražší jiného.

Děkuji vám, draží, všem za lásku a snahy, které povznášely jednotu naši a také každého jednotlivce z nás. Nestrpíme si život ani na dále, nepřetěžujte jednotlivce úřady, každý pracuj stále tak věrně, oddaně i pilně a heslo "Ni zisk, ni slávu!" budiž nám vodítkem i v druhém půlstoletí. "Vytrvej" platíž vám vy malí žáčkové, žáčky, tobě do roste, vám ženy i mužové. Pamatujte na dnešní krásný den. Čas běží, běží, staří odcházejí, ale vy mladí, naděje naše, neste tu korouhev dále a pečujte vždy o to, aby jméno Čech mělo vždy a všude dobrý zvuk. Pracujte vždy tak, jako pracovali vaši předchůdci. Sokol se na vás dívá s důvěrou, s tou také volám já "Na zdar" novému půlstoletí.

Řeč jeho byla častokrát přerušena potleškem. Pořad odpolední prodloužil se řečmi, na něž as pořádající výbor nepočítal. Měl řeč mayor města, H. W. Kiel; jednatel V. V. N. J. S. S., T. Vonásek; starosta Župy Fügner-Tyrš, br. Wlaeh; pak zástupce Pl. Sokola, br. J. Dvořák; zástupce Slávského Sokola, br. B. Háek, a zástupce chorvatského Sokola "Dalmacija", kterážto jednota byla zastoupena i svým družstvem. Br. Mudrovich odevzdal jednotě St. Louis pamětní list v rámu. Na listu byly podoby Tyrše-Fügnera po straně obrazu, znázorňujícího chorvatské Sokoly, přinášející hold českému Sokolu a nad obrazem byly prapory obou sbratřených národů kol sokolského monogramu. Pod obrazem byla slova: "Na poklon Českom Sokolu prigodom 50-godišnjice.—Hrvatski Sokol Dalmacija."

Řeč jednatele V. V. N. J. S.

Otčené shromáždění, dámy a pánové, vy milé sestry Sokolky a bratři Sokolové:

Jest mi nemalým potěšením, že pověřen byl jsem čestným úkolem pozdraviti vás za tu mnohočlennou rodinu sokolskou, za všech těch sedm tisíc členek a členů N. J. S. u příležitosti této, tak významné nejen pro místní jednotu, nejen pro Sokolstvo v Americe, ale i do jisté míry ono v rodné vlasti naší, a nejvýznamnější pro celý náš národní život v této zemi.

Den 14. února r. 1865 je zaznamenán v dějinách česko-amerických písmem nesmazatelným. V den ten zaseto bylo sémě tehdy ještě útlé ale slibné Tyršovy myšlenky sokolské, a od té doby do dnešní bylo bedlivě střeženo, ošetřováno, udržováno a rozšiřováno po všech končinách této republiky.

V roce založení vaší jednoty dokončen byl bratrovražedný boj v této zemi vítězstvím za svobodu černých lidí. Od srpna minulého roku veden je na druhé straně Atlantiku boj pro nás Čechy významnější a důležitější, protože jest bojem, od něhož očekáváme aspoň uvolnění, když ne úplné osvobození všeho Slovanstva.

Se zatajeným dechem sledujeme zprávy o postupu hrozného toho zápasu, nemajíc ho v dějinách lidstva příkladu, nemůžeme se dočkat jeho skončení, neboť z něho má vyplynouti ta toužebně očekávaná svoboda.

Zvláštní shodou okolností spadají tedy obě ty velké události, dotýkající se tolik vaší jednoty do dob velice podobných. Za hřmění děl a rachotu pušek zrodila se vaše jednota a ozvěna hřmění děl a rachotu pušek doprovází váš vstup do nového půlstoletí.

Padesát let činnosti plodné máte tedy za sebou a připadají vám libým snem. — Padesát let — jak ten čas letí, kvapí — přímo šíleně se vrhá v náručí minulosti, necháváje za sebou nic než vzpomínky a výsledky práce vykonané — práce mnohokrát neoceněné, často podceňované.

O tom, co jste za těch 50 roků vykonali, co vám bylo přestáti, co obětí jste přinesli, vypráví stručně sice, ale podrobně památník váš. Ten doporučuji všem členům, zvláště pak těm mladším ku bedlivému a pozornému pročení a doporučuji ho i širší veřejnosti. Na těch sto a několika stránkách načrtnut je obraz činnosti vaší, tam dočtete se o výsledcích nezištné práce sokolské. Ten náčrt je i dobrým vysvědčením členům jednoty, zvláště pak jejím zakladatelům, neboť vypráví o dobré, upřímné a pevné vůli, s kterou se podjali práce ve prospěch národa a s kterou v ní vytrvali do dnešní doby. To je tou jasnou stopou, jež daleko do budoucnosti bude osvětlovati dráhu naší.

Lví silou šli jste do zápasu o udržení a povznesení národnosti naší v tomto moři eizoty, vzletem a nadšením sokolským slézali jste různé překážky v cestu se vám stavící, a ve štítu vašem vždy skvělo se to krásné heslo našeho šlechtetného, nezapomenutelného Fuegnera: Ni zisk, ni slávu.

Jsem dalek toho, abych vám poehleboval, nutno však vzdáti práci čest. A činím-li tak, tož činím tak z povinnosti mi uložené tou milou nám všem N. J. S., již jste pomáhali budovat, při níž stáli jste v dobách zlých i dobrých. A k povinnosti té se pojí i účelnost. Chei, by slova veřejného uznání pobídla nejen vás k další, úspěšnější práci, ale každého Čecha. Nerad bych viděl, a doufám, že se nikdo toho nedočkám, byste složili ruce v klín a řekli jste: „dost jsme vykonali.“ Neustaňte v práci své a ta skvělá minulost budiž vám pobídkou, zárnou hvězdou vedoucí k nejvyšší metě, k nejzašším cílům Sokolstva.

Práce čeká na vás i na nás ještě mnoho. Přiznávám, že v řadách našich zavládla poslední dobou jakás ochablost, omrzlost, nespokojenost a neurčitost. Nejsou to však příznaky dnešní doby, které prochvívají celou lidskou společnost a které rozrušují celé její žití? Veškeré lidské snažení je jimi zasaženo, v zmatek uváděno. Denně vyvstávají nám noví proroci, noví učitelové a denně jsou nám hlášány nové, nevyzkoušené pravdy, denně se nám klade nový cíl. Nenechme se strhnouti v proud ten, jděmež cestou vytknutou, nenechme se svéstí svůdným hlasem různých hlučných, ale prázdných hesel, zůstaňme svoji.

Protože nejsme dokonalými, protože jako jednotlivci i každé těleso je chybě podrobno, hled' me poznati nedostatky a vady své, hled' me je odstraniti, napravití a tak ozdraví zas naše organisace, tak vzpruží se členstvo její zas k jaré práci a bude moci na základech nabytých zkušeností pracovati s větším úspěchem dále. A práce v těchto bouřných dobách je potřebí mnoho. Nejen práce, ale i obětí jest od nás vyžadováno, aspoň hmotně máme napomáhati k uskutečnění důležitého obratu v dějinách národa našeho. Připamatujme si tato slova Tyršova: „Jsi Čech, jsi synem národa, jemuž nejvíce ze všech, co jich ve světě, potřebí jest, aby s jinými ve všem na roveň postoupil. Čím menší počet nás, tím více na každého z nás se počítá. Nesmíš tedy ochabovat.“ Láska k vlasti svedla nás pod jeden prapor, zasvětili jsme služby své národu a proto v těchto těžkých a rozhodujících chvílích musíme činem dokázati, že v nás má to, zač jsme se vydávali, že ta naše slova o lásce k vlasti nebyla planými.

A tu u slavné této příležitosti slibte se mnou, že povinnosti své zadost učiníte, tak jak se od vás vším právem očekává.

Tím končím dodávaje: Sláva prvnímu půlstoletí a zdar novému.

Řeč sokola B. Háka.

Bratří! — Jménem všech členů Sokola Slávského tlumochím zde vřelý pozdrav, ku významnému svátku vašemu — ku slavnostnímu dnešnímu dnu, jenž jest zlatým hřebem všeho českého Sokolstva v Americe!

Padesát let, půl století úporné a poetivé, vytrvalé a záslužné práce sokolské leží před námi jak otevřená kniha a z listů její vanou vzpomínky na těžké doby prvých počátků, kdy Sokol na této půdě cizí musel se probíjeti nepochopením a nepřízní jej obklopující, kdy jako skalisko v moři rozbouřeném oddolávatí musel narázům vln cizích vznětů, mrazivých předsudků ba i lhostejnosti vlastní krve.

Co myšlének a citů se tu pojí v dějinách Sokola St. Louiského za dobu půlstoletí, kdy poprvé r. 1865. vedle hvězdnatého praporu zavlál v této zemi prvý prapor sokolský s heslem „Tužme se!“ obklopen nadšenými junáky, počal šířit po nové naší vlasti nám všem drahou a svatou myšlenku sokolskou.

V té době národního rušení zde v Americe vzniklo sice množství blahodárných myšlének na prospěch a posílení české větve, leč mnohá z nich nepřízní poměrů zanikla, ale jedna z nejdárnějších překonala všechny obtíže nepříznivé doby, překonala všechny úklady a to jest právě — myšlénka sokolská!

Padesát let uplynulo od té doby — kdy myšlenka ona se vtělila v český živel na této půdě, kdy s jarým pozdravem vstoupil v život Sokol St. Louiský, z jehož hnízda rozletli se nadšení junáci, aby povzbudili národní život náš ku práci účinnější, aby bojovali proti zpátečnictví a šosáctví.

Padesát let života sokolského má veliký význam v životě celé naší větve česko-americké, neboť Sokol byl celý ten čas střediskem jaré omladiny české, nadšených mužů a pracovníků, jižto šířili vznešené zásady našich nesmrtelných tvůrců, Fuegnera a Tyrše po celé vlasti česko-americké, takže dnes v každé větší osadě české v této zemi hrdě vlaje prapor sokolský ku etí a zdaru jména českého.

Dnešním dnem skládáme my všichni členové velké rodiny sokolské bez rozdílu zasloužený hold prvnímu průkopníkům myšlenky sokolské v Americe — čackému, bujarému Sokolu St. Louiskému!

Necht' živý příklad jeho vytrvalosti slouží co vzor všem jednotám v Americe, necht' padesátiletá záslužná činnost jeho je vzpruhou mladým jednotám našim, jež vznikly za poměrů daleko příznivějších, než jak bylo v létech šedesátých.

Snad přijde kýžená ta doba, kdy všichni, poznávše svůj společný cíl, staneme pod jedním praporem sokolským a v semknutých řadách, druh vedle druhu ve svorné práci úsilovně napřeme vespolečné síly své ku etí a slávě jména českého na této půdě a za vznešeným cílem nesmrtelných tvůrců Fuegnera a Tyrše!

Necht' Sokol St. Louiský mužně, statečně a pevně stojí při svaté věci naší v každý čas a dokud jeho paže schopna rozmachu jako dnes stál! Na zdar!

Večerní pořad byl také značně rozšířen a proto, ač čísla, z nichž se skládal, byla vesměs zajímavá, krásná a dobře provedená, unavoval. Všeho moc, škodí, je staré, ale dobré přísloví. Vzorné družstvo bylo na prvním místě a počínalo si prakticky. Po prostných hned bradla a pak koně, na každém náradí 2 výkony. Vrcholové výkony dařily se všem členům, vyvolávající v obecenstvu, pozorně je sledujícím, údiv i obdiv. Cvičení na hrazdě na jevišti provedli členové Sokola Chicago, br. Šmídl, Molear a Krátký spolu s 3 členy st. louiskými, četu doplňujícími. Drželi se statečně a pochvalu diváků si získali právě tak jako členové Slovanské Lípy se skupinovým cvičením s ocelovým kruhem. Těmto scházel doprovod hudební. Cvičení zakončeno bylo živým obrazem „Světlohošů“ a to byla vhodná koruna.

Německý časopis "Westliche Post" nadepsal zprávu svou: Turnerleistungen können mit denen irgend eines vereins vergleich aushalten. To jest, že naše slavnosti snesou porovnání s oněmi každé jednoty. A dále: Die einzelnen uebungen klappten vorzüglich und als es gar zur kuerturnen kam, da hätte wohl kein Turnlehrere etwas auszusetzen gehabt. (Co se týče cvičení, žádný cvičitel nemohl správně vytýkat vady nějaké.)

A málem bych byl zapomněl podotknouti, že v jednom rohu síně byla výstavka ručních prací našich Sokolek, které předměty vyšité neb ušité darovaly, aby byly vylosovány ve prospěch umoření dluhu na Sokolovně ještě váz noucího. Prodej lopatek byl dosti čilý jak odpoledne, tak i večer. Jedním z dáreků byl pěkný košíček se žlutými růžemi, výroby sestry Johnové. Výbor onen košíček si vyhlédl za dárek br. Erbenovi a nechal na stuhu vytisknouti věnování. Koš měl být odevzdán na jevišti, ale br. Fr. Filip plán ten pozmenil, jak na začátku této zprávy vypsané již. Pak br. Filip, když zpěv dozněl, připomenul všem, že naší povinností oslaviti důstojným způsobem památku Mistra Jana Husa 6. července t. r., neb dne toho bude tomu 500 roků, co tento náš velikán zemřel na hranici kostnické pro pravdu.

Pak nastala zase volná zábava, na níž netrpělivě již čekala omladina. Hudebníci zdáli se být neúnavnými. Sami dost často hráli a nenechali se pobízet dlouho k nastavení. Br. Trčka, kapelník, zasluhuje si veškerého uznání.

Na pondělním programu byla schůze členů sokolských jednot, na níž se mělo jednat o všem, co by bylo ku prospěchu Sokolstva v Americe. Schůzi předsedal br. Holman a rozpravy se účastnili bři: Háek, Doležal, Wlach, Tesař, Pešout, a když se pisatel přidal k náhledům br. Wlacha, by z této schůzky vyznělo jen přání, aby nevráživost mezi členy různých svazů tlumena a potlačována byla a zvláště, aby nebylo jí místa dopříváno v orgánech sokolských, jmenován výbor z bři: Háka, Pešouta a Vonáška, by vypracoval v tom smyslu návrh. Výsledek práce téhož přinášíme na jiném místě.

V poledne odjeli do Chicaga členové býv. Slov. Lípy a zástupci Župy F. T., ostatní hosté provezení městem po káře a v automobilech, které s ochotou propůjčili bři. Milberger a Hejtmánek. Po večeri byla zábava na rozloučenou. Výbor pořádající neočekával valnou návštěvu, počítal, že Sokolky i Sokolové budou za ty dvě proběžené noci tak udřeni, že zůstanou doma. V tom se však mýlil a síň dolejší brzy nepostačovala, nebylo k hnutí. O vyvolání přátelské a veselé nálady starala se hudba znamenitě. Jaký tedy div, že projeveno přání, by zábava byla přenesena do hořejší síně, čemuž správní výbor vyhověl. Když se blížila 11. hodina, děkoval pisatel tohoto za chcažské za bratrské přivítání, pohostění a pobavení a projevil přání, by vše to mohlo být oplaceno v Chicagu. Než se však zástupci vzdálili, vyhrazen jim taneček a provolána jim sláva a Na zdar!

Mezi pěkné upomínky národního nadšení jistě tato oslava počítána bude.

(Pokračování.)

SLAVNOSTNÍ DNY V ST. PAUL, MINN.

Dne 10. a 11. července konány budou v St. Paul první státní závody. Přípravy k nim konány jsou již delší dobu a ve všech českých osadách toho žirného státu jeví se o ně zájem nemalý. Co byl české Americe slet v Omaze, tím budou krajanům v Minnesotě usedlým první závody Sokolské v St. Paul. — svátky národními, k jejichž zdůraznění přispěje jistě svou přítomností každý upřímný Čech. Br. Jos. Čermák bude řečnit v neděli dne 11. července na ostrově Harriet, kde ukázka výchovy tělesné po Sokolsku bude před našinci i cizinci předváděna.

Dr. J. Rudiš-Jičínský:

HRY OSUDU.

Před nemocnicí naší upravujeme si malý park, v tom postavena hrazda, ba je tu i hřiště a trochu dále a stranou chtěli bychom zříditi v zachovalé části vyhořelého pavilonu koupelny pro naše pacienty. Za účelem tím objednali jsme si pět van od Červeného Kříže z Niše, místnosti upravujeme i dáme si zavést docela elektrické světlo do našich bytů, kanceláře i na obvaziště. Vše to jak vidíte nepoukazuje zrovna k tomu, že bychom se odsud dostali tak hned a vezmeme-li v úvahu všechny ty veliké přípravy, jež si v tom nynějším nápadném klidu dějí, všechn ten ruch a dopravy vojenského materiálu, na vše strany, zastavení na celý měsíc — veškerého cestování obecenstva vůbec, čištění a úprava i druhých nemocnic po našem vzoru americkém a vyprázdnování těchž, desinfikování a co hlavního vysílání množství nákladních vlaků vždy za noci a spousty vojska sem i tam — zdálo by se spíše, že se zase něco děje A od té doby co došli i francouzští aviatikové a mnozí vynikající důstojníci, hodnostáři i politikové angličtí, francouzští a hlavně i odborníci ruští, zdá se, že připravovaly se pro dobu nejbližší věci dalekosáhlého významu. Pro nás důležité ovšem též, neboť i my musíme býti připraveni! Rozmrzen, v mnohém sklaman a hodně znaven spoustou práce spočívající na bedrách svých a pouze svých — myslel jsem si, když po přestálé horečce střídavé u mně palpitace srdeční se ohlásila, že bude nejlépe, když odjedu. V tom smyslu i do New Yorku jsem zatelegrafoval, maje v úmyslu po případě oslabenou družinu mou po půlletí právě uplynulém rozpustiti a nevydávati ji více na pospas možné náklady již proto, že vlastní risiko v tom ohledu den ode dne se stupňuje! New York schválil jakýkoli počín můj v tom směru i dal mi plnou moc jednati jak za dobré uznám, tuše patrně veliké nebezpečí v němž mimoděk jsme se tak náhle ocitli. Bylo třeba osobní statečnosti i sebezapření všech členů družiny — té družiny, která třeba měla dvě nových členů, v práci, ani nadšení, ba ani schopnostmi nemohla se již rovnati původnímu seskupení! Již nebylo té svědomitosti naprosté Dr. Káry, té zručnosti operativní, jako scházelo mnoho na porozumění našeho poslání, oduševnění, na opravdovém přičinění paní Gučové vlastním, kdežto Dr. Guča, jako rekonvalescent odejel na šest týdnů do Volo, v Řecku, k přimoci. A tak zůstal jsem ku všemu sám, ba i tehdy, kdy přibýlo mi přes čtyřicet nových operativních případů, jeden horší druhého a vesměs zanedbané a moje nové síly ošetřovatelské — byly na delším výletě, ač dovolená zněla pouze na dva dny! V takových a podobných případech měl jsem tisíc chutí seknout se vším, ale tu na druhé straně byli ti ubozí, ranění a nemocní, ti již za epidemie tyfové potřebovali naši pomoci, rady i příspěvků k ochraně před nákazou a bídou všelikou!

Vložil jsem znovu na váhu rozumu, vzpoměl i všeho toho co minule jsem psal o povinnostech svých vůči tomu celku našemu i rodině a po náležitě úvaze zejména, když i srbské kruhy vlivné a državné autority i síly odborné mně požádaly, o pomoc další prosíce, jednoduše jsem slíbil, že zůstanu Kladl jsem si ovšem ihned podmínky, že zůstanu s družinou svou jen tam kde jsme a to v práci chirurgické čili tu v těch našich inžinérských kasárnách, jež v nemocnici byli jsme proměnili, zařídili co možná nejlépe i opatřivše, jak operační síň tak i obvaziště v jednotlivé síně veškerými moderními pomůckami, přístroji a materiálem. Tu měli jsme i našeho Roentgena a přístroje k elektrisaci potřebné a stěhovati vše to, nová vedení zaváděti, aneb interním nemocem výhradně se věnovati, se nám nechtělo. A konečně bylo by zbytečné, když dorazilo tolik jiných misijí a hlavně internistů anglických. A ti měli materiálu veliké množství, ba byli tu i jejich pekaři, kováři, inžiníři, sofeři, sluhové a dosti jiné přítěže, jež pracovati začala ve dvou pavilonech na

“hradě” s šestnácti nemocnými a vidíte dnes mají jich již asi dvacet. Členů misie jest však 36, pravíme celkem v době této: šest a třicet na 20 nemocných! Všichni ovšem vědí co je “beaf steak” — jak chutná k němu “cognac” k účelům lékařským určený a pravé srbské cigarety. Ošetřovatelky nevyjímáme i ty znají “pušiti” a jako “duvan” tak i “rakiji” rozlišovati. To vše jsme vypožarovali i ne-

Bulharská zvěrstva u Strumnice, Mezinárodní komise a moje maličkost.

divili jsme se mnohým lékařům těchto a podobných družstev, kdes v Athenách a Soluni po týdny si hovčevších, nežli sem došli, že za v čas se poděkovali a pak raději vstupovali přímo do služeb srbské vlády —

Veliký přítel Sokolstva redaktor “Srbského Vítěze” a přítel náš ze sletu, nyní v Niši, Ivan Jovanović, věhlasný spisovatel, člen ministerstva vnitra prál: “Přes to vše, že ve spojenecké válce bylo tolik neshod i nehod smutných, jeden nesporný užitek přinesla ona všem spojenečům. Balkán jest osvobozen od Turků. Balkánské státy rozšířily se na podkladě zeměpisné své prostornosti a požadavků jich hospodářských zájmů. Národnostní zásada byla sice osnovou pro šíření a učiněno vše možné, aby se hranice dle ní provedly, jenže arcit’ bylo obtížno, dosíci v tom ohledu úplného úspěchu na poloostrově, kde nebyla dokonána assimilace. A ani nynější nápor Rakouska na nás i bratrskou Černou Horu nezamezí vzniku federací v budoucnosti, stav pokroku to draze vykoupného, ale pokroku, jenž stvoří i jiné federace, svedeme-li v harmonii jednotlivé potřeby všech států na Balkáně a národů slovanských nad Dunajem. Jak se bude vyvíjeti po těch našich i spojenečích konečných vítězstvích vše to v blízké budoucnosti záleží na našem pochopení velikého okamžiku Slovanstva veškerého a na všech našich tužbách po samostatném životě, jenž u všech národů jiných vzbudí úctu a poskytne vše, čeho třeba, abychom navázali na nové kulturní období lidu všech a bez dalších choutek militaristických, jež v minulosti i přítomnosti daly nám a jiným strnouti od vpádu Turků v 14. století, až do německé rozpínavosti vojenské přítomnosti a vpádu Rakušáků do země naší, našich domovů... Že znovu se na nás chystají, že znovu budou žertvy krvavé a jiné není věru naší vinou. — Jen, aby nebylo nadarmo! A až hrozné bouře doburáci, kéž vyšlo by lidstvo očištěné i ten ubohý můj národ, jenž již tolik byl “vytrpěl”! Domluvil. Oko zářilo a my vzpomínali jen těch bolů, těch rudých krve stop, těch nešťastných válek zničených, jimž proti bratřím zbraně hrozné vložili do ruky —

Pohádky? Jsou některé pohádky pro malé děti, jiné pro velké děti a ještě jiné — však k věci! — Vysoká byla

brda tam někde na Cern. Rakušané je obsadili i brzy byli tu jako doma. Důstojníci čile se baví: “Jak to všechno potlukou!” Bylo zdatné to vojsko — kníry namaštěné pomádami od plukovníka až po “euksfira”. A byla noc a hluboká! Po nepříteli nikde ani stopy — však ho také hnali... Jen tam dole pod kopcem vybíral srbský důstojník z přihlášených “dobrovoleců” malou družinu, jež měla s bombami v holých rukou napadnout Rakušany, způsobit zmatek a připravit pole, aby vzala se brda “na južiš”. Děsná byla tma a děsný i ten klid kol předních strážů rakouských, jež tu byly, však v malé chvíli již nejsou... Za okamžik ozval se křik, bomby dopadly a strašné byly jejich účinky. Na sta zohavených těl kol a krev tekla proudy... Srbský útok se zdařil naprosto. Co tu lidí bylo porubaných, co zmrzačených a co zajatců! Pop děkoval “Hospodinu, že v láse své věčné požehnal bombám jejich i nožům a vedl junáky k vítězství” — kdežto katolický pan páter na druhý den u plných jam se modlil, “že synové matky církve jeho oetli se jako hrdinové v nebeském království i bez jeho pomazání —”. A protože to jde “nahoru” po tisících, musí míti asi starý Petr u vrat přijednáno. Kulturní Evropa se činí! Jen to nám nejde na mysl, kdo vlastně ten “juriš” na ta brda “vyhrál”, zdali ta družina těch “dobrovoleců”, aneb ten jejich “čiča”, jenž jim jménem državy dodává ty bomby, nože i nutné “dináry”. — Tak odehrává se jedno rudé drama za druhým, my žaseme, nevyházejíce z údivu a píšeme si do zápisků svých i tuto “pohádku”. Jsme hotovi a je čas připravit novou spoustu nových obvazů — tož družino moje k práci!

Chťel jsem se přesvědčiti o tom, když u nás ve Skoplji tak tyfus skvrnitý řádil, jestli jest tak i v Niši a jinde. Tvrdilo se totiž, že tyfus povstal hlavně vinou zajatců! Jenže zapomnělo se, že nemoc ta šíří se všude tam, kde nečisto a byty jsou přeplněné. Zajatci po stech, ba tisících umístění byli v Niši po stájích a u nás rovněž v místnosti rozhodně nevyhovující. Nazvali jsme již “živým hrobem”, tuším a doložili. Nyní však jest již lépe. Zajatci již nemusí spát po zemi a jest jich méně v místnosti. Před vy-

Za živa upálení Srbové při nápadu Bulharů na velký pátek u Strumnice, na hranicích.

puknutím epidemie kal a špína byla všude kol a lidé ti po několik měsíců spali jen na holé zemi a na slámě. Jestli z nich někdo zemřel na červenku, odnesli jej a na místě vykaly prosáklém se druhým “uvolnilo...” Ne-
podlehli-li však nákaze jedné, podlehli druhé, totiž tyfu, jenž šířil se i zásluhou malé potvůrky veš zvané, jakž zdůraznili jsme, měrou úžasnou a na lékaře, jakoby nákaza

zvláště měla spadeno. A jak z počátku jsme si libovali, že u nás, kde čistoty jsme zvláště byli dbalí, tyf jsme dovedli obmezit, tak nyní, co píšeme v měsíci březnu a počátkem dubna, měli jsme již případů několik, neboť nákaza na vzdor opatrnosti a denní desinfekci k nám se dostala, i museli jsme izolovati a jednotlivé pacienty posílati do nemocnic druhých a pavilonů nemocí nakažlivých. Přesvědčivše se, že tyfus sám jest překrvením mozku hlavně, zavedli jsme léčbu dle toho, dbajíce ovšem všech vyskytujících se příznaků každého jednotlivého případu a zejména stavu srdce. Studené obklady na hlavu, sněhové z nedostatku ledu a chladné obklady na hrud' tvořily nejdůležitější část léčby, izolace a naprosté zachování všech pravidel hygieny, vedle mléčné diety bylo ostatní co dělali se dalo za pečlivého dozoru "bolničarů" Srbů a českých ošetřovatelů zajatců, již hlásiti museli každou sebe menší změnu v příznacích. A přiznáme, že ošetřovatele ty sami museli jsme si "vychovat". Jestli naskytly se podružné choroby plíce, jater a ledvin, vedle zánětu očí, kataru střev, zánětu měchýře aneb toxiny (látky jedovaté v těle chorém se tvořící) přemahaly tělíska bílá v krvi a tedy oběhu krevním a srdce ochabovati počalo, ihned jsme léčbu symptomatickou dle toho rozšířili až do doby, kdy objevila se obyčejně za 5—7 dní na prsou a pak na celém těle charakteristická osutina čili skvrny, aneb s hnědým ovroubením, jakž o této nemoci nebezpečné a silně nakažlivé se zná, třeba u nás se nevyskytovala, aspoň ne v té míře a rozsahu. Rozpoznání z počátku nejisté dle vysoké horečky pak bylo již zcela snadným a pacient se dříve, aneb později převezl. Za izolace a léčby výše popsané se uzdravil, však z valné většiny, až 80 procent, podleho. Ne-li, tož dostavilo se začasté i zvětšení a zanícení žláz зауšních a p. Procento to hrozné kleslo posléze na 45 a nyní po delší dobu stojí na 30, jenže tu opět při rekonvalesienci připojila se nebezpečná snět, u většině případů amputaci údu vyžadující. Jinak ale bylo v baráku zajatců, tu leželi po týdny zdravý vedle chorého a lékařské pomoci bylo na mále! Tak stalo se, že po tučtech ti ubozí umírali a všude — zvláště nedostatek lůžek a prádla se jevil, vhodné stravy a ovšem ošetření. To co ti chudáci z nepatrných prostředků, orgánům srbským po ruce jsoucím, z počátku dostali, ošetřením nazvati nelze a co poskytl jednotlivé misie na značný počet postižených, nikterak nestačilo. Nemohlo stačiti, protože v tom ohledu scházely fondy, materiál z většiny jen pro raněné určen. Tak bylo u nás a v Niši ještě hůře — na město a ve středu vlády — po stech mrtvol denně tyfem zemřevších, po ulici na otevřených vozech na hřbitovy dopravovali. A posléze již ani rakví nebylo! O mrtvé však tu nejde, a bylo mezi nimi mnoho lékařů, ale šlo nám v prvé řadě o ty ještě zbylé stovky lidí, z tisíců zůstavší! Proto jsme na příslušných místech za v čas zakročili a věc studující blíže, zjistili, že když mohli se na příklad židé v Niši postarati o souvěrce zajaté vysvoboditi je z přeplněných stájí, že snad i my pro našince bychom něco učiniti mohli!

Výsledkem toho bylo, za pomoci přítele našeho, amer. vyslance obě. Vopičky zakročení u ministerstva vojny, v zdravotním oddělení i v odboru zajatců a na jich "komandě", jakž list "Pravda" napsal, činnost naši i v tom ohledu schvaluje a dále pak telegramy o pomoc do Ameriky na našince i obě. Frothinghama poslané. Židé souvěrce své čistě ubytovali, nalezli jim lehká zaměstnání na čerstvém vzduchu a pokud bylo lze chorým obstarati nejen pomoc lékařskou, ale i náležité ošetření, vedle nutné výživy. Čistě košile, spodní prádlo, oděv a obuv tvořily hlavní část pomoci, neboť v tom ohledu po 4—6 měsících v zajetí se nalézající nejvíce trpěli, o špině a množství vši ani nemluvě. Pitná voda u stáje, kde zajatci v Niši byli, jest druhu

nejhoršího, výkaly různé tečou kol studny a vody k mytí mnoho nezbývá. A ve Skoplji nebylo mnohem lépe. Jenže v některých případech zajatci sami nejbližší okolí, lépe neznávše, hodně znečišťovali a pili z kde jaké kaluže. Těm, kdo jdou ven na práci, aneb v nemocnicích zaměstnání jsou, jest poměrně dobře, jak napsali jsme již, ale běda těm, kdož ve stájích onemocněli. Srbské orgány netušily snad ani, že epidemie tyfová se dostaví dříve obávané cholery a nemajíce prostředků, jednoduše na epidemii tu se nepřipravily, třeba cholerových pavilonů postavily již dosti. Epidemie se rozmáhala tím více, čím více přeplněných bylo místností, utečenců z krajů válkou ohrožených a čím více nahromadilo se zde i onde zajatců, aneb v zákopech na frontě bylo onemocnění a nákazy, strádání i různé bědy! Lékaři snažili se vlastnímu postupu nákazy klásti prvý odpor a první také na životech svých přinášeli oběti. Jak bude dále, těžko říci! Tolik však jest jisto, že v dubnu měli jsme již epidemii pod kontrolou, když zřizovaly se všude pavilony "zarazných" nemocí (nakažlivých) dozor na případy tyfu ve městech se zavedl a různá hygienická opatření prováděla. Jenže na jedné straně se desinfekuje, veš petrolejem, naphthalinem a rtuťovou masťou potírá, a na druhé i ze studní na hřbitovech "čistá" voda se pije a mnohé jiné dovoluje.... Celkem však již o hodně je lépe a tyf sám není tak prudký ve svém průběhu.

Tím ovšem není řečeno, že by se všem zajatcům vedlo špatně napořád, naopak pro Slovany, a zvláště Čechy, mnohé úlevy a mnohé výhody hned od samých počátků se zajistily a co my dojeli, různé se získalo na jich prospěch. Týrání a bití přestalo, jakž již dříve jsme zdůraznili a těm, kdo byli u nás, dařilo se velmi dobře, kdežto z raněnými a nemocnými v nemocnicích všech zacházelo se opravdu lépe, nežli by se zdálo. O tom ostatně psal jsem již a tu stačí jen uvést, že staly se někdy zajímavé případy jednotlivé, jež dokladem toho jsou, co "rakušáctví" některým zajatcům Čechu zbylo i tehdy, kdy byl již v srbském zajetí. Jestli ten však trpěl více jiných druhů, jaký div! A mimo to ta touha po svobodě a již se domu psalo, stěžovalo.... Nu, a epidemie postihla nás tu všechny stejně, bez rozdílu, smrt kosí všude stejně. I my mohli bychom stěžovati, ale uvážíme-li, co vše již to malé Srbsko prodělalo, co lid ten za posledních tří válek vytrpěl a co obětuje v době přítomné, jen obdiv pro ně máme a vzpomínáme mimoděk "české páteře". Ano, stěžoval si nám Čech zajatec. Nadával na vše srbské, na týrání zajatců i okrádání jich "komity", na práci, kterou musí mnozí z nich konati "stavu jejich nepřiměřenou" atd. atd. — Sám ale pracuje kdes v kanceláři i roztrídíuje psaní pro "zarobence" došlá a censurovaná tady i tam. A co se mu stalo, když ho chytli a postavili do řady! Ptá se důstojník zajatců: Jsi-li ty Čech? a na odpověď kladnou z řady je odděluje, kdežto poznané Sokoly podáním ruky vítá. Konečně dojde k němu, panu šikovateli a opakuje otázku. Ten pokývne hlavou, strachy se tetele. "Sprichs' du deutsch?" nová otázka důstojníka. "Ja wohl Herr Kommandant!" ochotně hlásí náš zarobence šikovateli a již v příští chvíli dostal na hubu a do dnes se diví i nemůže pochopiti "surovost" toho srbského důstojníka.... Co nás se týče, my bychom mu byli rádi, ač nejsme zrovna pro takové "padné" projevy, jeden přidal, jak nás potěšilo. — A tací lidé nejvíce bědují, nadávají a mohou-li i "pumpnou" tě, jestli se dáš! Tak se mají věci ve skutečnosti a jestli nějaká snilková píšou a radí, jak by mělo být to či ono v Srbsku, jak by se mělo se zajatci zacházet, nutno odkázati je v prvé řadě na poměry a pak na zvěrstvo Rakušany prováděné na počátku války, na "kulturní práci" Němců v Belgii i trestání zajatců francouzských smrtí pro jakýkoli sebe menší přehmat!

Jednou z největších misí čili družin pomocných byla ona anglická, jež zásluhou veliké dobroditelky, Lady Paget, přijela do Skopje téměř zároveň s námi i pracuje za svědomitého vedení ve vykázané jim nemocnici 2. rezervní, vykonala z počátku mnoho dobra. Materiálu měli spousty a také dostatečné fondy pomocné, jež sama v Anglii sebravši i sama spravovala Lady Paget, co zatím silná její

Trup vojína Srba. Ohořelý. Nohy a ruce zpřerážené.

družina mnohdy s neznalostí poměrů a hlavně jazyka zápasie, i mnohé nepříjemnosti zažila. Tak ubíhal měsíc za měsícem, tyfus se objevil a několik členů misie onemocnělo najednou. Ani okamžité přesídlení druhých členů do sousedního hotelu "Liberty" nepomohlo, až konečně i Lady Paget ulehla a to rovněž na tyfus. Missie založila nové pavilony za městem a vůdce její všemožně se staral s komisí k čili tomu zvolenou, aby, seč lze, učinila se přítrž šířící se epidemii tyfové. Internistů však neměly i povstal mezi členy spor o rozřídění vlastní práce v nemocnici jejich a v nových pavilonech, jež denně se plnily. Konečně i u nás o pomoc se žádalo, jenže my, majíce pouze dr. Guču v interně a to ještě chorého a tou dobou na dovolené v lázeňském městě Volo v Řecku, nemohli jsme z chirurgického oddělení svého ani jediné síly postrádati. Poskytli jsme materiál, jakž v zásobě jsme měli, ale tolik na svědomí jsme si rozhodně vzít nechtěli, abychom riskovali ještě více na životech poměrně malých a tak jako tak oslabených naší družiny, zejména, když najednou dorazila nová 36 členná misie anglická o několika internistech a ranhojičích, vedle celé řady ošetřovatelů a ošetřovatelek. I ty přivezli dosti materiálu. Konečně missie Lady Paget se rozešla a jen nepatrná její část zůstala, vstoupíc přímo do služeb srbské dráhy. Vnitřní neshody zavinily tu mnoho, jako snad i závist a předsudek mezi jednotlivými členy, kteří zrovna na kázeň si nepotrpěli, spíše v pomluvě a hašteření zálibu hledající. Čím mnozí z nich neschopnější a domýšlivější, tím drzejší byli vůči svému představenému, jenž mnohdy sotva vrátil se z operační síně, aby šel do skladiště počítati došlé bedny, co zatím jeho slavný mužský i ženský personál byl někde ve městě na obrázkách, za jitra hověl si v posteli, aneb meškal v kavárně u čaje. Za takového poměru, zvláště když Lady Paget byla nemocná, vše bylo na bedrách vůdce samého a ten konečně znaven a chorý se poděkoval, syt jsa i mnohých těch intrik vlastních lidí v družině a nepříjemností nahodilých i z jiných stran, zejména i srbských orgánů, slibivších dnes to a zítra ono. Došlo k rozluce na škodu dobré věci! Mnozí z členů navraceli se domů zklamáni. A nejvíce sklaman a rozmrzen i na své vlastní lidi byl zcela pochopitelně vůdce sám, dobrý člověk, výtečný

operátor, poctivec a gentleman. Dojel jako my s nadšením v mysl i vůli nejlepší k práci, ale jak již bývá, člověk mívá a poměry mění někdy tak důkladně, že nesprávně ani sebevětší dávka trpělivosti a sebezapření, aneb nějaký ten řád toho či onoho svatého.

Klid! Tam nahore je klid a tu vzpomínám mimoděk Vereščagina a jeho obrazů realistickejších a tak strašných, že opravdu hrůzy válek vystihly. A jak jinak by dnes ten štětec jeho dovedný a umělecký nametl ty barvy své na plátno, co bylo by tu motivů, co látky a děsné zběsilosti ve zvíře proměněného člověka.... Ty strhané zraky umírajícího ruského člověka, strážce do sněhu zapadlé na Šipece, nahraditi by se daly vypoulenými a k šílenství poukazujícími zraky ubožáka dokonávajícího. Měl obě nohy utržené, střeva z dutiny břišní vyvalená a zuby zat'até, jakoby ku smíchu připravené rty. Krvavý smích! I nastal klid. A krvavým smíchem zdál se mi i ten smích právě odvedených Arnautů. Prochází ve čtyřstupu kol našich oken. Je jich na sta. Prvé řady zastaví na prostranství tamo před hradem.

Staví se do čtverce a řady jakoby stuhly. Před nimi několik srbských důstojníků. Čekají také mlčky. Konečně dojdou píšťci a bubeníci arnauti a spustí vřeskot přímo příšerný, povážíme-li že as před 2 lety na těchže místech "hrála" táž "banda" jiným bratřím svým, Arnautům, když odváděli je pro sultána tureckého a proti Srbům, za osvobození bratří svých, poše jhem půl měsíce úpíciích, tehdy v boj se znovu vrhnuvších! Časy se změnily. Na stolku uprostřed lidského čtverce několik je listin — Arnaut k čili tomu zjednaný je předčítá a přesvědčuje se, zdali snad některý z těch nových "bojovníků za vlast a kučvu svou v nové oblasti srbské" nechybí. Srbský důstojník poklepal mu na rameno, když hlásil, že vše na místě i usmál se. A vidíte, byl i tento úsměv krvavý, čili jako ten jižního plantážníka tam u nás, když podařilo se mu skoupiti pár silných otroků....

Dojde mohamedánský kněz "hodža", nyní již jen srbsky hovořící a promluví k bratřím svým rekrutům, odříká něco z koranu a přísaha končí předpažením pokrmo a dlaní vzhůru a otřením obličeje oběma rukama a přes oči.

Místo, kde za živa upálení byli vojíní srbsí bratry Bulhary.

Hodža ani na provolání slávy králi nečeká a jde, co zatím krajané jeho již začínají dbát vojenských povelů. U středu ozval se plukovníkův hlas: "Dužane, káži: napred!" Povel platil kaprálovi, jenž ty lidi má seecvičit a připravit na prvý křest dělový, co nejdříve. Dušan pošeptal něco k "bohulibi práci" této zjednanému Arnautu, ten popošel k přední řadě, píšťci a bubeníci spustily svůj vřeskot na zašlých

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO., 2146—50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Official Paper of the National Gymnastic Union of Sokols of U. S. North America.

Vychází 15 každého měsíce v Chicagu, Illinois.

Pořadatel:

T. VONÁŠEK, 1647 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill.

Editor:

SUBSCRIPTION \$1.00 per year
Předplatné \$1.00 ročně Do Čech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, zděl tak rovněž i výpravnímu listu našeho, aneb jednatele V. V. Předplatné, jakož i oznámky do listu přijímá jednatele Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednatele zvláštní.

T. VONÁŠEK, 1647 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill.

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí být v rukou pořadatele do 5. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější mají přednost. Rukopisy se nevracají a neschvávají děle nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravnímu každý přesídlivší se bratr sám, a sice možno i do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku které ednotě náleží. Nové, odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní jednot výpravnímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravní listu:

Národní Tiskárna, 2146—50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

nástrojích a směr slovanských pochodových motivů se srbskými zvuky nesly se tam k rozvalinám hradu, kde kdys Dušan silný přebýval. „Napřed!“ rozlehl se povely. Řady oživily. Oživily, protože Srbové znají „vládnouti ovládanými —“

Na dotaz náš u Srbského Červeného Kříže v Niši, kde dr. Subotič jest hlavním činitelem, zdali došly své doby našim pomocným výborem poslané obnosy z Chicaga, dostalo se nám kladné odpovědi. Nadhodili jsme, že několik řádek potvrzení dotyčných obnosů mohlo u nás v české Americe jen dobře působiti a vedle případné výzvy k lidu i jisté fondy zabezpečiti pro doby příští. Dr. Subotič, s nímž setkali jsme se na kongresu ranhojičů, odbývaném roku 1912 v Chicagu a to hned po Sletu, kde rovněž meškal, omlouval tím, že k válce došlo tak náhle a práce bylo tak mnoho — tak strašně mnoho, že i mnohé se přehlédlo. Když pak poukázali jsme na stav zajatců a šířící se epidemii, ukázavše mu, jak lze i z obyčejných kasáren zříditi tu čistotu, vzdušnou a všim moderním opatřenou nemocnici — dr. Subotič byl totiž minule u nás návštěvou — slíbil, že ve směru tom učiní vše možné a to hlavně i za přispění amerického konsula Thomasona v Niši, jenž spolu s vyslancem našim Vopičkou již sami se přičiňovali, aby tisícům zajatých dostalo se nějaké úlevy a hlavně ochrany před hroziící nákazou. Vyslanec náš znal vlastní nebezpečí za návštěvy své v Niši i z naší korespondence. O tom všem dohodovali jsme se s dr. Subotičem a těšilo nás jen, když i sami jsme do Niše zajeli, že týž s Americkým konsulem konečně odjeli na poradu k rakouskému vyslanci do Sofie, do Bulharska. Dr. Subotič poukázal na bědný stav vlasti své a naprostou nemožnost učiniti vše, co by snad bylo třeba na odvrácení další nákazy i tyfu hlavně mezi zajatci rádičím, žádal rakouského vyslance, aby jménem humanity se přimluvil u vlády své, aby pro své lidi něco učinila, že vláda srbská rozhodně připustí, sama již nyní konajíc vše co v moci její a dle prostředků i poměrů dotyčných obvodů tyfem posti-

žených a další epidemii cholerové na příště vystavených, vykonati lze. Rakouský vyslanec, po domluvě amerického konsula, uznal, že by se mělo něco pro příslušníky jeho vlasti, v Srbsku zajaté, učiniti, ba uznal i tolik, že epidemii, jako dvojsečné zbrani, udolávající stejně přitele jako nepřitele, dlužno čeliti, ale teprve po dotazu „tam nahore“ čili ve Vídni, že může dáti určitou odpověď. A odpověď ta došla! Vídeňská vláda nemohouc zapomenouti výprasku, jakého se jí dostalo srbským vojskem, odpověděla, že ve věci té vyjednávati chce jen se Srbským Červeným Křížem a nikoli se srbskou vládou. Na námitku amerického konsula, že ubožáci ti pohynou, odpověděl zástupce rakouské vlády: „Tož zhynou!“ A chlapík ten se ani nezarděl. Rozumí se samo sebou, že vyjednávání minulo se cíle a černo-žlutí páni ve Vídni i jejich „slavný“ zástupce v Sofii opět obtěžkali svoje svědomí, mají-li vůbec jaké....

A netřeba mnoho hádati, aby jste neznali, kdo nového nápadu na bulharských hranicích a opět u Strumice, jako před šesti měsíci, jest vlastně vinen. Kdo najal na sta bulharských lidí, vyzbrojil je rakouskými patronami i rychlopalnými děly a poštal znovu na Srby, na klidné výsky podél hranic, kde tito „komiti“ a bratři řádili, sebravše kde co bylo s sebou, takže vesnice Valdovo, Kalné, Kovo a jiné jsou dnes zcela liduprázdné. Obyvatelstvo, Macedonci, následující po většině nepřitele, šli k němu hledati si nový domov, jen aby u Srbů k odvodu nemusili. Snahou Bulharů bylo jako tehdy, když jsme sem dojeli, zničiti trat' a zbořiti oba železniční mosty přes Vardar, aby spojení se Soluní se znemožnilo, zvláště nyní, kdy přes Řecko tolik došlo zásob vojenských a materiálu, ba i mužstva francouzských aviatiků. Nový tento nápad byl organizován v Sofii, ale jako poprvé nepovedl se ani tentokráte, třeba ztráty na životech šly do set. Bulharů zajato bylo jen několik a hlavní jejich křídlo zahnáno jest za řeckou hranici. Nyní se vyšetřuje — Snad některý ze zajatých poví a nepoví-li dobrovolně, poví jinak“ pravil jeden z raněných, jenž právě s několika druhy, rovněž Čechy, z boje u Strumice poslán k nám do nemocnice. Byl jedním z těch, již místo zajetí volili svobodu i konali hlídku se srbským vojskem na bulharských hranicích. Byli tam v přírodě a dýchal se volněji... Byla tma a šlo již na třetí ranní a na blízku železniční stanice. Hoch náš v oddílu střelců, ubíral se tiše se svými soudruhy po stezce za stanicí kolem rozbitého stavení, na brda vedoucí, snaže se úzkostlivě, aby jen viděl před sebe a nepůsobil mnoho hluku. Zdálo se mu, že tam v té tmě jakoby v tlamě jakéhosi netvora neurčitých obrysů něco se hemžilo a ovanulo jeho hlavu smrtelným dechem... Náhle vršek této tlamy zazářil neslyšnými ohnivými tečkami, jež šířily se, děsný rachot za chvílenku je provázal. Nevěděl, co se s ním stalo, ale střílel protože i druzí stříleli! Rozpoutal se boj a rychlopalná děla se ozvala, zkázu šířice na vše strany. Počítal náhle, jakoby jej něco štíplo do nohy, pak kost stehenní povolila, větev stromu na kamenitou cestu padla a on sám vedle mezi balvany se svalil. Kdosi v běhu jej přeskočil, pak jiný zase a vše druhé uniklo jeho vědomí. Probudil se a doplazil se k svým. Již svítati počalo, však rachot v dáli neustával. V pravé noze měl bolest. Když hnul nohou, krev unikala a náš hoch konečně zemřel, nemohl z místa, i zůstal podél stezky skoro u samé železniční tratě ve trávě — noha jakoby nepotřebná byla a divě zvíře jakoby se mu do ní zakouslo. Našli jej a za nedlouho již byl na operačním stolku v naší nemocnici. Uspali jsme jej a roztržitěnou nohu odřali — nedala se zachránit! Konečně otevřel oči. Čisté stěny jaksi utěšlivě visely nad ním, bílá pokrývka kryla tělo jeho a nad tím skláněl se obličej naší ošetřovatelky, jež v operační síni nám pomáhá. „Nu, probudil jste se již a vede se vám?“ Vzpomínky vznikaly jasněji, nežli myšlenky.

Viděl Prahu, ty své drahé a hrud' jeho se dmula. A nyní ten obličej a ta sladká slova česká, v jeho jazyku — — —

Znali jsme zběsilost bulharských hord, jak své doby u Strumice se vyznamenaly, věděli jsme, že do roztrfštěných lebek srbských starečů, jež tehdy hlídali mosty, hrachu na potupu nasypali, mozek vykopavše, raněné dobíjeli a jiné zohavili, ale neměli jsme ani tušení, že ještě horších zhovadilostí jest schopen "bratr" Bulhar vůči Srbovi! I jaká tu hra osudu, někdejší spojenci, nyní nepřátelé nejhorší! Ukázalo se znovu na velký pátek, kdy spáchán nový zločin bulharský tak černý, jako mizerný.... Byli jsme požádáni dotyčnými autoritami vojenskými, abychom jako vedoucí Česko-Americké družiny pomocně účasnili se vyšetřující komise lékařské, sestávající ze dvou Angličanů, Rusa, Francouze, Itala a nás za Američany hlavně a zajeli do Strumice, kde bulharské rotý napadnouce znovu Srby, nových dopustili se "zvěrstev". Jeli jsme ve společnosti odborníků lékařských a cesta na známá nám již místa, za rozhovoru, vedeného v mnoha řečích, dosti ubíhala. My s Rusem si záhy porozuměli a Ital opět, výtečný chirurg, z minulých válek tu prodlévající, uměl srbsky, kdežto Angličané s Francouzem mluvili brzy německy a pár slov francouzsky, takže jejich tlumočník měl dosti práce. Měli jsme zvláštní vůz první třídy, červeným křížem označený. Dojeli jsme do Strumice. Jest tu jen několik stavení a pobořených kučí u železniční stanice, skladiště a u tratě i malá, nyní pustá zahrádka. Za to všude kolem samý stan vojenský a samý materiál, náboje i zbraně starších "čičů" i mladších srbských junáků. Místečko to leží v malebném údolí a stanice nalézá se mezi dvěma mosty, vedoucími přes řeku Vardar na jedné straně do Skoplje a na druhé do Dževdželije. Vysoká brda po obou stranách třetí vzhůru a skalní útesy kryje tu a tam keř hlohu a vedle krvavého planého máku najdete i mnohou nezabudku v hojné trávě i mechu balvanů. Nepatrné místečko nedaleko hranice bulharských, jest však dnes po celé Evropě známo všeobecně. Jest jakoby ve stínu zelených i šedých hor, dole jsou stromy maruše temnolisté, pak nějaká třesně, slivka a podél břehu vrby i bílé, nevysoké topoly. Vardar, jakoby rozdurděn, proudí tu prudce a začasté vlny své do pole mákového, růžového aneb některé vinice níže položené, vylije a o spousty skal u břehu vlny své rozráží.... Pohled celkový za jitra kdy jsme sem na komisi dojeli, byl opravdu skvostný, až po samou hranici po Valondovo, kde pásmo hor se snižuje a cesta do malebného vede údolí. A tudy na velký pátek o třetí hodině ranní za tmy 2,000 bulharských "komitů", vedených jako organizovaný celek bulharskými důstojníky proniklo do Srbska a táhlo opuštěnou vesnicí Kalučkovo na výšiny u Strumice. Roty ty měly obuv zabalený hadry a příkradše se ku strážím srbským na hranicích pod rouškou noci, kolily jednu za druhou.... Tak podařilo se jim proniknouti až na cesty ku stanici vedoucí, a dle promyšleného vojenského plánu postaviti frontu podél celé Strumice od jednoho mostu k druhému. A o zničení těchto hlavně šlo. Četní střelci pohraniční první spozorovali i opětovali palbu a upozornivše v čas posádku ve Strumici, ustoupili, vzavše raněné s sebou i dva mrtvé. Pak již rozpoutal se hrozný boj přesily proti několika stům Srbů, z nichž ještě mnohý zachvácen byl horečkou střídavou. Bulharské rotý nahoře i srbských dvou děl se zmoenily a boj trvavší do jedenácté hodiny ranní měl za následek, že ze 400 Srbů 250 jich padlo. Raněných a zajatých mnoho nebylo, tu Bulhar nelítostně vše dobíjel. Najednou objevil se na trati vlak, dvě děla vezoucí. Srbské vojáky na vlaku náhodou se nalézající, zaslechnuvši střelbu, nasadili bodáky a lesk těchto i stíny děl Bulhary zastrašily tou měrou, že rychle sebrali mrtvé a raněné a na přiravené koně je naloživše v divém úprku vrátili se přes hranice. Nikoli však dříve, nežli dopustili se činů nejha-

nebnějších... Prohlíželi jsme z těch mnoha mrtvol schválně pro naši komisi vykopaných celkem sedm a z těch pět mělo na některých částech těla, zejména hrudi a rukou pryskyře podlité a opuchliny i spáleniny toho druhu, že dokazovaly s naprostou jistotou, že nešťastníci ti po poranění bodáky aneb pažbou ručnice, byli za živa upáleni. Někteří, chtěje se spasiti útekem do slaměné budky stráže u samého mostu. Bulhaři je následovali, postříkali budku petrolejem a zapálili. Jednomu srbskému vojínu spěráželi ruce i hnáty, druhému rozbili lebku a nalpili čimsi nevonným a oba pak hodili do plamenů.... Byl hrozný to obraz! Litice války z každého kouta se na nás šklebila — napsali jsme protokol a ještě dnes vidíme ty děsné zohavené mrtvoly, ty ohořelé cáry srbských uniforem a hrozná rány. Kol kolem samý kříž nad čerstvými rovy, jež jas slunce ozařoval. Okolní ovzduší přinášelo k nám vůně květin polních a tam u stanů nastupovaly v posledních dnech došlé posily, aby se naučily pro příště uvítati nepřítel ještě lépe....

Or. Winfield S. Hall:

Jenníkovy prázdniny.

Z knihy "Otec a syn".

Jan, syn lékařův, vypráví otci, co všechno viděl o prázdninách na farmě strýce svého.

(Pokračování.)

"Od víry v duši ku stejné mylné představě o bohu byl jen krok. Člověk si utvořil představu o domnělé duši světa a průběhem tisíciletí v ní pevně uvěřil. Místo poznání všemocné Přírody, jako jsem tebe učil, člověk v počátcích jednoduše připsal vše ve světě a ve vesmíru oné domělé veleduši. S tím se dostavila představa, že bytí světa a tudíž člověka jakožto jeho částice, má jakýsi předem stanovený účel, cíl a poslání. Od té doby člověk stal se věřícím, že pevný bod, dle něhož se má řídit na cestě životem, leží za ním, že jest vyjádřen starou vůlí boží, předem předpisující pravidla jeho mravnosti a žití. Domnělou vůlí boží vykládali pak jednotliví hádači, proroci, derviši, faráři, bonozové a podobní podvodníci a opovědli odpůrci rozumu, každý po svém způsobu. Tak vznikla vyznání, náboženství, církve a klerikalismy a tak vznikla i všeliká zvrácená výchova mládeže, již místo mnohých pravd povídaly se různé báchorky o nečistém těle, hříchu a podobně a člověku slibovalo se spasení po smrti.

"Však odbočili jsme poněkud i vrátíme se k vlastní naší rozpravě. Tak mládí zoveme období lidského života v té době, kdy hoch, tedy mladík již začíná dospívat v muže. Je to období, jež počíná rokem as tak patnáctým. Dospělost pohlavní jest prvním stupněm období mládí a trvá toto as tak dvě, tři leta. V této době mládí přibývá na výšce, ve svalstvu a jeho vývoji a v mozku buňky již zvykají na opanování svalstva vůbec. Není snad krásnějšího úkolu pro mládež, jako naučiti se jak zacházeti s tělem svým a jak zachovati mu zdraví i mysle jarost a čilost naprostou. Poznati nauky zdravotnické jest na prospěch každého jedince a s ním celých společností lidských. Nikdo nemůže dospěti k nějakým vyšším metám v životě svém, pakli nemá dobrého zdraví. Dobrou konstituci dědíme po rodičích. Avšak i tělo dobré konstituce musí být před-

mětem náležitě péče, pakli má ve stavu svém zdravotním prospívati. Tož povíme si tedy něco o pravidlech zdraví, která každá osoba — mladík, děvče, muž aneb žena — musí následovati a zachovávat, pakli chce těšiti se dobrému zdraví, které rozhodně k jakémukoli zdaru v životě svém všichni bez rozdílu potřebujeme.

Pravidelnost: Hlavním zákonem zdravotnictví jest onen pravidelnosti ve způsobě a zvyku v žití našem vůbec. Mladí musí míti pravidelnou a určitou hodinu časnou, kdy na lože se ubírá a rovněž tak, kdy vstává. Hoch od desíti do čtrnácti let měl by jít na lože ne později jak v půl deváté v zimě, a nikoliv později, nežli tak as v devět hodin večer v letě. Hoch toho stáří z pravidla může spáti klidně po devět hodin, tak aby mohl vstávat v půl šesté ráno — v letě po případě i v pět hodin — a tak mělo by být celých sedm dnů v týdnu. Prvé z rána, když vstane měl by se napít, nejméně jednu sklenici vody, studené, dále houbou měl by omýti si obličej, krk, ramena, záloktí, prsa a boky a to studenou vodou, ba co nejstudenější se vydrží. Není-li houby po ruce tož pošplýchá se důkladně a pak hrubým ručníkem tělo tře i dotyčné části pošplouchané, omyté a ochlazené. Tře tak, až zčervenají a příjemné teplo se dostaví. Rozumí se, že na mýdle se nešetří, jako naprostá péče o zuby a celou dutinu ústní následuje. Hned potom může si vyjít ven, aneb na pavlač na čerstvý vzduch ranní a po případě do zahrádky, do parku, jak kde lze a evičiti prostná, jakž byl se jim v těloevičně naučil za dýchání z hluboka, aniž by bylo do únavy a bez soustavy, aneb jednostranné cvičení pouze. Po prostných bude snídaně chutnati o mnohem lépe. Jestli může si vyjít, ještě lépe, protože na takové ranní vycházce může mnoho odpozorovati, mnoho se naučiti zajímavého a vyprávěti u snídaně druhým členům rodiny.

„Ranní doušek vody a proevičení těla a hlavně klony budou mít za následek, že dostaví se pravidelná stolice záhy po snídání. Pravidelnost v tom ohledu jest velice důležitá pro zdraví lidské a starší lidé ti dotvrdí, kdybys se jich zeptal. Mladší ti o takovéto maličkosti kozla dají, ale v dobách pozdějších se na nich obyčejně vymstí a proto, že zvyk jest druhá přirozenost, zvykneme-li jakékoli nepravdivosti, jakémukoli nešváru a chybě můžeme následky toho trpěti třeba v době pozdější, čili jak se říká pykati za hříchy mladí ve věku pokročilejším.

„Také pravidelnost, pokud se týče pokrmů a jídla vůbec jest neméně důležitá. Mimo to máme mít i pravidelnou dobu pro evičení; čili jest nutno, abychom měli vlastní pořad veškerého svého konání a veškeré činnosti soustavně a tak uspořádané, aby šlo se jednou a touže cestou od roku k roku. Zvykem pak se mnohé stane i není ani třeba věnovati vlastnímu takovému pravidelnému postupu zvláštní pozornosti a přemýšlení, aneb uvažování. Zdraví jest poklad člověka čili jest to stav, ve kterém výkony tělesné správně probíhají. Jsou zde rozhodující především výkony dýchání, oběhu krve, zažívání a pravidelné práce ústředí nervových. Nebot' jejich porušení působí více méně i na ostatní výkony. Porušení

mnoha jiných výkonů zůstává osamoceno, tak že celkový stav těla netrpí. Tak člověk krátkozraký může býti zdrav, ač jeho zrak nekoná správně úkol svůj, ale i v tom ohledu sami mnoho poškoditi můžeme, když za přítmi čteme, z blízka do kněh hledíme a podobně.

„A tak jako zrak i druhé smysle, lze si poškoditi a hlavně nestřídmostí jakéhokoli druhu tělu svému a zdravotnímu stavu jeho ublížiti. Ani mně však hochu drahý nenapadne, abych ti tu držel nějaké kázání o pití piva, vína a kořalky. Nikoliv, mně záleží na tom, abych zdůraznil střídmost veškeru a v každém ohledu. A první jest tu naprostá střídmost v jídle. Hoch, který má přístup do kuchyně, aneb do spižírny, nají se příliš, naepe někdy a nepravdivě, jednoho sní mnoho, druhého se ani nedotkne, stává se mimoděk požitkářem a nestřídmým zrovna tak, jako ten kdo přes míru pije a opijí se vůbec. Takový není užitečným členem společnosti lidské a jedlík, požitkář neméně.

„Podle toho co měl by si zapamatovati každý hoch záhy v žití svém, jest: Nečiniti ničeho přes míru! Jestli přijde ku stolu „hladov jako vlk“, čili „za báječné chuti k jídlu“, že by „pojídal třeba hřebíky“, nesmí se na pokrmly vrhnout a hltat přímo všechno co se dá, aniž by rozkoušal, v ústech rozmělnil. Jeho talíř jest prázdný dříve, nežli otec začal jíst a pak epe se div se neukucká, jen aby toho bylo dost co na stole spořádáno. Někdy si knoflík popustí, řemen uvolní a hltá dále, protože „oči ještě pořádě mají chut' na to a na ono“, co zatím žaludek se roztahuje. Jest sice pravda, že každý hoch potřebuje jistý druh potravy a jisté množství téže, aby na těle přibýval, kosti sílily a mozek se šířil. Takový hoch o němž jsem se zmínil jest přímo žrout a jestli tak a podobně pokračuje stane se z té jeho schránky nafouklé, tučné a neohrabané těleso, které po doby příští tou svou velikou tíhou jen v práci, pohybu i jinak trpěti musí. Jak jinak jest tomu hochovi, jenž střídmě jí, pomalu, veškeré pokrmly dobře rozkouše, prožvýká a rozmělňuje, tak že šťávy dutiny ústní již tu náležitě pracovati mohou, k náležitému trávení přispívajíce. Trávení jest výkon záležející v lučební přeměně výživných látek, potravou požitých a tělu nutných, tak že se stávají rozpustnými a ku převedení do výživných šťáv živočicha způsobilými. A toto trávení začíná již v ústech a sliny k němu mnoho napomahají. Jak důležité tudíž nekaziti slin, aneb zbytečně jimi neplýtvati. Tedy střídmost naprostá a třeba v menších dávkách pokrmly jsme si brali, jen když jich dovedeme zužitkovati. Po jídle pak již účinky se jeví a hoch více síly a osvěžení zvláštního pocít'uje, nežli kdyby přecpal se a přejedl. Pak sotva jest čilým. Pořádek v jídle jest tudíž věcí důležitou a tělu se jen ve vývoji jeho prospívá, svalstvo sílí a mysl jará každým téměř činem se projevuje. Hoch v jídle střídmý jistě hoch a jedlíka přílišného v každém oboru práce zastíní i v každé činnosti vůbec.

„O nestřídmosti a pití lihovin netřeba se zvláště zmínovati, protože toho znáš i následky. Ti, kdož byli pijani nikdy mnoho nedokázali a nestřídmost v

tom ohledu skoro vždy vedla ku poklesnutí, chudobě a zločinu, mimo jiných následků, jež od pokolení na pokolení přechází.

“A ještě o jedné střídmosti dlužno se zmíniti. To jest kouření a žvýkání tabáku a kouření hlavně cigaret. Jest všeobecně známo, že pro hocha v útlém věku kouření jen záhubný má vliv a každý obchodník dosvědčí, že kluci, již začnou cigaretami podkopávají zdraví své a záhy ocit'ují se ve společnosti všeliké, která nezůstává i jinak na ně bez vlivu. Kouření zvykne takové klouče rychle, z počátku je mu na nic, ale později mohou nastati porušení nervová, zažívací, porušení zraku, jestli otravné příznaky se nedostaví následkem jedu v tabáku. Proto mladým lidem nemá býti kouření dovoleno; místnosti, v nichž kouření dovoleno, by měly býti dostatečně větrány; v místnostech dětských nikdy se kouřiti nemá, ani na místech veřejných přednášek, v divadlech a při koncertech a větších shromážděních v poměrně malých místnostech, aneb v dílnách přeplněných, tělocvičnách atd. Starší lidé, již si navykli, již tak netrpí, zvláště začali-li v letech pozdějších. Však o ty se nejedná. Jedná se o hocha, jenž ve vzrůstu svém se nalezaje, zdravý tak by jedovatinou tabákovou si jen zbytečně podrýval a vývoji těla svého překážel. Vdechování kouře pak škodí ovšem nejvíce a proto, který hoch docíliti chce něčeho v životě svém vůbec a hodlá pokračovati a k vyšším metám spěti, nechť varuje se veškeré nestřídmosti a hlavně i kouření cigaret a nápojů lihových v množství nesmírném pak zvláště.”

(Pokračování).

VŮLE.

Z bratrských rozprav F. K. Šneppa.

Co je vůle?

Jednou z nejvzácnějších vlastností člověka.

Jednou z nejpodstatnějších složek života.

Jedním z nejvyšších a nejkrásnějších projevů lidské duše.

Vůle je vlastnost bohatýrská.

Způsobuje divy.

Vůle sebevědomá, účelná a ušlechtilá!

Nikoli ta, která pudí k nečinnosti, zvratnosti, úpadku, poníženosti a záporu.

Nikoli vůle, která tlačí na zad a dolů.

A nikoli vůle rozvratu.

Nýbrž vůle silná, jará a pronikavá.

Ta, která dovede chtít a tvořit lepší, potírati nicotu a vysoce povznášeti.

Co je život bez vůle?

Živoření, vedoucí k bezpátečnosti, hnilobě a mření za živa.

Člověk bez vůle je třtina větrem se klátící, kterou často ohýbá něžný a nejslabší větříček a láme dech sly, přímostí a pevností.

Ale jedinec s vyvinutou vůlí, poctivou a čestnou, silnou a nebojácnou, zdravou a světlou, vřelou a všestrannou, vzletnou a hlubokou, rozvážnou a podstatnou — je člověkem zdatným a mohoucím, je pracovníkem platným a obětavým, je občanem uvědomělým, nepoddajným a smělým.

Lidský rozum a um bez vůle je malomočným.

Vůle tvoří zázraky, když je kypřena dobrem, ušlechtilostí a vznětem neochvějnosti a vytrvalosti. Když je sy-

cena hnutím duše neposkvrněné a mravu ryzého. Když je podepřena o šlechtnost, mužnost a vnitřní vznešenost.

Říká se — **železná vůle.**

Ano, jenom ta je platná, činorodá a účelná.

Chabá vůle není ani vůlí v lepším slova významu a podstatného pochopení.

Rozumějmež vůli!

Vůli silné, železné, nikoli vůli chabé, třtinové.

Té vůli, která vskutku způsobuje divy práce a energie, oddanosti a obětovnosti, posvěceného pílení a svatého nadšení.

Té vůli, která ve své vytrvalosti a neochvějnosti nikdy neztrácí ideálů krásy a zanicení pro dobro a mravní povznesení.

A vždy jen železnou vůli mějmež na mysli.

Zvláště my, příslušníci malého národa.

Národa, jenž bez vůle nehonosil by se nynější svou jarostí, vyspělostí a pevnou jsoucností.

Pamatujte si to, zejména vy, kdož patříte v řady české mládeže, nejschopnější a nejurodnější naděje národa!

Pamatujte si to a strážte se chabé, rozviklané a znězněné vůle, která je zárodkem úpadku!

Nezapomínejte, že národ náš je malý a skromný a vklíněn mezi četné, mocné, dychtivé moci a panovačnosti, nepřátele!

Uvědomujte si, že jsou to nepřátelé silní a chtiví malomoci slovanské!

Nepřátelé, jejichž bohem je všepohlcující moloch a vírou krev a meč.

Pomněte, že národ náš, aby zdolal nebezpečí, které ještě neminulo, udržel svou posici mezi těmito vrahy svobody a nezávislosti a obhájil své kulturní vymoženosti, potřebuje syny a občany vůle silné, vzpíravé, věru železné, zakalené bojem, poznáním a rozumem!

Čechy jsou srdcem Evropy, kdysi byly srdcem evropské kultury a osvícenosti i umění a před Čechy druhdy chvěla se Evropa.

Nezapomínejte toho, vychovávejte, povznášejte, tužte, zakalujte, vzdělávejte a upevňujte svou vůli!

Českou vůli.

Sokolští dorostenci, jste dětmi českého národa!

Národa početně malého, leč srdcem a duší velikého.

Národa kdysi slavného, mocného a nezávislého — nyní vasálního, státoprávně zhrzeného a slavného pouze ve své vůli.

Nemalomyslněte však!

Chtějte výš a výše, dál a vždy ku předu!

Ku předu, zpátky ni krok — sokolů heslo je stálé...!

Není heslo však jenom Sokola, je to, musí to býti heslo všečeské, je to heslo české vůle.

Ku předu! Dále! Výš a výše, až na nejvyšší metu!

V českém srdci, v národní duši a vlasteneckém umu našem nemůže býti místa a ohniska chabé, slabé, nicotné vůle.

Vůle českého národa, české organizace, všech českých jednotlivců musí býti zdravá, silná, výbojná, neustupující, vzpírající, pokročilá a všestranně zdatná i platně působivá.

Český občan musí býti představitelem vůle železné, mocné, neuhaslínající v ideálu svém i konání praktickém.

Protož, české děti — jinoši a dívky — pěstujte svou vůli, českou vůli, šlechtěte ji, cvičte a utužujte, silte a všestranně povznášejte!

Na zdraví svém tělesném, mravním i duchovním!

Které je základem každého počínání, práce a dokonalosti. Pěstujte vůli svou, tužte a šlechtěte!

To žádá náš národ, vaše rodina a každý poctivý a sebevědomý jedinec občanský.

To vyžaduje čest jména českého a láska k otčině.

Cvičte svou vůli, rozpínejte a vzpírejte do hloubky, do šíře, do výše!

A vzpomínejte českých dějin!

Platila-li kdysi česká vůle celé Evropě, buď vaší současnou vůlí, by Evropa znala zase český národ, naslouchala mu a respektovala ho.

A věřte, že snaha o štěstí a vítězství národa je —
Vůle vůlí!

Emil Tůma:

ČINNOST SOKOLSTVA V ČAS VÁLKY.

(Pokračování.)

Br. Ruch píše v listopadu: **Dobová momentka.**—Od Vltavy za Žalovským záhybem vzhůru do kopce, k Zlončicům, na Oužici, do toho podivného, táhlého kraje, kde, zdá se ti, leží celičký rok při zemi mlhy nekonečné množství životů od tisíců, tisíců let, po stopách nejstarších sídlišť a tržišť lidských ve středních Čechách, vyběhl jsem si pookřát z těžkého vzduchu města. Bylo podzimní dopoledne plné stříbrného prachu slunečního, obloha promodrávala se vyfoukaná studeným víchem, zelené kožichy ozimů ostře zelenaly se v dlouhých pruzích polí. Vozy svázely řepu do cukrovaru, v sadě kdesi okopávaly dívky stromy a zazpívaly si v podivném, sladkém akordu. Dnes — zpěv... Jak milo v kraji stichlém, mlčícím! Na silnici osloví mne cestář, stařík, jenž jako by vyloupil se z Alšova škieáře. Žilovitě, uzlovitě ruce jako jalůvčí kořeny, opírají se tvrdě o držadlo lopaty, oči zadívány kams do daleka. Hodně do daleka — má tam někde syna. Snad v té chvíli krvácí v příkopě, volá naposledy tátu. — "Těžká doba, pane. A těžší, že nevíme, co bude. Co pak já — předržel jsem šestašedesátek — ale ty děti Věnovy... Co ty čeká..." — Utěšuji, mluvím o jasné budoucnosti všech, i těch dětí, i toho lidu. I o národě celém jest řeč. Žasnu, jak prostý stařík vykládá. — "Všichni zalezli. — Co bylo dřív řeči, 'dyž šlo vo ty mandáty — vo volbách — ale teď? Teď by měli mluvit! Potěšit — něco nám říct... — To zalezli jako syslové — ty vůdcové národa... — Četli ten úvodník 'Práva' o Bílé Hoře? To jsme koukali, jak vobracejí... Enu, doba... Ale potom? A věřejí mi, dnes jsem to zrovna povídal tuhle našemu vechtrovi: pamatují to z šestašedesátého, když přišli Prazi do Prahy — kdo to tam držel? Sokolové, povídám — a ty to dnes držeš celý... Těm já věřím, ty by nám pak mohli zas dát národ dohromady — věřejí mně nebo ne..." Ta slova prostého starce, pronesená v slunečném dopoledni tichém, zněla mi do uší, do hlavy, do srdce jako by zahučela z černých skal nad Vltavou. Starci nesliboval jsem ničeho, bál jsem se o porušení krásy té chvíle každým slovem, sebe upřímnějším — ale sám jda silnicí, mlčenlivým krajem, neodolal jsem vnitřním povznesení a hlasitě vykřikl — "dáme — dáme..." Za vás, za všechny jsem to řekl, bratři moji...

Řady nezvěstných a padlých se množí, již nestačí počítati je na desítky. Smutnou zprávu přinesli ze Štýrského Hradce. Starosta padl i pokladník a místnosti spolkové zapčetěny úřady. — Bratr starosta dr. Scheiner byl splnomocněn, v prosinci to bylo, aby zakročil u místodržitelství, aby jednoty v uzavřeném území nebyly úřady pronásledovány. Župa Fügnerova povolila v prosinci prozatímně 5000 K na úlevu bídy ženám a dítkám padlých bratrů. Z župy bylo do té doby přes 1000 bratrů na poli válečném. — Z župy brněnské odešli všichni župní činovníci do války, mimo starosty a jeho náměstka. — V prosinci odešel do boje jednatel Č. O. S. br. dr. Heller, sekretář král. hlav. města Prahy, jeho náměstkem jmenován br. dr. Urban. — Smutný rok zakončen v ponuré náladě, všude byl temný mrak rozvalen a tlačil a dusil veškerý život. A mysliti skorem již nebylo volno. Začal rok nešťastný slibně, ale skončil hrozně. — Br. Očenášek praví: Přikvačila tragedie lidstva. Vichřice, kácející duby,

servalo i květy stromu Sokolstva. Zemřela krása, a přišla starost o holé byti. Počátkem roku a v první jeho polovici byl ruch v Sokolstvu. Odbýval se sjezd přírodopysků, na němž Sokolstvo ukázalo učencům, že jeho soustava tělocvičná napomáhá k zlepšení lidstva. Založeny stálé župní kursy čtrnáctidenní. Konaly se přípravy k prvním ženským závodům. Sokolstvo připravovalo se i k zájezdu do bílé Lublaně, ale vláda vědouc, co se připravuje, nepovolila jej. V Brně ještě ukázali bratři svou práci, ale byli již zakřiknuti a za měsíc v houfích byli již hnáni do pole, aby měli a krváceli za zájmy cizí. Mladí odešli a starší chápali se vedení v Sokolnách. Ustaly i přípravy k uctění památky Mistra Jana Husa. Sešlo i s připraveného semináře Sokolského, na němž měli bratři podíl nejlepší lidé čeští. Měli k bratrům mluvit o Tyršovi. Předsednictvo Č. O. S. vydalo čtyři provolání k bratrům i sestrám. První na jaře, aby do Sokolstva nebyly zatahovány spory politické, bylo to v souvislosti s procesem Švihovským, když jedna česká strana volala po ustavení Sokolstva své strany. Provolání došlo ohlasu a zabránilo tříštění. Další provolání jsou válečná a volají, nezastavovati činnost v tělocvičnách a k dorostu. Založen byl sokolský krejcarový čtrnáctidenník "Čin", jenž však hned na počátku války byl zastaven. Válka zastavila veškeré polemiky se sociálními demokraty a jen klerikálové zůstali i ve vážných dobách oddělení a neostýchali se po Sokolstvu házet kalem a Sokolstvo do dnes musí čelit mizernosti jejich a bdíti na stráži, by svým očerňováním jej nepoškodili.

Na konci roku zastala doba Sokolstvo konající práce ve všech možných směrech. Učí, jak se zachovati při vypuknutí nákaz, při způsobených ranách, ošetřuje, opatřuje, vyživuje a učí tomu své členstvo. Mírní nezaměstnanost, opuštěných se ujímá a hlásá hospodárnost. Klidně, bez hluku pracuje, jde podle slov svého zakladatele, řídí se lidstvu prospěšnými hesly.

Většina mužstvo je v boji, nebo ve vojenských službách a v jednotách a v župách pracují ti, jež zbyli. Pracují s láskou a zůstávají věrni sokolské myšlence, která jest jim dražší, než cokoliv jiného. K Sokolstvu se dnes upírají zřádky celého národa a od něho se očekává něco velikého, krásného, a sami předáci to vědí, pozorují. Nikdy lid český nebral k Sokolstvu takovou vřelou láskou, jako právě v této historické době. Lid lne k Sokolstvu, neboť jest přesvědčen, že Sokolstvo dovede pracovati pro národ — národně.

Ve válečném roce přibývalo do rodiny Sokolské 50 jednot se 40 odborů a koncem roku bylo v Č. O. S. sdruženo celkem 1234 jednot, 142 odbory se 112.000 členy a 23.000 ženami.

V přehledu literatury sokolské, vydané v roce 1914, čteme: Odborná literatura obohacena byla knihou vysoké hodnoty "O ženském tělocviku" z pera Josefa Čermáka v Chicagu, největší to dosud českou prací v tomto směru. Nikdo mi nezalží, tvrdím-li, že se bratru Čermákovi mohlo dostatí sotva vyššího uznání, než jaké mu dala Č. O. S., což naplňuje jistě radostí srdce každého upřímného Sokola a bratru Čermákovi dostalo se uznání ze střediska života sokolského, uznání, které mu odpírají dáti mnozí zdejší bratři, ať nepoznali ani v dále velikost jeho duše. — Mimo jiné vyšlo Domorázekovo "Sokolství", které bohužel následkem války jsem nemohl dostatí, ale předem pravím, že jest to jistě dílo výborné, jakého jest schopen jen br. Domorázek, jehož slova čítáme tak často a jež znamená jsou značkou Ruch. Nedostal jsem ani IV. díl Sebraných spisů br. Karla Vaníčka, které ostatní poslal mi vždy vlastnoručně s věnováním. Přál bych těm tisícům zdejších bratrů slyšeti písmáka našeho Karla. On dovede svým slovem, které není planým výkřikem, ale lahodně pronášeným tonem, vrýt se v duši posluchače a přesvědčiti jej, že to, co vypráví, jest pravdou a poslouchali by jej nepřetržitě. Bylo by věru záhodno, aby přijel nám pověditi city své ušlechtilé sokolské duše.

Na konec vyřizují všem bratřím pozdrav jeho, který mne došel před týdnem. Vyřizují Vám, bratři, i pozdrav od br. dra Scheinera, starosty České Obce Sokolské, který mi uložil, bych Vám jej tlumočil a připojuji také několik slov, která mi poslal jednatel Č. O. S. br. dr. Heller, jenž rovněž bratři v Americe vzpomíná, ač se zbrani v ruce stojí proti vojsku ruskému. Píše na polním lístku: 11./4. Milý a drahý! Děkuji Ti za pozdrav a prosím, abys z bojiště tlumočil jej všem mým drahým známým v Americe, kterých velice často vzpomínám. Jsem již 4 měsíce na severním bojišti, stále na frontě, ale stále zdrav. Mohu Ti říci jen jedno, ztrávil jsem 4 měsíce v horách, ve sněhu a mrazu, ale bez jakékoliv tělesné poruchy, toť výsledek naší tělocvičné výchovy. Na zdar! Tvůj Karel.

O SPALOVÁNÍ MŔTVÝCH.

(Přednáška Dr. Ant. Muellera, pořádaná Česko-Amer. spolkem pro spalování mrtvých v Chicagu dne 31. ledna 1915.)

Jako každá novota, ač-li spopelnování mrtvých za novotu pokládati můžeme, anot' pohřbívání ohněm jest prastaré; jako každá novota, at' již je dobrá, či má-li se teprve co takovou osvědčiti, potkává se u jisté třídy lidí s jakousi nedůvěrou, a to dnes ještě v plné míře platí o moderním způsobu pohřbívání ohněm.

Různé pověsti kolují od těch, kteří spalování viděli, i od těch, kteří sice neviděli, ale slyšeli, třeba zprávu fantasticky přebarvenou a překroucenou, tudíž uznal Spolek pro Spalování mrtvých nyní, když náš český Národní hřbitov se může pochlubiti nejmodernějším krematoriem, vše širšímu obecnstvu objasniti a zároveň naše české svobodomyšlné časopisectvo a spolkové orgány o laskavé otištění uctivě požádati.

Poohlédneme se v historii různých národů, jak často se se spopelnováním zemřelých setkáváme; Řekové, Římané, Keltové a Germáni spalovali své mrtvé. O Řecku je známo, že zákonitě bylo odepíráno posmrtné spalování jen zločincům, samovrahům, bleskem zabitým a dítkám nemajícím ještě zubů. V Římě byl zákon: "Člověka zemřelého nepohřbíš, aniž by byl spálen." Hroby severní Evropy z doby bronzové obsahují jediné nádoby s popelem. Židé, kteří v zdravotnictví vždy měli přední místo, spalovali své mrtvé v epidemiích a morech. Co se pak novější doby týče, Italové již roku 1866 se přičiňovali o tento způsob pohřbívání. Vědátori Gorini a Pali stáli v čele hnutí a hlavně přičiňováním Dr. Pini bylo spalování úředně povoleno a sice bylo v Miláně první veřejné spopelnění roku 1876. Brzo pak následovala krematoria v Římě, Padui, Benátkách, Bologni a Cremoně. V Německu bylo první krematorium v Gothě, kde v desíti letech od r. 1878 do 1888 bylo spáleno již 500 osob. V Anglii byla za tím účelem zřízena společnost pozůstávající z prominentních spisovatelů, právníků, lékařů i duchovních kapacit za předsednictví Sira Henryho Thomse, který se dobré věci vřele ujal a se zvláštním taktem a zdvořilostí hleděl posilu mezi všemi lidmi jí zjednat. Byly pořádné četné přednášky, kde se lidu dostávalo náležitého vysvětlení, jak možno nejlépe zase mrtvé tělo rozložit v původní součástky, aniž by bylo třeba pozvolného hnutí a rozkládání. Zde u nás v Americe jest mnoho krematorií a i naše Chicago má jich několik.

Než půjdeme dále, chci krátce objasniti složení našeho těla. Toto pozůstává z patnácti prvků a to: dusíku, uhlíku, vodíku, kyslíku, vápníku, síry, fosforu, draslíku, chloru, fluoru, hořčíku, silicia, sodíku, železa a manganu. Většina těchto prvků však nachází se v různých sloučeninách a jen některé, jako na příklad kyslík a dusík, nacházíme volné. Jinak pozůstává tělo buď z ústrojných (organických) nebo neústrojných (neorganických) látek. Nejdůležitější neústrojné látky jsou voda, sůl, uhličitán vápenatý, draslo a

nátron. Voda jest hlavním činitelem veškerých št'áv a činí asi tři čtvrtiny organických látek těla. Do ústrojů přichází jídlem a pitím. Bez vody by nebyl žádný ani fyzický ani lučební pochod možný. Ona slouží k rozpuštění i výměně pro tělo potřebných i nepotřebných látek. Kyselina uhličitá nachází se v organismu volná co částka rozkládajících se dusičnatých látek, kyslíkem plic a krve. Kyselina tato však nijak nezůstává v těle, nýbrž opouští je vydechováním co plyn organismu škodlivý. Jiná důležitá součástka jest sůl a sice jest jí v těle kol 500 gramů. Jest téměř ve všech št'ávách obsažena. Uhličitany sodíku a draslíku jsou součástky krve sprostředkující okysličování a zmýdelnatění tuků. Fosforečnany a sírany těchto prvků nacházíme co důležité činitele v tekutinách těla. Fosforečnany a uhličitany vápenaté tvoří pak hlavní strukturu naší kostry, zuboviny a glasure zubní. Kyselinu solnou nacházíme ve št'ávě žaludeční i kyselina křemičitá jest v některých částech těla volná.

Ústrojné, organické látky dělíme na dusíkaté a bezdusíčné. K posledním náleží uhlovodíky, škrob, cukr a glycogen, tuky a kyselina mléčná. Dusíkaté jsou pak základnou organických pletiv, zvláště jest to bílkovina, která pro tělo jest nevyhnutelná. Kostí pozůstávají asi z poloviny ústrojných látek. Žluté pružné pletivo, tak zvaný elastin, obsahuje mimo jiné 57 procent vody, půl procenta neorganických a 42 procent organických látek. S tímto pletivem se hlavně setkáváme na krku. Bílé fibrozní pletivo nachází se ve všech šlachách, největší šlacha jest tak zvaná Achillova, spojující patu s lýtkem. Pletivo toto mimo jiné má vody asi 60 procent, organických látek 0.35, neorganických půl procenta a asi 1 a půl procenta tuků. Chrupavky pozůstávají z chondromucoidu, chondroitinu, chondroalbumoidu, kyseliny sírové a collagenu. Největší chrupavka v těle lidském je hrtan, pozůstávající z pružných bílých kroužků.

Svalstvo lze vědecky rozdělit na tak zvané rýhované a hladké. Rýhované jest ono, které od vůle člověka závisí, hladké, nerýhované, pracuje bez vůle, na příklad srdce. Tomu na př. nemůžeme poručit, aby zůstalo státi. Musíme činiti rozdíl mezi mrtvým a živým svalu — v živém svalu máme nesražené proteiny, kdežto u mrtvých svalů, zvláště tam, kde krev zůstala, máme produkt tak zvaný myosin, kterému se připsuje tuhnutí mrtvol.

Svalstvo dostává svojí charakteristickou barvu myohaematinem. Játra jsou orgán, který hromadí glycogen a přeměňuje jej v dextrosu, kterážto dextrosa jest důležitá k funkci svalstva, kam ji žilstvo přináší.

Nervstvo jest dvojího druhu a sice bílé a šedé. Šedý mozek obsahuje mnohem více vody než bílý a sice 89—84 procent. Mimo to obsahuje velké množství fosforečnanů tukových. Spálíme-li mozek, zůstane z něho asi 1 procento popele, obsahujícího poněkud více fosfáty a chroidy.

Tuky jsou v rostlinách i v těle živočichů velmi závažný činitel (v rostlinách nachází se tuk v semenách, kořenech a ovoci). U živočichů jest ve velkém množství obsažen v morku kostí a adiposním (tukovém) pletivu. Tuky, z lučebního stanoviska, pozůstávají z těchto látek jako ostatní uhlohydráty, totiž z uhlíku, vodíku a kyslíku, ale kyslíku jest zde jen velmi málo, aby s vodíkem mohl se sloučiti ve vodu, jak to u jiných uhlohydrátů se často stává. Lidské sádlo má 67 až 85 procent tak zvaného trioleinu, 7.6 procent uhlíku a 11.78 procent vodíku. Čistý čerstvý tuk nemá míti žádného zápachu ani chuti, a má býti bezbarvý, nerozpouští se ve vodě, v silných roztocích, v rozředěných kyselinách a zásadách, ale rozpouští se v etheru, benzinu, chloroformu a vřelém alkoholu.

Čistý, čerstvý, neutrální tuk, je-li dlouho na vzduchu, zžesne, sežloutne a zasmrádne, žlukne. Taková potrava přichází do struktury tělesné tak zvanou absorbejí čili vstřebováním, k čemuž naše žluč velice napomáhá, a jest dokázáno,

že u lidí, majících nějaký jaterní neduh, kde žluč nemůže do střev správně se vylévat, značná část tuků v lejně z těla neztrávená vychází. Účinkem pálení tuků vyvinuje se zvláštní pronikavý plyn, tak zvaný akrolein.

Shrneme-li to krátce, máme v lidském těle, hlavně substance, které v tomto pojednání nesmíme pustiti se zřetele, a sice jsou to látky organické, které hnilobě, tlení a kvašení jsou podrobeny, a pak látky neorganické, které jaksi ovšem jen zdánlivě rozkladu vzdorují. Dokud tělo člověka živo jest a dostává oběhem krve dostatečně různých št'áv, které spotřebované v těle nahrazují — má jaksi nadvládu v tomto vitální energie, životní síla, přeměňující ty různé součástky potravin a nápojů v užitečné tělu št'avy, odstraňující nepotřebné a přebytečné zase patřičně z těla ven (ledvinami atd.) Není-li to nahrazování dostatečné, orgán postižený, po případě celé tělo, slábne a odumírá, nadvládu v tomto případě zdá se míti chemie, lučba, hledíc tělo rozložit v původní součástky. A jak se toto děje.. Různě za různých okolností. Příroda to provádí buď hnilobou, kvasivým pochodem a tlením. Co jest tlení a co jest hnití?

Tlení jest jistý druh spalování. Zde pletivo rostliny neb zvířete se spaluje, spojuje a tvoří kyselinu uhlíčitou. Není-li však kyslíku dostatečné množství, látky tyto pouze zuhelnatí. Produkty tlení jsou kyselina uhlíčitá a voda. Hniloba jest opět rozklad látek rostlinných nebo zvířecích za působení kvasin (fermentů), to jest nějaké organické látky, která sice kvašení způsobuje, aniž by sama rozkladu podlehla. Hniloba má vždy zapotřebí jisté části vlhkosti, vzduchu zrovna mnoho nepotřebuje. Při větším přebytku vzduchu přemění se hnití ve tlení. Hniloba je vždy provázena napučením, následkem vývinu prchavých smradutých plynů.

A nyní představte si ten nejkrásnější hřbitov a odkryjte těch několik střevíců hlíny a představte si ten hnilobní pochod se všemi variacemi.

Moderní pece krematorií jsou tak zařízeny, že tento pozvolný nezdravý hnilobní pochod, rozložení mrtvého těla v původní součástky, možno dnes učiniti vše očist'ujícím zárem asi v jedné a čtvrt hodině, kde z celého těla zůstane trocha toho popele, který se pak k další dispozici pozůstává odevzdá. Záleží na nich, zdali urnu v krematoriu nechají nebo v hrobě pochovají, do pomníku vsadí neb domů si odnesou.

Vrátím se ještě jednou k ohledům zdravotním. Proč již nyní zákonem vylučují se hřbitovy z měst? Poněvadž pochovejte si mrtvolu jakkoli hluboko, nasypejte si hlíny jakkoli vysoko, je z vás někdo přesvědčen, že hrob přece nevypařuje škodlivé plyny? Byli-li jste někdy přítomni pohřbu, kde blízko nově vykopaného hrobu ležela v jiném nedávno pochovaná mrtvola, cítili jste ten zápach? A což, když jsou hřbitovy, kde ještě mrtvolky přímo ve vodě plavou? Nemá tato otrávená voda vliv na celé sousedství, zvláště zemře-li pochovaný na nějakou nakažlivou nemoc jako souchotě, horečky, cholera, žlutou zimnici, šarlach, neštovice, difterii atd. Zdá se člověku přímo, že takové pohřebiště je skladištěm těch různých nákaz, a moderní věda dokázala, že nákaza se v zemi nejen nezničí, ba přímo množí. Pochování v hermeticky uzavřených rakvích a balzamování jistě nebezpečí zmenšuje, ale nepřekazí je na dobro. Odevzdejme tělo plameni, o kterém víme, že absolutně vždycky zlé zárodky zničí!

Jistý druh našich odpůrců poukazuje na to, že spálením mrtvol se lze zbaviti důkazů zločinů otrávením. Toho jistě není vinno spalování. Mrtvola má být před svolením k pohřbu důkladně lékařsky ohledána (v Anglii musí být i v případě pochybností více lékaři smrt stvrzena, nebo vnitřnosti k dalšímu zkoumání uschovány). My víme, že jedy jako jest aconit, morfin atd., ztrácejí brzo po pohřbu svoji charakteristickou reakci, takže jest tato nespolehlivá. O-

všem, že strichnin, antimon, arsenik a jiné zůstávají déle neporušené, avšak to jsou výjimky! Většina lidu umírá přirozenou smrtí, a tu dle ohledu zdravotního má se jednati vždy dle pravidel a ne dle výjimek.

U jiných choulostivou věcí jest víra. Po většině postavilo se náboženství proti spopelnování nepřátelsky následkem víry ve vzkříšení. Kristus byl pochován a to jest božský příklad té domněnky, že jest lépe na hřbitově býti pochován a čekati soudný den a vzkříšení než býti spálen. Co se však stane s oněmi mučedníky, kteří jsou za svaté prohlášeni a pro svou víru byli upáleni a popel větrem rozmeten, anebo s těmi, jichž těla byla v arénách divokými šelmami roztrhána a snědena? My máme vždy činiti rozdíl, at' již věříme nebo ne, že v nás je život tělesný a duševní. Mnozí vynikající theologové si také tak život představují a také kanovník a děkan westminsterský povolil, aby tělo zemřelého Sira Henryho Irvinga bylo spáleno a popel uložen v opatství a při té příležitosti se vyslovil, že spalování mrtvol má se povolovati, kde si toho lidé přejí, zvláště v předlidných městech, že to nížádným způsobem neporušuje božský zákon. S tím souhlasí mnoho jiných theologů a vlastně nám kdysi na popeleční středu připomínali: "Človče, pomni, že jsi prach a popel a v ten se zase obrátíš."

V Chicagu sešlo se dne 26. května 1901 několik národních osvědčených pracovníků a sice pp. Max Kirchman, August Geringer, J. W. Egermayer a J. A. Mráz, kteří založili náš spolek pro spalování mrtvol, již mnoho set členů dnes čítají. Jeho přičiněním byla věc fedrována, až náš Národní hřbitov díky pokrokovým svým členům odhodlal se k postavení krematoria nejmodernějšího a to obrovským nákladem, a jest nyní na nás, abychom tento pokrokový způsob spopelnování širší veřejnosti co nejvíce doporučovali.

Dr. J. Rudiš-Jičínský:

PO ŠESTI MĚSÍCÍCH.

Jest neděle, dle zdejšího 22. února. Po všech těch letech nás stihnulých zase chvílenka lepší... Dojela konečně i naše nová ošetřovatelka sleč. Boudalova z New Yorku a Srbska paní Gruičová, pocházející takto ze známé staré rodiny v Bělehradě i přivezla nám zvěsti od našich z Ameriky i mnohé dary bratří, těch kterých jednot a činovníků našich. Díky! A k tomu ještě dozvídáme se, že materiál pro nás a pro Srbský Červený kříž, zakoupený v ceně \$10.000, jakž slovanofil a dobrodinec naší družiny obě. Frothingham i příbuzní jeho zakoupili, byl št'astně vyložen. Považovali jsme již za ztracené a zatím najednou zachráněno celkem vše z lodí na měličině se octnuvší a jen odměna druhé řecké lodi, jež "záchranu" tu provedla, dosahuje "pouze malou částku 5.000 fr. Jenže madame Gruičová vyslovuje vážné podezření, že slavní spojenci jejího národa páni Řekové sehráli si ten náraz a uvážnutí řecké lodi z Patras do Soluně vyjedší s naším zbožím na blízku vlastního síle a onu "záchranu" druhou řeckou lodí tak znamenitě k vůli vysokému "bakšiši", že hodilo by se pro kterékoli sensační "pětákové" v Americe jako na důkaz poctivosti řecké! Ta, jakž sami známe, jde do té míry, že úslužný, pro vše "dobré" zanícený Řek z pouhé radosti, že došli jste z Ameriky, majíce zlato v kapse, svlékne vás tak důkladně, že můžete býti rádi i povděční, oči že vám zůstaly a checteli, můžete pak i plakat... Nu, jaká porada, jen když nové jsou zásoby, nový materiál, abychom čelili mohly všem přístím, jež se chystají tam nahoře na frontě. A jsou ti Srbové tentokrát zvláště dobře připraveni, voj-ska z nových oblastí naevičeno tolik, že dnes jsou jednou tak silní, nežli tehdy, když napadeni byli Rakouskem, jež uspořádalo si do Srbska prý jedině a pouze "trestnou" výpravu, aby všeliké ty živly v Bělehradě "sfixlo". Jenže

páni ve Vídni zapomněli k tomu dátí vysvětlení, proč vraždilo se při této "trestné" výpravě proti všelikým živlům v Bělehradě nevinné obyvatelstvo srbských vesniček na Drině a ničilo se vše, co jen vojsku bylo "příliš srbské" od srbské školy až po prostinkou kuču opuštěnou, aneb starci, ženami a dětmi obydlenou. Karta se však obrátila a dnes eviči nedaleko naší nemocnice, ovšem bez náboje, srbští dělostřelci s celými rakouskými bateriemi horských děl a mají i dosti náboje, větších polních děl i používají všelikého materialu, který má značku buď někde z Plzně, aneb Vídne a podobně. Je vidět již nyní, že ovládají ti Srbové rakouské nástroje vražedné lépe Rakušanů a i to koňstvo "zarobené" i po srbsku již rozumí, znají vedle starých i nové signály! A tak až začne znovu ten divý rej smrti, budou Rakušaní mít tu výhodu, že dostanou nový výprask a to vlastní svojí holí. Pochybujeme však velice, že méně bude bolet všechny ty ubožáky tam a ty nové rány zde, že budou méně hrozné a bída lidská snesitelnější. Jest jako před bouří, jen tu a tam padne rána, ale nás nová čeká práce, vedle všeho toho nebezpečí nákazy a epidemie. — A nikdo neví, nikdo nezná, kdy toto vzájemné vraždění a mrzačení vezme konec, kdy ti lidé tak zvaní "vyšší" přijdou k rozumu, kdy šilenství a zběsilost jejich ustane, či lidé podaní sami prohlédnou a sílu svoji poznávše obrátí proti svým tyranům spíše nežli bratřím vlastním soudruhům a lidem vůbec. Staly se již podobné věci v dějinách mnohých národů a byly veliké říše, jež rázem zanikly! — — —

Nemocnice naše nyní není přeplněna, čas od času provedeme tak zvanou "komisi" a mnoho "uzdravených" posíláme domů a jiné přímo na "frontu", jakž sami si přejí. Je nám těch chudáků líto. Vědí co je očekává, ba někteří z nich loučí se s námi se zvláštním úsměvem na rtech a ještě z kočárů na nádraží je odvázejících volají: "Do vidzenia!" čili na shledanou a to opět na těchto místech snad. A jak nám děkovali, ruce celovali....

A v tom odměna naše nejvyšší, v tom díky projeveném muže prostého, ale junáka jest tolik, že vyvážá i ty mnohé úsměšky, těch lidiček tam doma, již snaží se dnes, když jinak nemohou, dátí družstvu našemu "náboženský" cejch! Jak daleko však jsou tyto pravdy dokazuje již jen ta okolnost, že řiditelem vlastní výpravy v Americe jest Dr. Godfrey R. Písek v 62. ul., tomu podáváme měsíční raporty, jako vojenským kruhům odborným zde. Jest přímým odborným zástupcem obě. Frothinghama a s ním dělo se veškeré vyjednávání i veškerý nákup materiálu jakož i potřeb své doby na cestu i nyní co jsme zde! Pochybovati o naší svobodomyslnosti po 30 letém průkazu sokolském a druhých členů naší družiny, bylo by as tak hloupé, jako přijímání každý klep lidí nezodpovědných aneb každé báby z trhu. Že Rev. Písek obě. Frothinghama upozornil na ubohou, z tolika ran krvácející Srbii, jest čin zrovna tak záslužný, ba ještě více, jako jeho převod písní českých do angličtiny, — že vykonal reverend, kalí někomu radost patrně — či ozývá se svědomí, že z těch svobodomyslných budníků českých nenašel se v celé té české Americe k dílu takovému humanitnímu, pokud víme, zatím nikdo! Krásný čin zůstane činen krásným vždy, at' vykonán kýmkoli, úmysl-li šlechetný a poctivý! Humanita pak v těchto dobách a na těchto místech slaví zrovna tak mnohá svá vítězství, jako zaznamenává písmem krvavým do úcty různých mocnářů "z boží milosti" vládnoucích, tisíce a přehrozné svoje porážky a netáže se ubohá: Co ty, zda věrec Čech, či Němec, nevěrec, či pravoslavný Rus a Srb, Černohorec, aneb katolík Maďar, Francouz, Belgičan či evangelík Angličan, mohamedán Turek aneb vyznavač Budhy z Indie. Netáže se, zdali Polák, Rusín, Slovák, Slovinec, Chorvát a Ital atd. S humanitou ruku v ruce jde věda lékařská i na divno by asi bylo mnohemu "radikálovi" za

pečí, kdyby náhodou stalo se mu nějaké neštěstí a lékař věrec na rychlo povolaný a jediný v místě, odřekl by mu pomoci (i za peníze pomoci) protože je nevěrec! Úkol lékaře a ranhojiče jest příliš posvátný, aby hlavně v těchto dobách osobního hrdinství i statečnosti lékaři všech zápolících národů evropských i těch mnohých jiných, již dobrovolně došli, mohl býti brán v pochybnost někde v kavárně, aneb docela u "vlasteneckého baru svobodomyslného klubu vzdělavacího "Pětáci" aneb čtenářského spolku "Držgrešli", spolku, jenž minule povolil pětku na allegorický vůz v tomto roce Husově...

Ostatně otázku tu rozluštila minule u nás v nemocnici starička "majka" Srbka, jež došla, aby pocelovala syna svého, jenž již z těžké rány v prsou i na noze se uzdravoval. Donesla pečená vajíčka — v popeli pečená — a několik pěkných kousků libových masa skopového, kuřátek a jiné, jakž matky všech národů stejně dovedou... Pokývla synovi a podávala i druhým raněným, jakž tu "v sobě broj 2." vedle sebe leželi. "Bolničar" Maďar, zajatec, poznal, "že ti druzi jsou samí Švába". Majka s opovržením se naň podívala, obrátí se pak znovu ku svému uzlíčku, pravila: "Co ty za člověka? Či nejsou všichni lidé, netrpí stejně?" — "Ale, my jsme katolíci, já i oni Maďari!" — "Ništo, jejich bůh, náš bůh, vše jedno, lidé jsou a ty baz. obrazný byl by's člověk, kdybys o srdeci srbské máti pochyboval!" —

Jsou mnohé podružné poruchy, jež zranění provází a které nyní, kdy není tolik práce, spíše můžeme pozorovati a ovšem i léčiti. Z těch však některé choroby nervové, melancholie a propuknutí již šilenství těžko léčiti, zejména, když vlastní příčinu znajíce, hrůzy a následky války při nejlepší vůli odstraniti nemůžeme. V naší nemocnici máme tři podobné případy, dva jsou zajatci a z těch jeden Čech a jeden Srb; u našeho Čecha pak jeví se známky naprosté choromyslnosti víc a více, ano tak, že smutná naň podívaná. Měl zlomenou ruku, obvaz sádrový vykonal svůj úkol a výsledek byl opravdu pěkný. Najednou objevily se u našeho rezervisty známky zádumčivosti, stupňovaly se až jevil hrozný neklid i snahy zapuditi stále jej pronásledující nepřátele a p., jakž již v podobných případech bývá.

Sňali jsme obvaz a na tisíce bylo tu vši, těch drobných potvůrek, jež má zde od nejvyššího důstojníka až do nečistého cikána každý, od raněných a nemocných i dosti často my sami. Hon nutno pořádati každý den; jinak by nás to uštípalo... Ptáme se nešťastníka našeho, zdali i jeho znepokojovaly. A jaká byla odpověď: "Na mou čest není mojí vinou, já nevzal ničeho — ale podívejte se, již zase jdou a nás potomky Husovy, již dnes staví pomníky a kdysi bili do lebek nepřátel, napadají; byla první revoluce novověké Evropy úvodem k náboženské revoluci německé, k politické anglické a velké revoluci francouzské — vidíte mám to tu v černém rámečku. Bála se nás Evropa, teď jsme bez páteře, jen si sáhněte, je to tu tak měkké a jak bolí. A co ty hroby, vidíte ty hroby a co jich je —" Odmlčel se a do prázdna tupě zahleděl.

Vím, že řekne se: "Inu blázen", ale jsou takové a podobné melancholické nápady i mezi těmi jinými mnohými zajatci, již ani do nemocnice se nedostanou, ba napadá i nás tak ledacos, když čteme, že v Čechách již důkladná jest persekuce, že vši již pro velezrádu i Sokoly, protože našel se u nich ruský plakát. A udání v takových případech učinil ovšem zase jen Čech. Poláci o nás kdys tvrdili, "že jsme národem udavačů a špielů", že z většiny "vlastenčíme tam doma, na plano" a ku podivu ono se skoro tak utváří, skoro projevuje, třeba i těm proradným bratřům polským v Haliči lecos dalo by se opět s české strany vytknouti u vědomí, že za pár těch jedinců nemůže ani zde, ani tam celý národ.

A protože v dobách válečných nikdy není dost zle, aby nemohlo býtí hůře, měli jsme ku konci února nejen nová překvapení, ale udály se věci, jež nezůstaly bez zjevných následků, pokud naši družiny se týče. Tak pí. Gručiová hned, jakmile došla, počala konat "oficiální návštěvy", vyprávěti o družstvu našem lecos, to jest: o původním prý zorganizování téhož a jménu "Česko-Amer. družina pomocná". Vysvětlili jsme ji, že byl list náš, jenž vlastní akci zahájil a obě. Frothingham dal peníze. My obětovali vše a on dollary! Tak se pokračovalo a nyní, když jeví se výsledky naší práce a našeho přičinění, když i autority nejvyšší uznaly co jsme vykonali, přijde někdo, aby bořil co zbudováno s námahou a pílí největší. A proto, že tento někdo zdál se jednati na podnět z ústředí, poslali jsme ihned svou resignaci do New Yorku, zdělivše s našimi, že družina naše byvši ochromena ve svých základech, nemůže obstáti, již proto, že vše pouze a jediné spočívalo na bedrách našich vlastních. Mimo to zdraví naše bylo otřeseno, prodělali jsme horečku střídavou po dvakráte a do třetice jíti nemáme ani dosti vůle, ani chutě. Dr. Guča jako rekonvalescent trpí neurosou i potřebuje klidu, pracovati nemůže. Odejel k přímoří. Spůsobem tím veškerá práce družiny je jen v mých, docela znavených rukou a tak bude lépe, když se po uplynulém půlletí rozejdeme, dle toho kam který jedinec si sám zvolí. Mám ještě různé povinnosti vůči našemu celku sokolskému a ty na zřeteli máje i ohledy i na rodinu svou, skládám ředitelství družiny a u vědomí vykonané povinnosti, vrátím se ku svým! —

K tomu pak i ta se pojí okolnost, že z dosavadních místností našich nemocničních musíme se za měsíc vystěhovati a po případě prý přijmouti bytový pavilon Angličany pořízený — ti sami za měsíc odjedou — aneb přijmouti za vděk nemocnici naprosto interních chorob a p. V době přítomné totiž není bojů a chirurgických případů vůbec. Do budoucna patrně se nepočítá, jako nikomu z nás by bylo včera ani v duchu nenapadlo, že druhý pavilon, sousední ambulanta bude zničena požárem a o nové že přibude zkušenosti. Z našich zásob zachránilo se vše a pacientů na štěstí ráno bylo tu jen několik. Tak zřídlo náklady v bezprostřední naší blízkosti lehlo popelem a ambulanta pracuje obvyklým svým způsobem zase na starém místě dole pod kopcem.

Několikrát již připomněl jsem si za mého pobytu v tomto údolí a městě ten skvostný ranní obraz, když pohlížel jsem své doby o sletu posledním na Hradčany: vidím jako by bylo dnes ten zvláštní a krásný závoj mlhavý jak dále rozprostíral se nad Prahou! A něco podobného, neméně půvabného vidíme za jasného a krásného jitra i zde nad Skopljí, ale pozadí tu tvoří velikáni horští a nebetyčné ledovce, co zatím město dole v údolí jakoby stále jen se ze sna probíralo, kdežto kol kolem na tureckých hřbitovech starých a památných — a je jich množství až nápadné — eviči nováčky od časných hodin ranních. Někdy i dělostřelci tu jsou, kdežto trochu dále již i zajatci v tom svém "živém hrobě" tam za městem se probírají k činnosti vykázané a jiní z nich nemocní a choří po stech po zemi ležící, čekají, brzo-li na ně dojde. To jest, kdy bude tu pro ně příležitost, jež dopravila by je k lékařské prohlídce až sem k nám do města a do "ambulanty." Těch nemocných, co toto píšeme a zvláště tyfem, byl počet tak ohromný, že těch "příležitostí", ač nakládají najednou až po osmi i desíti "zarobeníků" bylo poměrně, ba až křiklavě málo. A jsou staré ty vozy a ještě snad starší ty voly co táhnou! Voly táhnou pode jhem na krku "náklad takové lidské bídy" po krkolomných cestách hodinu a více a jestli jest z Nardavača, kde rovněž "ubytování" jsou zajatci stejným způsobem natlačeni po stech pod jednou střechou, pak trvá taková jízda na život a na smrt i celý den. Je-li zima, tetelí se ti

polonazi v rohu vozu, co zatím druzí se k sobě tisknou, aby horečka nimi lomeující na cestě té je nezdolala. Kolik jich zemře na voze, nelze s určitostí odhadnouti, ale že nám měli někdy v noci pod okny naší budovy i na nádvoří na zemi a v blátě u naší nemocnice a to v počtu povážlivém, tot' fakt, který jest až hrůza pravdivý. U nás přijímáme jen raněné, kdežto vedení ambulanty — v rukou vojenských se nalézající — speciálně a po většině těžce onemocněníjší zajatci se zanáší. A jde to rychle, jen co je pravda! Někaké chlapisko hrubě a surově má jeden jedinký teploměr pro všechny a na všechny i "měří" na dvoře rozpoložných, po chodbách odpočívajících a na smrt znavených dovezených sem nemocných, teplotu. Sem tam padne hrubé slovo, nějaký št'ulec neb kopnutí rovněž neschází, zejména tehdy, když takový vyhladovělý a zesláblý člověk nemocný má ještě tolik síly, že dovolí si něco namítati. A není tu rozdílu, jestli Srb aneb zajatec — jakoby nemocní byli stejně na obtíž. Obrazy ty denně spatřovali jsme z okna naší nemocnice, neboť slavnou ambulantu měli jsme naproti. Rozumí se, že v případech křiklavějších často jsme zakročili, hladově nakrmivše a jinak pomáhajíce, jenže "vojna je vojna" a některý ten ubožák stuhnul dříve, nežli bylo lze v úřadovně ambulanty o tom rozhodovati, do které by měl býtí poslán nemocní. A neztuhne-li zde, pak nastane druhé jeho putování, jestli na voze nesešli — a i to často se přihází — jistě dojde na místo jeho určení ve stavu hodně zbědovaném. Je těch ubohých tolik, ach tolik mnoho a pomoci tak velice po skrovnu! Dech se tají v člověku, když vkročil na tato místa i nedívíme se nikterak, že za stávajících poměrů tam dole za nádražím již není místočka na hřbitově pro ty, již takto sešli se světa. Že "našli hrdinnou smrt" říci o nich nelze, ba ani ne o těch, již občas v divném rozpoložení myslí sami všemu rázem konec učiní a z těch v době poslední byl i mnohý Čech....

(* Bylo zdrženo nedostatkem místa.)

F. K. Šnepp:

Ó, BOJUJÍCÍ!

Z bratrských nálad — pokrevných i slovanských.
(Dokončení).

Čechové vždycky — i za cenu své škody a nespravedlivého ústrku — stáli na přední výspě slovanského moře a nerozmýšleli se nikdy postavití svá prsa naproti nejsvěřepějším nepřátelům Slovanstva. Toho nedíme my. Nikoli Čechové, nýbrž druzí, i neslované, zařazovali vždy český národ do přední linie bojů za Slovanskost, za slovanskou kulturu a solidaritu. Však také žádná ze slovanských národností za to tolik nevytrpěla a netrpí, nejen od nepřátel, alébrž bud' po pravdě řečeno, i od těch, za jejichž úspěchlejší a vznesenější se bil v souboru složitých slovanských otázek a ideálů. Nepřipomínáme to z neskromnosti, ani z ješitnosti, nýbrž s účelem. Ani současně nečiní výjimky, neboť Perun podřimuje začasť i nyní.

Ba, byl-li své doby napsán křest sv. Vladimíra, bylo by možno s úspěchem v této době napsati "Jmeniny sv. Dáblavíra". Sodoma soudobých válečných vztéků jest i slovensky řekává. A slovanská síra také páli a ožehuje.

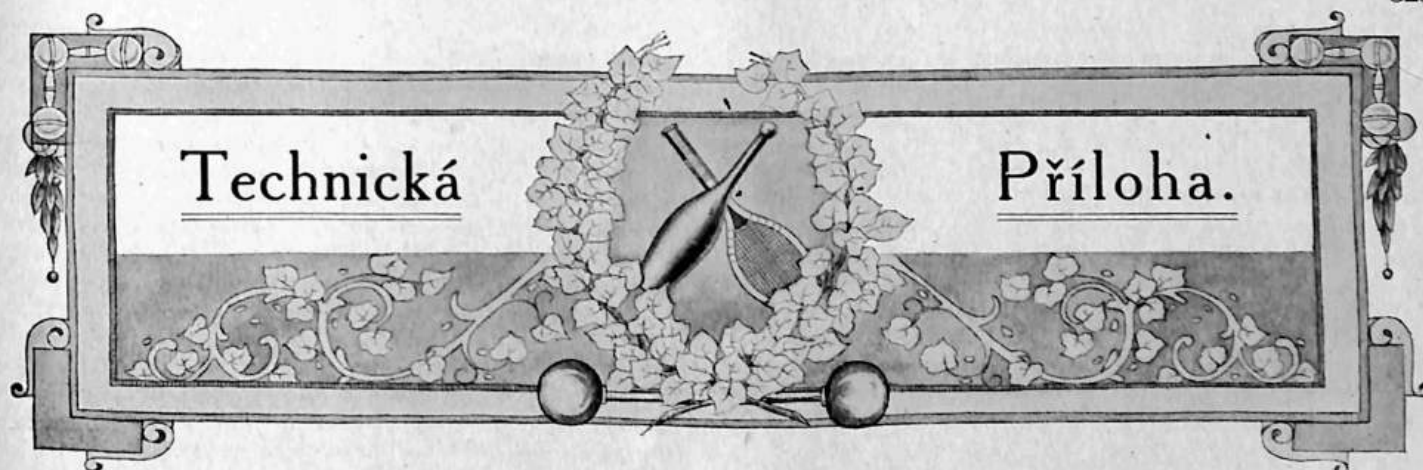
Strašná je válka a její soptění, leč skoro se nám zdá, že jsou ještě strašnější síly a hněvy.

Síly a hněvy bratrské lásky a oddanosti.

III.

Eh, jak krutou je někdy pravda!

Na srbský národ, jehož Sokolstvo mravně snad šlo s neúspěšnější snahou za českým, naletěli černožlutí supi, roztáhli pařáty, vysunuli drápy a již jen zatíti je do těla srbského Sokolika, v němž se dojísta stělesňuje srbský národ ve své odvaze, střehbitosti, vytrvalosti a mužnosti.

POŘÁDÁ JOS. ČERMÁK,

Pouze příspěvky pro tuto část budtež adresovány: J. Čermák, 2533 S. Central Park Ave., Chicago, Ill.

Prostná cvičení.

(Dokončení).

IV.

a) Předpažit a stoj přednožný levou 1! připazit a stoj spatný 2! předp. a stoj předn. pravou 3! připazit a stoj spatný 4! Opakovat 2krát — 8 dob. Upažit a stoj únožný levou 1! stoj spatný a připazit 2! Upažit a stoj únožný pravou 3! přip. a stoj spatný 4! Opakovat dvakrát — 8 dob.

b) Předpažit a stoj přednožný levou 1—2! stoj spatný, dřep a rozpažit 3—4! vztyk předpažit a stoj přednož. levou 5—6! zákl. post. 7—8! Opakovat ale stoj přednožný pravou.

Opakovat evič. a) a b) střídavě každé 16 dob.

c) stoj předkročný levou a předpažit 1—2! předklon a rozpažit 3—4! vzpřím a předpažit 5—6! zákl. post. 7—8! Tři kroky v před, zaujmout stoj spatný na 4. dobu a 2krát vzpažit úpažmo s potleskem nad hlavou (neb sraz činkami nad hlavou.). Čtyřmi kroky na místě celý obrat v levo. Opakovat a po návratu na pův. místa opakovat c) se stojem předkročným v pravo a cvičení s místa s obraty v pravo.

d) Upažit a stoj únožný v levo 1! stoj spatný a připazit 2! upažit a stoj únožný v pr. 3! stoj spatný a připazit 4! (Opakovat 2krát.) Vzpažit a stoj zánožný v levo 1! přip. a stoj spatný 2! vzpažit a stoj zánožný v pravo 3! stoj spatný a přip. 4! — Opakovat 2krát. Dohromady 16 dob.

e) Dřep a vzpažit 1—2! vztyk, stoj únožný v levo a rozpažit 3—4! přinožit l., dřep a vzpažit 5—6! zákl. post. 7—8! Opakovat, ale stoj únožný v pravo.

Opakovat evič. d) a e) střídavě.

f) Vzpažit a stoj úkročný v levo 1—2! záklon a rozpažit (ruce v pol. dlanní) 3—4! vzpřím a vzpažit 5—6! zákl. post. 7—8! — Opakovat evič. s místa jak popsáno v cvičení e).

g) vzpažit a stoj zánožný v l. 1! přip. a stoj spatný 2! vzpažit a stoj zánožný v pr. 3! stoj spatný a připazit 4! (Opakovat 2krát) upažit na pravo a stoj skřižný v levo v zad 5! stoj spatný a připazit 6! upažit na levo

a stoj skřižný v pr. v zad 7! stoj spatný a připazit 8! Opakovat 2krát.

h) Upažit na levo, stoj únožný v levo 1—2! stoj spatný, výpon a vzpažit 3—4! upažit na levo a stoj únožný levou 5—6! zákl. post. 7—8! Opáčně.

Opakovat cvičení g) a h) střídavě.

i) Stoj úkročný v levo a vzpažit 1—2! úklon na levo a upažit na pravo 3—4! vzpřím a vzpažit 5—6! zákl. post. 7—8! — Opakovat evič. s místa jak vyličeeno v evič. e). Opakovat h), ale stoj úkročný v pravo, upažit na levo a úklon na pravo.

Zvolna vzpažit (počítat 4!) a vdech; mírný záklon, rozpažit (opět počítat 4) a pokračovat vdech, vzpřím a vzpažit, zvolna výdech, připazit a zvolna výdech.

Pozn. — Při vzpažení a rozpažení bez přestávky zvolna vdechujeme — (8 dob) — a při návratu v zákl. post. zvolna vydechujeme. — Opakovat 3krát.

V.

a) Předpažit a stoj přednožný v levo 1! rozpažit a stoj únožný v levo 2! předp. a stoj přednožný v levo 3! zákl. post. 4. Opakovat, ale stoje pravou. — Opakovat 4krát — 16 dob, neb 8krát — 32 doby.

b) Předpažit a stoj předkročný levou 1—2! přísunem právě do stoje spatného, dřep a rozpažit 3! předpažit 4! vztyk, stoj úkročný pravou a rozpažit 5—6! předpažit 7! připazit a stoj spatný 8! (Na 3. a 4. dobu, kdy rozpažíme a předpažíme, výdrž v dřepu.) Opakovat, ale začít stojem pravou.

Opakovat evič. a) a b) střídavě.

c) Výpad levou v před a předpažit 1—2! hluboký předklon a rozpažit 3—4! Výdrž v předklonu a na 5. 6. 7. a 8. dobu předpažit a rozpažit 2krát. Vzpřím a předpažit 1—2! stoj spatný a připazit 3—4! Na 5. 6. 7. a 8. dobu předpažit, rozpažit, předpažit a připazit. Opakovat, ale výpad v pravo. Dohromady 32 doby.

d) 3 kroky v před, a dvakrát úpažmo vzpažit s potleskem nad hlavou, (neb činky srazit). Na 4. dobu stoj spatný s půl obratem v levo. Opakovat 4krát, až vrátíme

se na původní místa, načež opakujem ale na každou 4. dobu, kdy zaujímáme stoj spatný, půl obrat v pravo.

Opakovat cvičení c) ale začít v pravo, opakovat cvičení d) s obraty v pravo.

e) Upažit a stoj únožný v levo 1! vzpažit a stoj zánožný 2! rozpažit a stoj únožný 3! zákł. post. 4! Opakovat ale stoj pravou. Opakovat 4krát neb 8krát, 16 neb 32 doby.

f) Upažit a poskokem stoj roznožný 1—2! vzpažit, poskokem půl obrat v levo do dřepu 3—4! poskokem půl obrat v pravo, do stoje roznožného 5—6! poskokem stoj spatný a připažit 7—8! Opakovat ale obrat v pravo.

Opakovat cvičení e) a f) střídavě

g) Výpad v levo v zad vzpažit 1—2! zákłon a rozpažit 3—4! na 5. 6. 7. a 8. dobu rozpažit a vzpažit 2krát. Vzpřím a vzpažit 1—2! zákł. post. 3—4! a na 5. 6. 7. a 8. dobu vzpažit, rozpažit, vzpažit a připažit.

Opakovat cvičení d) s místa. — Opakovat cvičení g) ale výpad v pravo a opakovat cvičení s místa a začít s obraty v pravo.

h) Vzpažit a stoj zánožný v levo 1! upažit na pravo, stoj skřižný v levo v zad 2! vzpažit a stoj zánožný 3! zákł. post. 4! opakovat opáčně. Opakovat 4krát, dohromady 16 dob, neb 8krát, dohromady 32 doby.

i) Vzpažit, stoj zánožný v levo 1—2! upažit na pravo, stoj skřižný v zadu levou a podpřep 3—4! vztyk, vzpažit a stoj zánožný levou, 5—6! zákł. post. 7—8! Opakovat opáčně.

Opakovat cvičení h) a i) střídavě.

j) Výpad v levo stranou vzpažit 1—2! úklon na levo, a upažit na pravo 3—4! na 5. 6. 7. a 8. dobu vzpažit a upažit na pravo 2krát. — Vzpřím a vzpažit 1—2! zákł. post. 3—4! a na 5. 6. 7. a 8. dobu vzpažit, upažit na pravo, vzpažit a připažit.

Opakovat cvičení s místa jak udáno s hora, a opakovat výpad v pravo, cvičení s místa a s obraty v pravo.

Pozn. — Není třeba opakovati cvičení přesně jak udáno, 8., 16 neb 32 doby. Cvičitel může každé cvičení opakovati dle libosti své a hlavně dle vyspělosti cvičících. Doby ony udal jsem hlavně proto, kdyby bylo cvičeno s doprovodem hudebním, aby bylo cvičeno 16 neb 32 doby.

Musí být cvičení kůžely jednostranným?

Jest známo, že kůžely jsou náradím, jehož ovládnutí činí začátečníkům největší obtíže. Proto také nesáhají cvičenci po kůželích s velikou chutí, ale my nechť tu snažíme se zaplašiti různými prostředky, jako jsou: hudební doprovod, snadno provedlivé a při tom pěkně složené, ladné sestavy. [Ladnými sestavami docílíme nejen toho, že cvičení kůžely stane se oblíbenějším, ale probouzíme jimi i smysl pro krásno.

V kruzích odborných ozývaly se často (a posud se ozývají) hlasy proti cvičením kůžely z následujících dvou důvodů: a) že jsou to eviky jednostranné, poněvadž v hodině evičební zaměstnáváme kůžely jen paže — a b) kde snaží se evičitel evičiti kůželům v hodině evičební ve spojení s eviky trupu a nohou, tam prý stává se cvičení příliš obtížným,

duševně namáhavým, z něhož cvičenci nemají užítu žádného.

Nesouhlasím s námitkou první ani druhou. Tak na příklad, evičíme-li novým evikům kůžely, že neradno jest spojovati je s eviky nohou a trupu, co překáží nám, abychom neproevičili nohy a trup zvlášť? Moji ustálenou methodou při cvičení kůžely jest: spojovati s eviky trupu a nohou jen takové kruhy, které si byli cvičenci dokonale osvojili, a s těmi také evičím klony, postoje a obraty, které jsou evičencům známy z cvičení prostných. A tu nelze právem říci, že cvičení sestavené z dokonale známých tvarů činilo by nějaké obtíže. Chceme-li ale ve cvičení kůžely pokračovati, musíme seznamovati evičence s novými a novými kruhy a jelikož neradno, ba nemožno jest spojovati neznámé eviky s eviky prostnými, odložíme po krátkém cvičení kůžely a věnujeme několik minut různým evičením, kterými zase svaly nohou a trupu náležitě zaměstnáme. Různých evik, které mezi eviky kůžely vkládáme, máme zásobu přímo nevyčerpatelnou a je-li evičitel obdařen jen poněkud tvůrčí schopností, může jeden a týž evik opakovati tolika různými způsoby, že o cvičení podobná neoctne se nikdy v rozpacích. Podám zde několik příkladů jen poskoků roznožmo s různými změnami, jimiž můžeme po cvičení kůžely krev z překrvených svalů na pažích odvésti do jiných skupin svalstva našeho a tak docíliti oběh krve celým tělem, že nám potom nemůže nikdo vyčísti jednostrannost.

* * *

Ruce v bok.

1. Stoj roznožný výskokem. 1! — a stoj spatný, 2! — opakovat dvakrát (4 doby) a čtyři kroky na místě.

Pozn.—Kdekoli užívám názvu "stoj roznožný", mám na mysli stoj výponmo — připomínám proto, že shledal jsem, že není v mnohých tělocvičnách činěno žádného rozdílu mezi stojem rozkročným (o plných šláplích) a stojem roznožným (výponmo). Neudávám zde též, kolikrát každé cvičení provést máme, to ponechávám soudnosti bratra evičitele, aby určil sám dle vyspělosti cvičenů.

6. Stoj roznožný výskokem, 1! — snožný, 2! — opakovat a čtyři kroky na místě. Dohromady 8 dob. Předklon, 1—2! — vzpřím, 3—4! — zákłon, 5—6! — vzpřím, 7—8!

7. Totéž s úklony v pravo a v levo — neb točením trupu v pravo i v levo.

8. Opakovat cvičení 6., ale s půlobraty v levo (pr.) na druhé 4 doby (s kroky na místě).

9. Vykonal půlobrat v levo (pr.) na 4. dobu (kdy poskokem přecházíme do stoje spatného).

10. Cvičení 9. střídát s eviky trupu.

11. Opakovat všechny předeházející eviky s výskoky do stoje roznožného pokos — (levá v před, pravá v zad a opáčně).

12. Výskokem stoj roznožný a snožný (dvakrát) — 4 doby. Stoj roznožný (levá v před a levá v zad) 5! — snožný, 6! — pravá v před a levá v zad, 7! — snožný, 8! — čtyři kroky na místě, 1! 2! 3! 4! Dřep, 5—6! — vztyk, 7—8!

13. Opakovat cvičení 12. s obraty (obraty buď kroky na místě neb obraty, kdy přecházíme do stoje spatného — na 4. neb 8. dobu).

14. Opakovat, ale na místě kroků na místě dřep a vztyk, 1—2 — 3—4! a klon, 5—6! vzpřím, 7—8! (neb evičit v druhých osmi dobách pouze klony).

15. Výskokem stoj roznožný, 1! — výskokem půlobrat v levo, 2! — (tím očiťujeme se ve stoji roznožném, levá v před a pravá v zad). Výskokem čelem v před, 3— (jako 1!) a výskokem snožit, 4! — totéž s obratem v pravo. (Spojit s eviky shora uvedenými.)

16. Výskokem stoj roznožný, 1! — výskokem stoj skřižný (levá před pravou), 2! — stoj roznožný, 3! — stoj snožný, 4! (opakovat, ale stoj skřižný, pravá před levou).

17. Opakovat střídavě s kroky na místě, obraty, dřepy a předklony na levo, v pravo, záklony na levo i na pravo.

18. Výskokem stoj roznožný, 1—2! — výskokem celý obrat v levo do stoje skřížného (levá před pravou, 3—4! — výskokem celý obrat v pravo do stoje roznožného, 5! — na 6., 7. a 8. dobu stoj snožný, roznožný a snožný. (Opakovat opáčně a spojit s ostatními shora uvedenými eviky.)

19. Stoj roznožný a snožný výskokem dvakrát (4 doby) a 4 kroky na místě (4 doby). Dřep, 1—2! — výskokem vztyk do stoje rozkročeného o patách, 3—4! (špičky vzhůru obráceny) — výskokem do stoje snožného a dřep, 5—6! — vztyk, 7—8!

20. Spojit cvičení 19. s eviky trupu v předcházejících cvičeních uvedenými.

Jako další pokyn, jak u mládeže oblíbené eviky ty probírat, poznamenávám, že spojovati můžeme je též s eviky z místa, sunnými neb obvyčejnými kroky v před, v zad, stranou atd.

Cvičme přirozené chůzi v tělo-cvičnách.

Bylo na tomto místě již nejednou řečeno, že základním cvičením všech eviků tělesných jest chůze, a že měli bychom hlavní pozornost věnovati tomu, aby na prvním místě chovanci naši osvojili si tento základ. Mnoho pravdy pronesl jeden doktor, když pravil, že „ani netušíme, co dobře vykonali jsme pro každého, když naučili jsme ho správně choditi.“ Na tuto věc jest v orgánu našem poukazováno již celé desítky let a s litostí dokládám, že až posud bez výsledku. Přemýšlejme jednou vážně o tom: Co prospěje cvičenci neb evičence, když naučíme je všelikým umělým evikům, vypočítaným jen na chvilkový efekt — když nenaučíme je správně choditi? Výsledky naší tělesné výchovy musí na cvičenci býti znatelný všude, kdekoli se objeví — tedy i mimo tělocvičnu! Pěkný, lehký, pružný krok — přímé, hrdé držení těla musí mluvit za nás — musí vyvolati všude obdiv a poznámku: „Ejhle, odevhovanec školy sokolské!“ O cvičení chůzi v tělocvičnách napsána byla na tomto místě již celá řada článků, ale přes to jsem nucen opět poukázati na některé nepřístojnosti, které při našich veřejných vystoupení se objevují.

Jednou z těch nepřístojností jsou různé polohy paží při pochodu, které u nás tak vešly v oblibu, že nelze je vykořeniti. Nejoblíbenějším zvykem jest skládati paže v zad. Má se asi za to, že tato poloha paží napomáhá k zvednutí hrudníku — zatím ale tlak složených paží má za následek přílišné prohýbání v kříži, což pěkné chůzi jest spíše na překážku — tím právě nutíme evičence choditi tak, jak choditi nemají. Některé evičenky, majíce za to, že čím výše paže v zadu složí, tím rovněji chodí, ale bedlivý pozorovatel vidí pravý opak. Zkusme to jen sami na sobě: složme paže v zad a čím výše předloktí skřížené zvedneme, tím více záloktí ocituje se v šikmé poloze a tlak na záloktí přirozeně tlačí ramenní kloub ku předu. Jen mocným stažením svalu zád, hlavně svalu znaného trapezius, jsme s to udržeti ramena v pravé poloze, ale na to evičenky zapomínají a spokojují se pouze složením paží v zad. A dále působí-li tlak složených paží na kříž, prohne se tento příliš a tu přirozeno, že hlava musí být nakloněna zase až příliš v před, aby vyrovnané bylo těžiště — a tak na místě, aby hrud' byla vypnuta a břicho vtaženo v zad — docílíme výsledků zcela opačných. Jest tedy na čase, abychom těmto nepřirozeným polohám paží při chůzi již dali výhost.

Zkus jednou, bratře evičiteli, choditi s rukama v bok položenými. Nepocítíš sám, že jest to nepřirozené? Neshleďás tu sám, že komihání pažema při chůzi jest zcela přirozeným — že ti při chůzi jaksi napomáhá? Proč tedy

nutiti evičence k něčemu nepřirozenému? A že by to bylo krásné — abychom měli tu výmluvu, že při veřejném vystoupení té krásy (!) jsme obětovali to, co uznáváme za přirozené — to také nelze říci, o čemž nás přesvědčí jediný pohled na pochoduující evičence s rukama v boky opřenými.

Jinak jest, neseme-li v rukou nářadí nějaké — tu ovšem nutno činiti jakési výjimky — ale i tu zkušený evičitelé hledí si pomoci tím, že činky na př. dají nésti v jedné ruce a druhé paži ponechají volnou, aby se mohla přirozeně, rytmicky při chůzi pohybovati.

Věnujme chůzi více pozornosti, nežli jsme byli až posud věnovali; evičme správně krokům na místě a netrpme, aby tíha těla spočívala stále na jedné noze — spojujme s kroky s místa. Nedopustme, aby evičenci při každém do-kroku ohýbali kročnou nohu v koleně; ať rázně došlápnou plnou šlapí na zem a noha ať při tom jest napjatá — jen tenkrát mírně nohu v koleně ohneme, když tato zem opustí a hotoví se k vykročení. Pěknou přípravou jsou eviky kroč-né, při nichž snadno můžeme působiti na pěkné držení těla a zvykne-li si evičenec na správné držení těla při stoji kroč-ném neb výkročném, pak již bude pěkné držení zachová-vati při pochodu. Tělo ať jest vzpřímené, aby při každém kroku trup neklesal celou tíhou na výkročnou nohu, čímž zamezíme zejména u evičenek ten nepěkný houpavý pohyb boků při každém kroku. Nedopust' me, aby evičenci vláčeli nohy po podlaze, jako by je ani unést nemohli, a i když při zatáčení mají uvolniti krok neb jsou nuceni udržovati krok na místě, ať zvedají nohy a nepořybují se v před tím u nás tak obvyklým „šoupavým krokem“. Cvičme pilně, aby všichni stejně na určitou dobu na povel rázně zastavili — a také stejně rázně na povel vykročili. Každou přeměnu pochodu akecentujme ráznějším prvním krokem — čímž ti, kterým udržování kroku činí obtíže, budou upomenuti, jsou-li v taktu s ostatními anebo ne. Při rozstupu nedo-pust' me, aby noha, kterou máme přisunouti, vlečena byla ne-dbale po zemi, jako by ji evičenec zvednouti nemohl (to zdá se býti u nás ustáleným pravidlem); ale ať přinoží hbitě mírným výsvihem únožmo, při čemž (jmenovitě evičenky) ať špičku volné nohy pěkně odehnou.

Jsou to nepatrné věci, bratři evičitelé, na které vás zde upozorňuji, ale povšimnete-li si návodu tohoto a učiníte po-kus vady tyto z tělocvičen vymýtiti, záhy seznáte k svému potěšení, jakého velkého zlepšení jste ve vaší práci docílili, a to jest, na čem mně jediné záleží, aby nám nebylo stále a stále cizinci vytýkáno, že třídy naše prozrazují stále křiklavý nedostatek cvičení základního.

Dalcroze.

V posledních dnech měsíce dubna odbývána byla v Chi-cagu konference Společnosti tělesné výchovy západních stá-tů, při níž vedle přednášek podány byly též ukázky cvičení a různé systémy snažily se před zraky četných odborníků dokázati svoje přednosti před systémy ostatními.

A s nemalou dychtivostí spěchal jsem do chicagské uni-versity, kde tyto ukázky předváděny byly a kde též po-nejprv před širší veřejností objevil se tak zvaný systém Dalcroze-ův.

Pronesl jsem na tomto místě již jednou úsudek svůj o tomto novém zjevu na poli tělesné výchovy a dnes hotov jsem opakovati každé slovo, které jsem byl dříve o tomto systému pronesl — neboť vystoupení Dalcroze-ovy školy mne v mém prvním úsudku ještě více utvrdilo.

Řekl jsem, že tento způsob eviků rytmických není pro širší masy lidu, kterou my cheeme vychovávat — ale jen pro omezený počet zvlášť pro eviky ty způsobilých. A děvčátka, která byla pro ukázkové cvičení vybrána a s takovou úzkostí cvičila, toto moje tvrzení potvrdila. Řekl

jsem, že cvičenci od první chvíle jsou v stálém duševním napjetí — a duševní únava, jaká se u dívek dostavila již po desíti minutách cvičení, byla toho neomylným důkazem. Po tom, co jsem byl viděl, musím jen opakovati, že system Daleroze-ův pronikne jen tam, kde stále jeví se touha po něčem novém — po něčem zvláštním — ale že nikdy nestane se ani pomůckou k tělesné výchově širších vrstev lidu!

Veřejná cvičení.

V neděli 16. května pořádal své veřejné cvičení Sokol Tábor Slovanské Lípy a jelikož bylo to první cvičení od doby sloučení dvou starých a silných jednot, očekával přirozeně každý, že počet cvičících — jmenovitě Sokolů a Sokolek — bude dvojnásobný. Leč na místě abychom byli příjemně překvapeni takovým zjevem, nezdál se mi počet cvičících o nic větší, nežli býval v Sokole Tábor v dobách minulých — a jelikož sám zjev ten vysvětliti nedovedu, musíme vyčkati, až nám jej vysvětlí některý poměrů znalý člen. Cvičení řídil cvičitel Pokorný a pořad byl velmi pečlivě připraven. První čísla vyplnila drobotina obého pohlaví a čím dále tím více stupňováno bylo cvičení, až konečně Sokolové a Sokolky podali ukázky vrcholu naší výchovy tělesné. Co zamlouvalo se též, bylo, že každé cvičení dorostu zakončeno bylo hrou, při které užito bylo nářadí, kterým byli právě malí cvičenci cvičili a co zvláště s potěšením zaznamenávám, jest, že hry vždy skončily, kdy zájem diváků dostoupil vrcholu a tak zbytečným protahováním neunavovaly. V prostných malých dětí zřítí bylo (pokud se sestavení týče) zlepšení, neb sestavy byly stáří cvičenců přiměřeny a postupováno bylo od cviků jednoduchých k cvikům složitým správnou cestou. Jediné, co vytknouti bych chtěl, jest, že není třeba ani u malých dětí začínati jednoduché cviky paží jednou, pak druhou; nemusíme se báti začítí hned oběma, jen když cviky nejsou příliš složitými. Můžeme si dovolit činiti rozdíl mezi tělocvikem školským a tělocvikem sokolským. A dále: provádíme-li jednoduché cviky paží, nevidím žádné příčiny, proč pohyby jsou prováděny v ruchu volném — na dvě doby (jak cvičila malá děvčátka). Mládež raději cvičí v ruchu rychlém — rychlý pohyb jest jí přirozenější — jen tam ruch uvolňujeme, kde přikročíme již k cvikům složitějším. — Cvičení činkami dorostu 2. třídy zamlouvalo se pouze první sestavou — ostatní, ač i zde cvičitel snažil se sledovati věrně vytčené téma obsahovaly mnoho pohybů a změn obtížných, ba řekl bych nepřirozených, čímž provedení ve valné míře značně trpělo, jelikož přechody správné provedení znemožňovaly. Cvičení kroužky (děvčata) vynikalo pěknými sestavami a vložená cvičení společná byla zvláště působivými. — Vešterní žáci cvičili kůžely a projevíli v provádění četných malých kruhů slušný výevik. Viděti však jest všude, kdekoli jsem u nás cvičení kůžely pozoroval, že není posud ustáleného pravidla o polohách paží při provádění různých malých kruhů. Není to ale jen u nás, ale všude jinde. Vezměme na příklad malý kruh za ramenem: vidíme při něm loket ku předu, šikmo zevnitř a málo kdy vidíme tu nejsprávnější a také nejpěknější polohu, aby ohnutá paže tvořila pravý úhel a loket aby šinut byl stranou. Připomínám to technickému výboru, aby této věci jednou věnoval též trochu pozornosti. Tělocvičný tanec představil nám velký počet dorostenek, které ukázaly značný fond vrozené gracie, ale i při tom bylo vidět, že pohybům paží věnováno jest málo pozornosti a tím asi tělocvičné tance budou u nás věčně trpěti. — Sokolové provedli pěkně sestavená prostná a podán byl důkaz, že lze i složitá cvičení dobře na obě strany provést, že není žádáno od cvičenců něco nemožného, když přejeme si, abychom dovedli cvičiti v pravo i v levo. V posledním oddílu byl uč-

něn smělý náběh na symboliku cviků atletických, ale mám za to, že žádoucí dojem oddílu tohoto rušilo nedokonalé, nedosti přesně akcentované provádění. — Sokolky provedly pěkně sestavené cvičení tyčemi, z něhož přešly k cvikům společným dvojic a čtveřic. Pokud sestavení se týče, bylo to nejlepším číslem celého pořadu a také bylo odměněno hlučným potleskem. Program zakončen byl cvičením na nářadí. — A nyní krátký doslov: Řekl jsem na tomto místě nejednou a opakovati budu stále, že ta nejlépe sestavená cvičení postrádají ceny, nevidíme-li, že cvičenci již při pouhém nástupu prozrazují nedostatek cviků základních: chůze a pěkného držení těla. Rád vidím pěkně sestavené a pěkně provedené cvičení — ale ruší-li požitek, jaký z cvičení takového míti máme, nedbalá chůze, nepěkné držení těla, bije-li při nástupu i odchodu do očí vady, jaké vlastně my tělesnou výchovou z lidu chceme vymýtit, pak to nejprve sestavené cvičení zanechává za sebou pouze dojem automatu, který byl připraven, aby způsobil chvilkový efekt. Tato poznámka platí celku, neb to jest jednou z největších vad všech našich cvičení. — Při cvičení tyčemi — at' už je to cvičení jakékoliv — bud'me bedliví, aby paže zaujaly vždy správnou polohu, neb nedbalé polohy paží často kazí dojem cvičení nejlepšího. Tak na příklad zvedneme tyč rovně stranou v levo nebo pravo (ve výši ramen); jedna paže při tom jest ohnuta. Jak pěkně vyhlídí, když předloktí i záloktí ohnuté paže jest rovně s tyčí — tak nepěkné jest, když loket ohnuté paže je nedbale svislý, jako by pohodlně na hrudníku si odpočíval. Nebo zvedneme-li tyč k levému (pr.) rameni kolmo vzhůru, předloktí ohnuté paže též má býti ve výši s ramenem v poloze rovné, takže ohnutá paže s kolmou tyčí činí pravý úhel, ale vidíme obyčejně loket svislý, jako by paže na dolním konci tyče byla jen bezvládně zavěšena. Jsou to maličkosti — ale takové maličkosti vždycky ukazují, cvičíme-li od základu neb ne. Kdybychom na tyto polohy dohlíželi v cvičebních hodinách, budou je cvičenci i cvičenky prováděti přirozeně, aniž by třeba bylo zvláště později na polohy paží je upozorňovati. Pokyny, které při těchto příležitostech bratřím cvičitelům činím, nutí mi do péra jen touha, abychom právem mohli o sobě říci, že tělesná výchova v jednotách sokolských může směle měřiti se s výchovou organizační jiných. — Na programu bylo upozornění, aby pánové zdrželi se po čas cvičení kouření — ale žel, kouřilo se tu a tam přece. Sín jmenované jednoty není prostornou, množství shromážděných lidí učiní atmosféru již tak dost nepříjemnou, a kdo nemá k cvičícím dětem, Sokolům a Sokolkám ani tolik povinné šetrnosti, aby již tak dost dusnou atmosféru kouřením ještě více neotravoval, — měl by raději tomu svému požitku věnovati se doma a nechoditi tam, kde čistý vzduch jest první podmínkou žádoucích výsledků cviků tělesných. Pořadatelstvo by třeba tím utrpělo poněkud na financích — ale cvičícím by to prospělo na zdraví — a na tom, jak posud za to mám, záleží nám nejvíce!

POCTA.

Chicagský spolek učitelů tělocviku, "Jahn Physical Training Club" vždy oslaví 25letou cvičitelskou činnost svého člena, při které příležitosti jest oslavenci dán památný dar. Předmětem oslavy té bylo již 13 členů, mezi nimiž byl před 8 lety pořadatel této části a letos přišel na řadu br. Pecivál, jemuž darován byl při příležitosti té stříbrný pohár. Pisatel, který vyzván byl aby shromáždění oslovil, pozdravil po krátké anglické řeči br. Pecivála českým "Na zdar!" což přítomnými německými cvičiteli bylo nadšeně opakováno. Jest viděti, že němečtí Turneři jsou s to zachovávat s českými Sokoly bratrské styky, kde nejsou sváry v jejich řadách uměle rozdmýchovány. Br. Peciválovi k jeho 25 leté činnosti projevují ještě jednou zde srdečné blahopřání.

Severní slovanský orel však zavčas zpozoroval bezemenný nálet a vzepjal se, by zadržel nejčernější hejno sapajících se supů.

Ó, toho slovanského svědomí!

Proč nám širá válka současná připoměla slovanského svědomí?

Jsou to otázky, na než se neodpovídá. Bývají otázky, na něž se odpověděti nechce, nebo odpovídati je bolestno a stydno.

Stává se všelicos ve svědomí vůbec a také se svědomím slovanským. Má-li to co činiti s přítomnou válkou proti Německu? Ó svědomí.

Na pobratimské Srby chystá se nový, drtivý útok, svědomí slovanské! Snad útok poslední! Pochopujete, jak bolestno a těžko: poslední....

Nebot' i v lidské síle i mužnosti, sebezapření a odvaze národů jsou hranice.

Slovanské svědomí, bylo-li jsi to ty, které zvěstovalo bratřím Polákům o lepším přístupu a druhým národnostem slovanským o jistěnější budoucnosti a uplatnění slovanské podstaty? Slovanské svědomí, co cítíš při tom novém zbrojení a volání do pole proti Srbům? Slovanské svědomí, nehrozí-li smělým a hrdinným jižním Sokolům slovanským nebezpečí, nová potupa jejich slovanské zdatnosti a pošlapání slovanské podstaty? Nehrozí-li nebezpečí poslední?

Nemůže-liť i chrabrý z nejchrabřejších a nejsilnější z nejhrdinějších podlehnouti posléze únavě, vysilení, vyhubení?

Zvláště národ malý, nepočtený?

Vítězství malých platí se draze, zvláště když houfy protivníků jsou nadpočetnější, ba ve srovnání bezpočetné, slovanské svědomí! V poslední hodině kdo rychle pomůže, pomůže dvakrát, než svědomí nemá dání na sebe čekat.

Svědomí, svědomí, hlaš se, než bude pozdě!

Zamávni, severní orle, bystřeji křídly! — Čekají tě beztak nejen na jihu, než i na severu. Hejna supů se znovu stahují, brousí černožluté zobce a ostří si drápy. Rozlet' se orle, bystře se pusť do letu na jih a od jihu na sever — však tě čekají slovanští Sokolci.

I ti, kteří lítají prozatím volně i ti, jež nyní do jednoho hejna se supy černožlutých zobáků a s netopýry dvojhlavých piklů. — Čím bystřeji a hbitěji, tím lépe!

IV.

Slovanská otázka ještě nikdy nebyla dotčena v tak širokém rozměru a tak vážně a hluboce jako současnou evropskou válkou. Snad se to stalo maně, bez předchozích úmyslů, ale stalo se tak vývojem událostí a vysokým cílem, který možná pro mnohé, mimo nadání a očekávání, vztýčila ruská armáda. Snad. Ale stalo se, a chceme věřit slovanskému slovu — slovu královskému, kterému od věků slovanští národové věřili jako slovu božím. Proto slovanští národové nazývali slovo královské slovem zlatým.

Zlaté slovo královské!

A vskutku nebylo v něm věrolomnosti, vyšlo-li ze srdce vskutku královského, napájeného ryzou krví slovanskou, nesmísenou s cizorodou.

Ryzím bývalo slovo královské, ryzím jako nejčistší zlato. Proto nezměrná víra v jeho čistotu, skvělost a neporušenost.

O slovo českých králů na příklad opírala se kdysi celá Evropa. Na slovo polských králů kdysi spoléhali Němci. Slovo ruských carů druhdy spasilo ty hordy německé, proti kterým nyní bojuje ruský národ v stělesnění všeho Slovanstva — ano, v stělesnění všeho Slovanstva!

Tato zářivá naděje byla hozena mezi národy slovanské s ruského prestolu. Naděje tato všem bojujícím Slova-

nům v mracích, výření a hromobití války září jako spásné světlo vysokého do nebes majáku. Chceme věřit této velké a světlé naději! V té důvěře jako slovanští národové v dějinách čistě své slávy a moci věřit zlatým slovům — královským.

“Nesemilníš!” jest přikázání boží — stalo se v tuto dobu i přikázáním slovanského desatera — ba, desatera všeslovanského.

Nuže, zaskvi se, rozzař — slovanské slunce!

ZÁVODNÍ CVIČENÍ

pro závody Západní Župy, pořádané ve dnech 2., 3., 4. a 5. září 1915 v South Omaha, Nebraska.

Závodit se bude následovně:

Sokolové: — Prostná, hrazda, bradla, kůň na šíř, kůň na dél, skok vysoký, daleký, o tyči. Běh 100 yardů, vrh 16 liberní koule pro oddělení první, 12 liberní koule pro oddělení druhé a třetí.

Sokolice: — V prostných se švihadly.

ODDĚLENÍ PRVNÍ.

Švihová:

Hrazda.

- 1.) Z kmihu nadhmatem; vzepření vzklopno — přemýk do visu — u předkmihu 1 obrat v levé do dvojmatu — výmyk zadem; toč na zad v podporu vzadu s 1 obratem do vzporu v předu — spád na zad do visu vznesmo — vzepření vzklopno — přemýk do stoje na zemi. —
- 2.) Z pokmihu nadhmatem; Přemýk přodem do visu — výmyk zadem s 1 obratem v levé do podporu v předu — přešvih odbočmo v pravo do vzporu v zadu — spád na zad do visu vznesmo v předu — vzepření vzklopno — toč v podporu v předu na před — přemýk přodem do stoje na zemi. —

Tahová:

- 1.) Vzepření praporem v levo — 1 obrat v levo do vzporu v předu — váha oporem o pravý loket (pravá ruka podhmatem) — překot na před do visu v předu — výšin zadem — přednos — seskok na před. —
- 2.) Ze svisu v předu nadhmatem; přednos — vis vznesmo — výšin přodem — sešín na zad do visu vznesmo v předu — průvlek do visu střemhlav — zvolná váha ve visu vzadu — vis vzadu — puštěním pravé ruky dvojný obrat kolem levé do visu v předu — výšin do visu střemhlav v předu — sešín do váhy v předu — přednos — seskok. —

Švihová:

Bradla.

- 1.) Z náskoku kotoul na zad rozpažmo — opakově kotoul na zad do vzporu, — spád na zad do visu vznesmo nad žerdí — vzepření vzklopno do stoje o rukou, vzporem — předkmihem kolo odbočmo snožmo nad 1. žerdí s celým obratem v levo — odbočka v levo přes obě žerdě do stoje na zemi. —
- 2.) Z náskoku do podporu o pažích: vzepření přitrhem u předkmihu — stoj o rukou vzporem (naznačit stoj) — stoj o ramenou — prohnuté překot na před do podporu o pažích — vzepření u zákmihi — předkmihem kolo přednožmo pravou přes levou žerd' — kolo přednožmo levou s obratem v pravo nad pravou žerdí — u zákmihi přehmat levou obráceným hmatem — předkmihem přednožka po zpátku v pravo s obratem v pravo do stoje na zemi. —

Tahová:

- 1.) Na začátku bradel, čelem do vnitř z visu ležmo před rukama: Vzepření tahem soureč do přednosu ve vzporu — klikem zákmihi do stoje o rukou vzporem — zvolná váhou do přednosu — roznožka nazad.

- 2.) Z podporu o pažích uvnitř bradel: vzpor přítrhem do přednosu — zvedáním trupu kotoul napřed do váhy v podporu o pažích v předu — zvolna kotoul nazad do stoje o ramenou — zánožka. —

Kůň na šíř. (Cvičí se na obě strany.)

- 1.) Z náskoku: 1/1 kolo přednožmo pravou — dvě kola odbočmo v pravo — 1/1 kolo únožmo levou — přešvih únožmo levou — stříž odbočmo v pravo s obratem v levo, přešvih pravou napřed — přešvih odbočmo v levo a spojitě zánožku v pravo nad krkem s 1/2 obratem v levo do stoje na zemi, levý bok ku koni.
- 2.) Z náskoku: Přešvih odbočmo v pravo do vzporu vzadu — 1/1 kolo odnožmo v pravo na zad — 1/1 kolo odbočmo v levo — přešvih odbočmo v levo nazad — přešvih přednožmo levou napřed — stříž odbočmo v levo nazad — přešvih pravou nazad — přednožka přes hřbet do stoje na zemi l. bok ku koni.

Kůň na dél.

- 1.) Z rozběhu z pravé strany koně — Odrazem pravou kolo přednožmo levou s 1/2 obratem v l. do vzporu pábok — přešvih únožmo pr. — stříž odbočmo v l. — přešvih únožmo v pravo a l obratem v levo — kolo únožmo v pravo v 1 1/2 obratem do stoje na zemi.
- 2.) Z náskoku do sedla: Přešvih v levo přednožmo snožmo do vzporu vzadu — celý obrat v levo do vzporu v předu — kolo přednožmo pravou — přešvih únožmo levou — stříž odbočmo v pravo — přešvih únožmo v levo s l obratem v pravo — do vzporu vpředu — skrčka. —
- 3.) Přeskoky: Z rozběhu dohmatem do sedla — přednožka v pravo přes krk s 1/2 obratem v levo.
- 4.) Veleskok roznožmo — odraz ze sedla. —

ODDĚLENÍ DRUHÉ.

Švihová:

Hrazda.

- 1.) Z komihání nadhmatem: vzepření jízmo pravou uvnitř — toč jízmo nazad — spád nazad do visu vznesmo — průvlek — vzepření vzklopmo — toč v podporu v předu nazad — podmet. —
- 2.) Z pokmihu nadhmatem: Výmik zadem — obrat v levo (v pr.) — toč v podporu v předu nazad — spád nazad do visu vznesmo — vzepření vzklopmo — odkmih do visu — při předkmihu vzepření závěsem pravou (l.) vně — přešvih únožmo pravou (l) nazad — podmet. —

Tahová:

- 1.) Z visu nadhmatem: výšin předem do visu vznesmo — průvlek — vis střemhlav — sešin vahou do visu vzadu — puštěním pravé ruky obrat v levo (pr.) do visu nadhmatem — přednos — seskok.
- 2.) Z visu nadhmatem: — vzepření tahem střidmoruč — sešin napřed do přednosu — svis — vis vznesmo v předu — průvlek — výšin zadem — seskok.

Švihová:

Bradla.

- 1.) Z podporu o pažích uvnitř bradel: Vzepření vzklopmo — stoj o ramenou — překot napřed prohnutě — u zákmihi vzpor do výsedu roznožmo před rukama — výšvihem pravé obrat v pr. do podporu ležmo za rukama nad přední žerdí — odbočka v levo neb pravo.
- 2.) Na začátku bradel: Z náskoku do svisu — vzepření vzklopmo — překot napřed rozpažmo — vzepření u zákmihi — předkmihem kolo přednožmo pravou nad l. žerdí s obratem v levo — spád na zad do podporu o pažích do visu vznesmo — kmihem nazad vzepření u zákmihi a spojitě zánožka v levo neb pravo. —

Tahová:

- 1.) Z podporu o pažích: Zvolna kotoul nazad do stoje o ramenou — váha oporem o pravý (l.) loket — přednos —

1/2 obrat v pr. (l.) v přednosu do přednosu ve vzporu nad pr. (l.) žerdí — seskok napřed.

- 2.) Uprostřed bradel: Náskok do vzporu — přednos — vysazené s pokrčenými pažemi stoj o ramenou — zvolna kotoul napřed do výsedu roznožmo před rukama — přehmat napřed — překot klikem na konci bradel do stoje na zemi. —

Kůň na šíř. (Cvičí se na obě strany.)

- 1.) Z náskoku: Výšvih únožmo pravou — 1/1 kolo přednožmo pravou — přešvih odbočmo v levo napřed do vzpru vzadu — 1/1 kolo únožmo pravou po zpátku s obratem v pravo (do vzporu v předu) — přešvih únožmo levou napřed — přešvih únožmo pravou napřed — 1/1 kolo odnožmo pravou nazad s obratem v levo do stoje na zemi (l. bok ku koni). —
- 2.) Dohmat pravou obráceně na přední madlo, levou na krk — 1/1 kolo zánožmo pravou s obr. v levo (do vzporu v zadu na madlech) — přešvih odnožmo pravou nazad — stříž odbočmo v pravo — přešvih únožmo pravou po předu — kolo zánožmo pravou nad předním madlem do stoje na zemi. (l. bok ku koni.)

Kůň na dél.

- 1.) Z náskoku: zášvihem výsed roznožmo za rukama do sedla — 1/2 obr. v pr. s přešvihem únožmo pravou nazad do vzporu v předu — 1 1/2 obr. v pr. po zpátku do výsedu roznožmo na krk — 1/2 obr. v pr. přešvih únožmo v pr. nazad — celé kolo přednožmo v pr. — přednožka v pr. do stoje na zemi (l. bok ku koni).
- 2.) Z náskoku: dohmat na hřbet stříh v levo výsedu roznožmo za rukama — přešvih pr. nazad s 1/2 obr. v pr. do podporu v předu — kolo únožmo v levo — přešvih únožmo v levo napřed — přešvih únožmo v pr. s 1/2 obr. v levo do stoje na zemi. (l. bok ku koni).
- 3.) Z náskoku: zánožka v pravo s 1/1 obratem v pr. (pr. bok ku koni).
- 4.) Veleskok roznožmo s dohmatem na krk.

ODDĚLENÍ TŘETÍ.

Švihová:

Hrazda.

- 1.) Z náskoku: Vzepření závěsem pravou uvnitř — toč závěsem pravou vně nazad — přešvih únožmo pravou nazad — podmet.
- 2.) Z náskoku: Výmik předem do vzporu — přešvih pravou (l.) únožmo dovnitř — toč nazad v podkolení — přešvih pravou (l.) — seskok.

Tahová:

- 1.) Ze shybu nadhmatem: výšin předem — sešin nazad — do přednosu — seskok.
- 2.) Ze shybu nadhmatem: výšin předem — průvlek do visu vznesmo vzadu — vis střemhlav vzadu — sešin do visu vzadu — průvlek do přednosu v předu — seskok.

Švihová:

Bradla.

- 1.) Z náskoku do podporu o pažích: u zákmihi vzpor — přešvih pravou na levou žerd' při předkmihu — přešvih zánožmo v levo s 1/1 obr. v pravo do sedu roznožmo za rukama — zášvihem levou nazad dovnitř předkmihem přešvih na pr. žerd' — přehmat pravou na zad — přednožka v levo přes obě žerdě. —
- 2.) Z náskoku do vzporu ve středu bradel; zášvihem kolo zánožmo pravou přes pravou žerd' — odsun nazad do podporu o pažích — vzepření vzklopmo do sedu roznožmo před rukama — výšvih přednožmo dovnitř — zánožka v pravo.

Tahová:

- 1.) Náskokem do kliku u prostřed bradel: vzpor — výsed přednožmo snožmo na levou žerd' s 1/2 obr. v levo do sedu pábok — přednos — seskok.

- 2.) Z podporu o pažích: přitřhem klik — zvolna vzpor sou-
ruč — přednos — zánožka v pravo.

Kůň na šíř. (Cvičí se na obě strany.)

- 1.) Z náskoku dohmatem na madla: průvlek pravou do
vzporu jízdo — přešvih pravou nazad — 1/1 kolo před-
nožmo pravou — přešvih levou napřed stříž odbožmo
v pravo do vzporu jízdo — přešvih levou napřed —
průvlek skrčmo nazad — odchylka napřed do stoje na
zemi. —

Kůň na děl.

- 1.) Z rozběhu, z levé strany koně: Odrazem levé přešvih
přednožmo pravou do výsedu pokos — stříž zánožmo
v pravo — sesed zánožmo v levo. —
2.) Z rozběhu z levé strany koně: Odrazem levé dohmat
na hřbet — přednožka na pravo přes hřbet. —
3.) Z rozběhu z pravé strany koně: Odrazem pravé přešvih
přednožmo levou s 1/2 obr. v levo do výsedu pobok —
přešvih únožmo levou na zad — skrčka.
4.) Z rozběhu: výsed roznožmo s dohmatem na krk, sesed
v před. —

K závodům budou připuštěni pouze členové jednot. Upo-
zorňujeme proto jednoty, aby vysílaly k závodům toliko le-
gitimní své členy. Přihlášky závodníků, at' čet aneb jed-
notlivců musí býti zaslány náčelníkovi župy nejpozději do
31. července t. r. Protože jest dostatek času, aby cvičení
jak prostná, tak závodní na nářadí, byla dobře nacvičena
do doby sletové, nebude žádného ukazovatele při závodech.
Kdyby někde nebylo porozuměno cvičení aneb by byly po-
chybnosti o správném nacvičení, žádáme, aby všude tam
obrátili se na župního náčelníka o vysvětlení aneb pomoc.

S přicházejícím létem vracejí se nám na mysl ty dny
naši sokolské slávy v minulém roce v Omaze a proto nepo-
chybujeme, že pilnými přípravami a velikou účastí doká-
žeme naši velké Jednotě, že obětí, kterých přinesli ku zdaru
minulého sletu naši bratři z východu, dovedeme si vážiti a
oceniti a že skutečně onen slet probudil zvláště naši západ-
ní župu z té netečné dřimoty. Ruku k dílu, bratři. Začněte
hned a cvičte svědomitě a vytrvale. Budiž tento slet dosta-
veníčkem všech našich bratrů a sester od jednot v naší župě
sdružených.

Zdar sletu a závodům Západní Župy N. J. S.

Franta Kopecký, náčelník.

ZÁJEZD DO SCHENECTADY, N. Y.

New York, 24. května, 1915.

Na žádost Východní Župy Nár. Jednoty Sokolské na-
vštívil jsem s br. Grabensteinem T. J. Sokol v Schenectady,
N. Y., za účelem získání jí k Národní Jednotě Sokolské.

Vyjeli jsme v sobotu 24. dubna v 1. hod. 50 minut a
do Schenectady přijeli jsme o páté hodině odpolední, kde
nás očekával na nádraží Sok. Černík, dobrá to česká duše
a co zvláštního, vždy při dobrém humoru.

Celou cestu 4 hod. trvající přemýšleli jsme o účeli a
výsledku cesty. Jak asi dopadne? Obstojíme před bratří-
mi v Schenectady? Čím blíže jsme přijížděli, tím tížeji
na nás dopadala jakási stísněnost, tušení že nadarmo snad
jedem a že očekávání naše se nesplní. V tom vlak dojíždí
a já ptám se br. Grabensteina: "Tak co myslíš? Jak do-
padnem?"

"Hochu drahý", praví na to on, nevím; tak jsem
schladl a nevím skutečně, jak naše posláni se skončí.

Opustili jsme na to vlak a jak podotknuto, v průvodu
br. Černíka ubírali jsme se k české čtvrti a do Sokolovny.
Cestou potkali jsme se s několika známými, na př. s br.
Tingrem, který do dnes jest členem New Yorkské jednoty
a s jinými, a tím se také nálada naše stala veselejší.

Pěkný dojem na nás učinila Sokolovna. Vkusná bu-
dova, nalézající se v čís. 115 — 5th Ave. Místo celé za-
ujímá rozlohu 150x200 stopách a budova sama stojí na ro-
loze 50x100 st. Ostatní část posázena jest krásnými stro-
my a jistá část vyhrazena jest pro letní cvičení. Velice
ideální to místo. V budově samotné nachází se prostorná
tělocvična, opatřená vším možným náčiním a velice pěkně
upravené jeviště, které jak jsem doslehl, nezahálí, neb mají
bři. v Schenectady slušný počet dam i pánů, kteří pilně pě-
stují dramatické umění. Poslední představení bylo "Ne-
vděčný syn", velice pěkná práce. Dále v předu na 1. po-
sechodí nalézá se místnost pro menší schůze a dole ve skle-
pě, jak říkáme, jest pěkná místnost, kde umístěn jest
kulečník a soukromá nálevna, neb veřejný hostinec v So-
kolovně není. To jest asi stručný nástin majetku a bu-
doby bratrské Jednoty.

Schůze poradní svolána byla na 8 hod. večer a dosta-
vilo se 32 bratrů, a jak jsem se sám přesvědčil, jeden každý
může ručiti, že T. J. Sokol v Schenectady má budoucnost
zajištěnou. Starosta br. Matoušek zahájil schůzi a po
krátkém objasnění proč schůze svolána byla, představil nás,
zástupce N. J. Sokolské a vyzval, abychom vysvětlili při-
tomným bratrům zásady, povinnosti a práva Národní Jed-
noty Sokolské. První ujal se slova br. Grabenstein. V
upřímných jeho slovech mohl každý vystihnouti, že přišli
jsme s čistým a spravedlivým úmyslem soustřediti sílu
Amerického Sokolstva. Řeč br. Grabensteina vyslechnuta
byla s naprostým uspokojením.

Na to ujal jsem se slova já, a jak mým zvykem, při-
stoupil hned k hlavní věci a vysvětlil bratřím, že nepřišli
jsme, abychom snad násilím neb velkým mluvením a pře-
mlouváním získali T. J. Sokol pro Nár. Jed. Sokolskou, ale
že přišli jsme bratrům povědět, jak mnohé výhody jim
vyplnou z toho, stanou-li se členy té mohutné, od jednoho
oceánu k druhému sahající organizace.

Musím doznat, že bratři přemýšleli vážně o kroku,
který chtějí podniknouti. O tom důkaz byl podán mnohý-
mi a mnohými otázkami, nám předkládanými k zodpovídání.
Bylo znáti, že bratři znají plný dosah věci připravovaných.
Byl podán návrh na hlasování, má-li se přistoupiti k N. J. S.
nebo ne, což na naší vlastní žádost bylo odloženo, a usnešeno,
dle našeho návrhu svolati mimořádnou schůzi jednoty, ku
které jeden každý člen má býti obslán a tam teprve, bez
naší přítomnosti, projednat návrh na přistoupení k N. J. S.

Po schůzi, která trvala přes půl noc, připravili bratři
zákusek, při kterémž rozproutila se živá debata o různých
otázkách, a poměrech. Další schůze určena na neděli 25.
dubna odpoledne, ve které pak projednávány byly některé
méně důležité body a my pak s plným vědomím, že T. J.
Sokol v Schenectady stane se členem N. J. S. v čase co
nejkratším, ubírali jsme se za doprovodu několika bratřů
zpět k domovu.

Zpráva má nebyla by úplná, kdybych opomenul zmíniti
se o dobrosrdečnosti bratrů a pohostinství jejich manželek.
Jsme povděční, já i br. Grabenstein, jak br. Černíkovi a
jeho et. manželce za pohostění v sobotu večer, tak i ostat-
ním bratřím zvláště, pak br. Horníčkoví, který jako bý-
valý New Yorčan poskytl nám přístřeší, a jeho et. man-
želka starala se o uspokojení nás v ohledu životních potřeb.

Sokol Valenta, též bývalý New Yorčan na žádost jeho
manželky, zabavil nás na nedělní oběd, za což vzdávám
povinný dík. Věřte mi bratři, že dovedu ocenit sebe menší
laskavost vaši a upřímné bratrství vaše.

Druhý Sokol Horníček s manželkou hleděli taktéž co možno
pobyt náš krátký nám zpříjemniti. Ochotou br. Čermáka
bylo nám umožněno projetí a seznání polohy a stavby mě-
sta. Jeho automobil skutečně přišel velmi vhod. Vše se
bratru Čermákovi podařilo, jen jedno ne, a to jest nalézt

místo při zajištění do Saratoga, N. Y., kde bychom mohli spláchnouti prach z trubice našich vzdor všem těm tak zvaným Saratoga Springs, neb i ty byly v neděli zavřeny.

Děk srdečný, děk všem vám bratři za veškerou nám věnovanou pozornost, a doufáme, že co možno v čase nejkratším uvidíme se opět a to při uvádění vás do Národní Jednoty Sokolské. Na zdar!

Karel E. Hrbek.

PŘÍPRAVY K OSLAVÁM HUSOVÝM.

Význam roku 1915 měl býti propagován po celém světě. Měl se státi novou vzpruhou za svobodu, rovnost, lidskost. Měl býti novou epochou ve dvacátém století. To vše a snad i více očekávalo se v roce 1915. Zatím však dnes v roce 1915, tam v Evropě slyšeti jest rachocení bubnů, hřmění kanonů, pušek, hvízdání šrapnelů, dunění země a po celé Evropě, pod tím vším, co nazývá se "válka", která zasáhla právě tepnu, odkud mělo vše do celého světa vycházeti, zasáhla válečná vřava právě Čechy.

Válka tato dovedla tam vše umlčeti, ovšem jen v době přítomné, avšak ne všude. A jsou-li dnes Čechy umlčeny, jest to jen doba k posílení snah, které s větším zápalem budou propagovány v čase pozdějším, nesmí však a jak případy nasvědčují, býti umlčena česká Amerika.

Co podniká se v české Americe, respektivně v Chicagu? Již od 12. února r. 1914 schází se zástupci od Velkořádu Č. S. P. S., Nejvyšší Lože Č. S. J., Velkovůr Č. A. L. a L., Velkořád Č. A. J., Velkolože J. T., Velkořád Č. S. B. P. J., Svaz Podpůrných Jednot, Národní Hřbitov, Národní Jednota Sokolská přímo se svými jednotami, Sokolská župa Fugner-Tyrš, Stráž Osvojených, Svobodná Obec, Sdružení Českých Svobodomyšlných Škol, ku společným poradám, jak nejlépe utíti památku 500leté výročí upálení Mistra Jana Husa. Práce, již vykonaná nasvědčuje nejlépe, že zástupci jsou si plně vědomi účelu oslav Husových. Jedno však třeba konstatovati, že veškerá námaha Sdružení, získati též dámské sbory, respektivně jejich velkovýbory, byla marnou, toho docíleno nebylo. Proč se tak stalo, není mým úmyslem se o tom rozepisovati, ale jedno si dovoluji říci. Pro utěnění památky 500leté výročí upálení Mistra Jana Husa, měly Velkovýbory Dámské přiložiti pomocnou ruku s muži, čím nejlépe by dokázaly, že pochopily, co jest to svobodomyšlnost. Ještě však věřím, že Dámské Sbory mohou vynahradiť to, co se nestalo a jistě přičiní se o rozšíření brožury, kterou Sdružení vydalo, o hojnou účast jak v průvodu a na slavnosti v Plzeňském Parku, tak hlavně na slavnosti v den výročí v Auditorium.

Jedno jest hlavně potěšující, k čemu Sdružení přikročilo, nezapomělo na mládež.

Dětský den stanoven na 5. července odpoledne, kteréžto slavnosti předcházeti bude průvod školní mládeže ze školy Vojta Náprstek. O program pečlivě se stará sbor učitelů, k čemuž jest jim nápomoeno Sdružení Svob. Škol tím, že školní rok prodloužilo až do dnů slavnostních. A nejen průvod a bohatý program jest mládeži vyhrazeno, ale bude jim dána zdarma brožura "Hus Kacíř", sepsaná učitelem Vojtou Benešem, vydaná československou sociálně demokratickou stranou v Čechách. Po přečtení brožury jistě utkví mládeži ty veliké rozdíly mezi mocí kněžskou a čistou pravdou, čím nejlépe bude utěna památka Husova.

Sdružení vykonalo již i jinou práci, vydaly se krásné pohlednice nákladem 20.000 kusů a cena stanovená na 5c kus. Dle pohlednic nechal Sdružení zhotoviti veliké obrazy, kterýmžto obrazem nejlépe okráší svoji domácnost každý svobodář. Cena stanovená na 15 centů kus.

A jestliže uvádím pohlednice, obrazy, jest opět nutno, bych poukázal na brožury. Sdružení vydalo brožury, česká jest již hotova, anglická se nachází v tisku.

Brožury, jak českou, tak i anglickou sepsal prof. Jiří Král. Všude tam, kde budou letos oslavy Husovy pořádány, neměl by ani jeden výbor na brožury ty zapomenouti a je objednat i rozšiřovati. Hlavní slavnosti zde v Chicagu jsou určeny na dny 5. a 6. července, vedle dětské slavnosti odpolední, bude konána večerní lidová slavnost, jejíž program bude bohatý. Budou předvedeny čtyři živé obrazy župou Fugner-Tyršovou. 1. Doba moci a slávy české. 2. Pád národa. 3. Vyhnanství. 4. Probuzení národa. K obrazům zapéje Pěvecká Jednota. Řeč česká. Hudba. Slavnosti večerní bude předcházeti průvod, který má vyznět co manifestace proti všemu tmářství.

V den výročí 6. července konati se bude večerní slavnost k utěnění památky Jana Husa dole ve městě v Auditorium, největší a nejlépe vyhovující místnosti v Chicagu. Program bude vřeholem všech oslav. Za řečníka anglického získán prof. J. J. Král, za českého Dr. Fr. Iška. Pěv. Spolkem Bedř. Smetana předvedeno bude Oratorium Jan Hus ve dvou dílech s varhanním doprovodem p. Middel-schulta úplně bezplatně. Orchestr 50členný pod vedením p. J. Čapka předvede po prvé v Americe ouverturu k Smetanově opeře "Libuše" a bude proveden živý obraz, upálení Mistra Jana Husa.

Jak možno z uvedeného zde seznati, přípravy jsou rozsáhlé, mají to býti dny k probuzení českého lidu v Americe, by dovedlo se čeliti rozpínavosti moci kněžské.

Záleží na veřejnosti, by rozšiřováním brožur Sdružení vydanými, velkou mohutností na obou slavnostech i manifestacním průvodem se dokázalo, že jest zde velký, nezlomný již proud svobodomyšlný, který se nenechá nikým zastaviti, pro odstranění bludu a tmářství.

Fr. Štrunc, tajemník, 1504 záp. 19. ul., Chicago.

POSUDEK O VEŘEJNÉM CVIČENÍ SOKOLA ROZVČJ.

Dne 8. května 1915 konal Sokol Rozvoj veřejné cvičení ve Škole F. B. Zdrůbek, které zahájeno bylo krátce po 8. hod. večerní za veliké účasti v okolí usazených Čechů, jakož i jednotlivých Sokolů a Sokolic z různých sborů, jež nikdy neopomenou navštívit tuto mladou Jednotu.

Prvním číslem byla drobotina (malých žákyň) pod vedením známého pracovníka br. B. Veselého, jež přecvičila prostrná s vlahkami, skoro možno říci bezvadně, za což se jim dostalo zasloužené pochvaly, což bylo i jich evičiteli tou nejlepší odměnou za jeho svědomitou práci. Po odchodu začek nastupují malí žáci s činkami a věru srdce poskočí a plesá při pohledu s jakou hrdoostí a bystrým krokem ta malá drobotina jde skládat účty ze své práce tělocvičné. Cvičení jako u děvčat tak i hochů bylo provedeno vzorně, a co nejlépejšího bylo — sestavy voleny přiměřené jich stáří. Po srazu a odchodu jejich nastupují velké žákyňe ku kroužení kůželů, eviků to počátečních — což až ku konci spojeno bylo vše v jeden ladný celek, a působilo uspokojivě na všechny přítomné. Čtvrté číslo pořadu vyplněno velkými žáky s tyčemi, dosti složitých sestav, kteréžto cvičení vřeholilo skupinovými eviky a vydatnými pohyby, což vyvolalo patřičné uznání přítomného obecnstva. Po nich nastupují velké žákyňe k tělocvičnému valčíku, v němž při hlavní zkoušce závodily a musím říci, že žákyňe evičily dokonale a zdařile. Nyní za všeobecného potlesku nastupují Sokolice ku cvičením prostrným "Golf" počtem 26, kterýžto počet i u velkých jednot bývá řídkým úkazem. Nejprve nastupují v kruh, v němž evičí a pak ozdobnými kroky nastupují do čtveřie a evičí na místě dobře volené 3 sestavy prostrných, čímž cvičení ono skončeno a Sokolice odměněny neutuchajícím potleskem. Po jich odchodu nastupuje 9 statných boreů ku cvičením prostrným pod vedením jejich rázného evičitele br. J. Holana — a

co nejvíce však mne překvapilo, bylo to, že hudba ku všem cvičením předeházejícím hrála uspokojivě a právě k tomuto cvičení jako s učarováním hrála tak, že nebylo možno místy za žádnou cenu cvičiti, ač i sám evičitel dvakrát byl nucen hudebníky upozorniti. Proč při zkoušce bylo hráno dobře dle určeného evičitelem tempa a ne o veřejném? Však vzdor tomu obecenstvo neodepřelo jim své uznalosti, které si plně zasloužili, neboť ona prostná zahrnovala v sobě mnoho vydatných kroků, postojů a obrátů. Doufám, že po druhé bude zábavní výbor vyjednávati s hudbou, která by vyhovovala ku doprovodu i evičiího členstva při cvičení. Opětne nastupují Sokolice ku Tělocvičné polce, která sice nebyla nijak zvlášť kombinována, ale svoji hbitostí a ladností jakož i hlavně provedením získala hodně na ceně a v očích odborníka vždy lépe, působí cvičení složené z lehčích sestav, když provedeno je vzorně, než cvičení těžších sestav a provedené je nedbale. Po odchodu Sokolic nastala malá přestávka, mezi níž postaveno bylo nářadí. Nastupují dvě družstva ku nářadí s jedním střídáním: První družstvo ku hrazdě, druhé ku bradlům a bylo viděti, že Sokol Rozvoj má ve svém středu dosti dobrých, mladých sil, z kterých se dá vypěstovati při jich snaze a dobrém vedení vzorné družstvo. Po přecvičení první družstvo nastupuje ku bradlům a druhé ku koni na šíř. Na všem nářadí jsou dvě sestavy povinné a dvě volné. V prvním družstvu všichni až na jednoho cvičili jeden jako druhý a možno říci skoro bezvadně ve cvičích povinných — ve volných zvlášť na bradlech byla viděti jejich snaha, však v některých výkonech bylo znáti nejistotu a tu kladu bratřím na srdce, nezdaří-li se jednou nebo dvakrát tentýž výkon, kombinuj jiný prvek hned při náviku sestavy, abys byl připraven na samém veřejném cvičení sestavu při nezdaru změnit. Jinak všechna čest, hoši tohoto družstva drželi se statečně. V druhém družstvu všichni, jak mě sděleno bylo, první vystoupili na veřejnost a tu dalo se očekávat jako vždy, že první vystoupení nedopadne nikdy tak, jak by si toho evičenci přáli — však bylo i na nich snahu viděti a doufejme, že podruhé s větší kuráží na veřejnost vystoupí. Tím cvičení skončeno a započal taneční rej. Bratři jsou jistě spokojeni s jejich prací a celkově vzato, cvičení Sokola Rozvoj dopadlo příznivě a bratři budou-li stále tak pilní a vytrvalí jako dosud, budou nebezpečnými soky i ostatním našim sborům, což jim bude vždy jen ku cti. Hlavní zásluhu o zdar cvičení mají oba evičitelé, jak br. Veselý, který vyplnil většinu pořadu, tak i br. Holan, který se teď věnuje výhradně evičiím bratřím a zaslouží si oba plného uznání za jich svědomitou práci.

První veřejné cvičení Sokola Tábor Slovanské Lípy.

V neděli večer, 16. května, hned o 8. hod. prostorná síň shora jmenované jednoty byla zaplněna obecenstvem, v němž něžné pohlaví značně převládalo. Střed síně byl ohrazen pro cvičení dorostu a členstva. Bylo to první veřejné cvičení spojených jednot Tábor a Slovanské Lípy. Pořad byl bohatý a veškerá cvičení provedena dokonale, což je nejlepším svědectvím o svědomitosti a pili evičitele br. J. Pokorného. Prvním číslem bylo cvičení 1. třídy denních žáků, nastouplo jich 44 k prostným, a když tato odbyta, sespupili se ku hře. Druhým číslem byla prostná 1. třídy denních žaček počtem 44, k nimž též přidána hra. Pak nastoupila druhá třída denních žáků (28) k cvičením s činkami a po nich hned přišla 2. třída denních žaček, aby evičila s kroužky. Pátým číslem bylo cvičení s kůžely večerních žáků v 5. čtyřstupech a následovaly večerní žačky s tělocvičným tancem. Sedmé číslo bylo prostná Sokolů a pak nastoupilo 35 Sokolek k cvičení s tyčemi. Toto se velice zamlouvalo, a bylo provedeno tak, že diváci, již

neskrblili potleskem při žádném z čísel, nechtěli ustati v projevu pochvaly. — Když Sokolky doevičily, odevzdán br. Pokornému krásný zlatý prsten v uznání námahy a péče s naevičováním spojené. Pořad ukončen cvičením Sokolů na nářadí, cvičili na bradlech a hrazdě. Pak následovala volná zábava. Litovati jest jen toho, že síň nedostačuje k podobným příležitostem, že mnoho diváků nemá pražádného požitku z bohaté této ukázky cvičení.

UPOZORNĚNÍ VŠEM ČLENŮM A ČESKÉ VEŘEJNOSTI.

Jistý pán dovolil si rozeslati časopisům a snad i jednotám Sokolským zprávu, že zástupci ústředních organizací Sokolských žádali, aby České Národní Sdružení upustilo od sbírání příspěvků a ponechalo akci tu Sokolstvu jako povolanému činiteli.

Oproti tomu prohlašujeme, že zpráva tato byla čerpána z klamného pramene, a že bez přesvědčení se co na ní pravdy, šířena tato čirá nepravda. Na schůzi Sokolstva nebylo zástupci žádné z ústředních organizací Sokolských něco podobného žádáno, aniž vydávali Sokolstvo za jedině povolaného činitele k sbírání příspěvků pro politickou akci, vedenou Č. N. S.

Mluvíce zde za N. J. S. prohlašujeme úplnou spokojenost s činností Č. N. S., v němž máme řádné zastoupení a slibujeme, jak i v oné schůzi bylo učiněno, vyvinouti ještě větší činnost k účinné sbírce mezi členstvem.

Jan Šiman, starosta;

T. Vonásek, jednatel.

Základ dohody V. V. s T. J. S. St. Louis.

Splnomocněný výbor Výkonného Výboru Národní jednoty Sokolské ve schůzi s výborem T. J. S. St. Louis, konané dne 23. května 1915 v síni T. J. S. St. Louis, po jednání všech bodů nedorozumění, usnesl se na následujícím:

Výkonný Výbor, jak již dříve připustil, znovu uznává, že jednání T. J. S. St. Louis, ve příčině spojení Sokolstva Amerického, bylo z čistého přesvědčení sokolského bez jakýchkoliv pohnutek osobních.

Dále doporučujeme změnu stanov N. J. S., týkající se článku o pořadatelsví Sokola Amerického, aby se předešlo podobným případům do budoucnosti.

V zájmu celku doporučujeme, by panující roztržka byla skončena a T. J. S. St. Louis zaujmula znovu místo v řadách N. J. S. a aby tak učinila schválením této dohody ve schůzi, konané dne 24. května 1915. — Za dohodovací výbor:

Jan Šiman, Dr. A. Mueller, T. Vonásek, za V. V. N. J. S.

Vác. K. Tríska, Anton Pešout, Aug. Tríska, Jan Kučera,

Vác. Zavadil, za T. J. Sokol St. Louis.

Usnesení Sokolů v St. Louis.

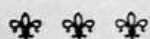
My Sokolové, shromáždění při oslavě 50letého trvání T. J. St. Louis, doporučujeme veškerému Sokolstvu Americkému následující:

Cíl náš je stejný, nám všem jedná se o provádění a uskutečnění velkých vlasteneckých ideí našich zakladatelů Fuegnera a Tyrše, byt' cesty naše byly různé a rozeházely se ve výběru cest těch.

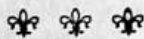
To však by nemělo zavdávati příčinu k nevraživosti, neboť ta zdržuje nás jen v pokroku a činí smutný dojem na veřejnost, zvlášť když ta nevraživost je podporována i našimi orgány.

Tím se oddaluje nejen sblížení, ale i docílení výsledků, kterých by bylo možno vzájemným podporováním se dosíci.

Odporujeme proto, aby ústřední tělesa hleděla učinit přítrž této nevraživosti ve svých orgánech i jiných tiskopisech, by snáze docílilo se cílů, Sokolstvem vytknutých.

DOPISY.

V. V. N. J. S. — Drazí bratři: Mějtež vřelý dík za slova uznání i povzbuzení, jakž tlumočil nám br. Vonásek. Konáme na se vzatou povinnost svědomitě a těšíme se jen, až zase budem s Vámi. Všem Vám zdar!

Váš

Dr. Rudiš-Jičínský.

Skoplje, Srbije 5/5. 1915.

Milý bratře Vonásku: — Tlumočím srdečný dík za milou vzpomínku, těší nás, že často na družinu naši vzpomínáte a hmotnou pomocí se snažíte projevit srbskému národu sympatie české Ameriky. Jeďte na Černou Horu.

Na zdar!

Klepal.

Omaha, Neb., dne 29. dubna 1915.

Musím napsat o našem veřejném cvičení, které bylo odbyváno dne 11. dubna. Den byl krásný a návštěva byla velká. Hned o druhé hodině byla síň plná. Program byl otevřen velkým pochodem všech Sokolek, Sokolů, žáček a žáků. Bylo nás všech dohromady kolem 150. První výšy Sokolky Omaha k prostným se skupinami. Číslo toto se velice líbilo, bylo to dáno na jevo silným potleskem. Druhé byly žákyně v cvičení s tyčemi, a provedly zahrádkové tance se zpěvy. Já myslím, že každá Sokolka byla luda na ten náš dorost. Cvičily velmi dobře. Členky sboru Sokolek Libuše So. Omaha provedly tři krásné tance: mazurku, valčík a polku. Jejich cvičitelka, sestra Dlaskova, zaslouží si plného uznání. Četa Omažských Sokolek překvapila každého krásným cvičením s kuželi. Četa tato byla oblíbená v bílém kroji, což ve spojení s velmi dobrým provedením dělalo krásný dojem na obecenstvo. Žákyně So. Omahy cvičily s praporečky též velmi dobře. Žáci Sokola Omahy měli hru s míčem a pak cvičení s činkami. Obé bylo dobře provedeno. Sokolky Tyrš Omaha ukázaly svůj postup ve cvičení pěkným rejem a valčíkem. Sbor jejich cvičí jenom rok, ale bylo vidět, že pilně cvičí. Členové Sokola Tyrš též ukázali, že nezůstanou za nikým pozadu v prostných. Pak vyšla zase četa Omažských Sokolek k tanci šotyš, dle Plzeňských Sokolek, Chicago. Sokol Omaha měl také prostná, která se všem líbila. Cvičí dobře, jen kdyby jich bylo víc! Program byl ukončen Dvořákovou "Humoreskou", kterou provedly Omažské Sokolky, za což má zásluhu cvičitel br. Bartoš. Vše dohromady vzato, nutno říci, že bylo to nejlepší veřejné cvičení, co Omažské Sokolky kdy pořádaly, a doufám, že jich bude více takových. Všimly jsme si o minulých cvičeních, že když přišlo k cvičení Sokolů na nářadí, obecenstvo se začalo rozcházet a málokdo mu věnoval pozornost. Tak jsme se usnili, že tentokrát nářadí vynecháme a místo toho měli jsme jen prostná. A hleďme, program byl delší než jindy, trval až do půl šesté a obecenstvo nám věnovalo pozornost až do konce. — Nás Sokolek cvičí 42 a pracujeme pilně, bychom mohly ukázat naše síly o příštích závodech. Jen držíme se, sestry, pohromadě a tak docílíme nejvíce.

Na zdar!

Františka Zadákova.

V Ennis, Tex. 2. máj 1915.

Je tedy máj, jež kdysi Mácha tak líbezně opěval, ale mně není ani teď do zpěvu, leda bych si zanotoval: "Bejvávalo, bejvávalo, bejvávalo dobře. Za našich mladých let býval svět jako květ —" ale to se nám jen tak zdálo. Ono je to pořád stejné, jak napsal kdysi Havlíček: Svět se nemění, plivni si stokrát do moře, ono se nezmění. A tak i to

naše moře sokolské stojí nehybně, jen co jím tak trochu víchř pohne. Darmo mluvit.

Br. Hatka v Sok. Amer. mne vyzývá, abych podal své mínění o tom, kterak by se dal v Texasu ruch sokolský povzbudit. To je tvrdý ořech k rozlousknutí a já nemám již na takové louskání zubů. Tahám se s tím sokolstvem u nás až do úpadu a sotva že se zmůžeme na nějaké to divadlo — o cvičení ani památka. Náčiní máme, tělocvičnu také, ale činnost schází. Ono je ale těžko nutit Sokoly do cvičení, když mají do síně 6—8 mil a evičí po celý den za pluhem. Br. Hatka žije v Granger, u tamního Sokola jsou skoro sami měšťáci, tělocvičnu mají v městě, tedy u samé huby, ale nelze je k činnosti přimět. A poněvať se o to asi br. Hatka přičiňoval, popudil ty pohodlné Sokoly proti sobě, že mu dělali vzdory až se od nich odloučil. Vzal si odstupní listinu od Sokola v Granger a přistoupil k našemu enniskému. A právě tak, jako jest marné burecovati Sokol v Granger k novému životu, jest marno se o to pokoušeti jinde.

Zdá se mi, že je to jako vzplanutí slámy, to hnutí sokolské v Texasu. Ono to není lepší ani jinde, ale tam, kde více našich lidí pohromadě bydlí, se snáze nalezne větší počet těch horlivců, kteří Sokol udržeti dovedou. Proto nemá nádeje na udržení a rozkvět žádný Sokol v Texasu leč ve větších městech jako Dallas, Fort Worth, Waco. Venkovské jednoty jako je naše, v Granger, Oenaville, Guy a Crosby dají se udržeti při životě nějakým stimulantem jako jsou divadla a zábavy — činnost sokolská se v nich na delší dobu udržeti nedá. Zahynuly zde již mnohoslunné jednoty v Galvestonu, Taylor, Hallettsvillu, Shiner a Waller, v Granger trvá jen dle jména a nás drží při životě Sokolovna. Již i ve Waco nejví Sokol tamní činnost žádnou tak že činné jsou jen jednoty v Dallas, Oenaville, Guy a nyní ta nejnovější ve Fort Worth.

Byl jsem velice zvědav seznati ty nové Sokolky fortworthské a tedy jsem se tam jel na ně podívat. Mají to tam jako v Dallas, za Sokolovnu mají celý ten širý svět. Ohrazena jest sice jakýmsi plotem, ale nízkým, tak že je na ně z daleka vidět. Na dvorečku mají jakousi kolnu, z níž vystrčejí bradla a hrazdu na dvůr, aby měli místo pro své převléknutí. Cvičí ovšem jen v neděli odpoledne a mají mezi sebou i nějakého Chorvata. Cvičí jich 10 pode dvěma cvičiteli a pokrok udělali značný. Zdá se mi, že o Sokol Fortworthský má největší zásluhu br. Koldín, bývalý Sokol chicažský. Jest v tamní nakladárně masových výrobků Armourových dílovedoucím a skoro všichni ti Sokolové tam pracují. Br. Koldín při přijímání lidí do práce dává vždy přednost krajanům a není-li těch, tedy jiným Slovanům a tu není divu, že má na členy Sokola vliv, tak že jest naděje na udržení se sboru toho do budoucna.

Bratři dallaští se již dostali pod střechu — mají totiž vlastní tělocvičnu. Neměl jsem příležitost se na ní podívat, není prý ještě uvnitř upravena, ale at' je sebe chudší, jest jejich a poskytně jim příležitost k dalšímu vývoji. Jen kdyby nebylo toho neblahého sočení, klepařství, pomlouvání, podezřívání atd. To bují v Dallas jako u nás a jinde. To je ta největší skvrna na štítu sokolském. Nadáváme si "bratři", do očí jest jeden s druhým samý bratr, ale jak se mu z očí hne, je darebák, šibal, ano i zloděj a podvodník. Kdyby se dalo u Sokolstva docílit aspoň té bratrské upřímnosti, přímosti a poctivosti, abychom ostatnímu světu mohli ukázati, že mezi námi je to právě bratrství. Kdyby každý, kdo má co proti bratru Sokolu, přímo a bez obalu vyslovil, co má na srdci, aby tomu druhému poskytl také příležitost se hájiti, je-li nějak napadán či podezříván. Ale toto — jen po straně se šušká, podezřívá a chyba, je-li jaká, hodně roztahuje.

Bylo by asi škoda peněz na nějakou agitaci sokolskou v Texasu. Co zde prospěl kurs, který byl před třemi roky

uspořádán zde v Ennis? Z těch, kteří tehdy ten kurs prodělali, snad ani polovice jich k Nár. Jed. Sok. více nenáleží. Jakých stop zde zanechala slova i příklady bratří Rudíše Jičínského a Jirásky? Škoda o tom řeči. A ten společný evičitel, jakou ten tu památku zanechal? Po zaniklých sborech tu zůstalo náčiní, které se váli leckdes v chlévě, ale aby je ti bývali "bratři" taky Sokolové dali jiným, kde by to bylo užitek, o tom je škoda řeči. Co jsem se již o tom nadpisoval, nažádal, ale marně. Založí se nový Sokol, pořídi si náčiní nové a tam kdesi v Taylor, Shiner, Galvestonu, Hallettsvillu a jinde hnije dobré náčiní po zaniklém Sokolu. Kdesi prý i ty katolické Vrány užívají náčiní po zaniklém Sokolu. Takových zkušeností o Sokolstvu texaském nabyl Jos. Buřata.

San Francisco, Cal., 6. května 1915.

Milý bratře! Tvůj milý dopis jsem obdržel. Děkuji Ti za otištění evičení a prosím Tě zároveň by's udělal opravu v III. oddílu celou druhou dobu tedy 2. a.) 1. a 2. b.) c.) d.) (evič. prostná mužů)

2. a) 1. vztyk — vzpřím — půlobrat v l. unožit v pr. (vysoko) — třít v před na pr. vzhůru ruce v pěst' a 2. půlobrat v l. v únik v pr. — mírný předklon — oblouky dolů předpažit vzhůru, palce otevř. rukou nahoru.

b) —

c) odhyb v pr. — zapažit v pr., pěst, palce ku předu — skrčit předpažmo v l. dovnitř vzhůru, ohbí před očima, loket vpřed, předloktí šikmo nad hlavou, malík vzhůru — pěst nad hlavou.

d) —

Tedy oprav správně dle zaslaného tištěného evičení, možno-li do příštího čísla — nebo se to naevičí nesprávně a pak teprve bude práce.

Co se týče o vyslání družstva na náš slet, na tom si nelamte hlavu — pro tentokrát nebudeme dělat žádné zvláštnosti. Děkuji však za ochotu. Nejsme sami ještě na něčem určitěm rozhodnutí. 18. května máme schůzi všech Slovanských Spolků.

Později Ti sdělím na čem jsme se usnesli a co budeme dělati.

Prosím ještě jednou uveřejni onu opravu do příštího čísla. Na zdar!

S bratrským pozdravem L. Jirsák, t. č. náčelník.

Fort Worth, Texas, 8. května 1915.

Některým našim bratrům je podivno, že náš dopisovatel z Fort Worth žádné zprávy o jednotě nepodává. Přiznávám se, že jsem stále odkládal a za druhé nebylo nic tak významného, o čem bych se byl rozpísal a proto píši dnes máje trochu volno, bych dostal své povinnosti a nedávána mě vina, že zanedbávám svoji funkci.

Co nového u nás v naší jednotě je, že se připravujeme na veřejné vystoupení a to v druhé polovici měsíce června. V tělocvičně jde vše jednotvárně. Sestavil jsem eviky pro veřejné evičení a to teď pilně evičíme. Pozoruji, že někteří bratři, evičení velice nedbale navštěvují, jiní evičí snad jen proto, by byli vedeni v seznamu evičebních hodin, ale aby brali zájem o evičení to ne. Věřím, že kdo bere pravý zájem o evičení, navštěvuje ho pravidelně a těší jej jeho vlastní práce a dovednost a se zájmem jej sleduje. Někteří, jenž o Sokolu ani poněmli neměli evičí dnes — mohou říci pěkně — na nich pozorovat, že je těší výkon, který dovedou a je jim pohnutkou k další práci. Jen dál, jen dál . . .

Každý evičící člen má již sám vědět, že evičí pro dobro sebe samého, ve prospěch svého zdraví a když čas přijde, by ukázal se veřejnosti, jako muž ukázněný, otužilý a zdatný. Bohužel, jest však vidět, že mnoho bratří nepochopilo účel

výchovy tělesné a dlouho to ještě bude trvat než do nich vstoupíme to, co nám odkázal Tyrš a pak zajisté se věnují větší práci v tělocvičně. — Je dosti evičenců v jednotách, kteří vůbec nevěděli co vlastně Sokolstvo je. Též u nás někteří velice málo jsou obeznámeni s úkolem, cílem a posláním Sokolstva. V příhodných dobách, totiž když nám počasi nedovoluje na nádvoří evičet, pořádáme přednášky a rozpravy sokolské, kde se vysvětluje co vlastně je evičení, proč se evičí, kdo založil Sokolstvo — jaké jsou jeho účely a podobné. Že někteří bratři vědí o tom jen málo, nemám jim za zlé, neb nikdo jim to neřekl a oni sami neměli ani příležitost o něčem podobném se poučiti.

Hned na začátku naší práce v tělocvičně promluvil jsem ku všem přítomným bratrům, že všude at' je to spolek ten neb onen, aby zdárně prospíval je třeba poslouchat, čemu se u nás říká kázeň sokolská. Přál bych některým bratřím přijíti do tělocvičny, ve vlastech našich česko-moravských. Tam byste uviděli, co to je kázeň a hezké je, když se naučí poslouchat, neboť náš starý náčelník až již přes 40 let měl, evičil stále a povídal nám: "hoši uče se poslouchat, aby ste jednou uměli samostatně poroučet. A je to skutečně pravda, rád na ta jeho slova vzpomínám; byl to nadučetel Kordas v Bludově. Mnohým těm našim mladíkům, kteří říkají, že "to nepotřebují" bych postavil za vzor muže jednou starších jich samých a nevynechal jedinou hodinu. Bratr Macák v Plzeňském Sokole Vám to bratři dokáže, kde evičil s neúmornou pílí u br. Malého, tamního náčelníka a jak jednoty ty zkvěly!

Kázeň v tělocvičnách je dobrovolná a kdo uposlechnouti neumí, ten nikdy a nikde neprospěje té neb oné jednotě a jest lépe, zůstane-li stranou.

Že "Sokol" obecněstvem je podporován svědčí návštěvy na zábavách. Byla pořádána první zábava 7. listopadu a pak Sylvestrovská a vynesly nám tolik, že nám bylo možno koupiti si hrazdu a bradla za hotové. Na "Nový Rok" postavili jsme hrazdu u br. J. Bečana a od té doby evičíme jak nám pohoda dovoluje. Při poslední zábavě, kterou jsme pořádali 10. dubna nás příležitostně navštívil starosta Jižní Župy br. Josef Buřata. V meziakci přednášel na thema: "O Sokolstvu."

Vzpomíná na nešťastnou bitvu Bělohorskou, pak jaké následky přinesla českému národu; jak český jazyk v zemích koruny české přetrumfla samospasitelná němčina a cítil se člověkem pouze ten, kdo znal německy. Po více jak dvě století nehlásili se ani někteří, že jsou Čechové, neb vše tonulo v německém moři. Vzpomíná na rok 62. minulého století, kdy se v Praze ustavila první organizace sokolská a odtud vzešla ta vznešená idea sokolská. Dále vzpomíná Tyrše a Fuegnera, a ať muži vzdělání, nestyděli se za tu popelku, totiž — řeč mateřskou, a vedli vše v duchu českém a probouzeli k životu. Tehdy se vůbec myslelo, že jen ty nejnížší třídy mluví česky, ovšem, že již tu byli někteří vynikající čeští vzdělanci, ale nemohli přes vše úsilí prolomiti silnou kůru germánskou, která se po našich vlastech usadila. Ku konci své přednášky mluví k ženám a dívkám českým, by se neodnárodňovaly a vychovávaly svoje děti v jazyku českém, by česká větve se udržela zde za mořem co možná nejdéle a byla ozdobou národa našeho. Tím končil svoji přednášku. Promluvil k přítomným od srdce k srdci, ale ptám se: zůstane alespoň ozvěna jeho slov v srdcích těch, jenž přítomni byli?

Po malé chvíli v přestávce zas citoval báseň "Ideály matky Karla Havlíčka Borovského." Na to starosta "Sokola" našeho br. A. Koldin jménem jednoty řečníku poděkoval, připomíná všem posluchačům a kladl jim na srdce, by i nadále zůstali věrni svému národu a plnili národní i svoje povinnosti, jež směřují ku prospěchu všech.

Na zdar!

Jan Nezbeda, náč. a dopisovatel.

Milwaukee, Wis., 10. května 1915.

Opět je mi umožněno psát do našeho milého orgánu a tak doufám, že mě bude dopřáno trochu místa. Nechci rozepisovat se o věcech minulých, zvláště co se týče zábav, ale podotknouti hodno, že jsme pořádali divadlo "Nedejme se", které se setkalo s úplným zdarem. Návštěva sice nebyla, jako obvykle při sokolských podnikách bývá, avšak velké horko bylo myslím, toho jedinou příčinou. Hra samotná sehrána pěkně a účinkujícím možno jen gratulovati jakož i výkonnému výboru za pěkný výběr hry. Toto dílo můžeme směle doporučit Dramatickým odborům.

Naši evičenci již se těší na veřejné cvičení a závody, které pořádány budou v červnu v Pabst Parku, na výletě spojených těloevičných jednot, kdež utkají se naši Sokolové s německými a švýcarskými turnéry. Doufám, že dobudou čestného místa. Cvičí se pilně, takže očekáváme úplný zdar. Chei též upozorniti všechny členy, by vyzvedli si odkazní listiny, které možno dostati v každé schůzi u tajemníka. Také všichni ti, kteří nemají ještě nové opravené stanovy místní jakož i N. J. S., mohou tyto též ve schůzích obdržeti.

Jako snad všechny české osady, tak i české Milwaukee činí přípravy na slavnost Husovu. Slavnost tato u nás bude odbývána v česko-americké síni v neděli, dne 4. července odpoledne. Pořádána bude spojenými svobodomyšlnými spolky a tudíž i naše jednota bude zastoupena. Na programu se stále pracuje. Za českého řečníka byl získán pan J. Jelínek, redaktor "Spravedlnosti" a anglicky promluví řečník Chicagských svobodomyšlných spolků pan J. Percy Ward přítel Ferrerův. Na programu se nalézají zpěvní a hudební čísla. Též případné živé obrazy jsou v přípravě. Jest žádoucí, by všechno Sokolstvo bylo přítomno oslavy této k uctění památky našeho mučedníka. Nenechte se zvrátiti počasím jakýmkoliv — u nás v Milwaukee se obvykle vše svede na počasí — dostavtež se všichni a věnujte tento den člověku, jenž bojoval proti klamu a pro osvobození duševní, a kterýž trpěl a svůj život dal za pravdu.

Nuž, na shledanou — Sokolky a Sokolové — na oslavě našeho mučedníka, necht' naše jednota je nejvíce a čestně zastoupena.

S pozdravem

Jaroslav J. Hein.

E. Islip, N. Y., 10. května.

Tímto s díky stvrzujeme příspěvky, které sbor náš obdržel na postavení nové budovy:

T. J. S. v New York \$10.00; T. Sbor Paní a Dívek v N. Y. \$5.00; Sokol Karel Jonáš, Wilson Kans., \$5.00; Plzeňský Sokol, Chicago, \$5.00; Sokol Tábor, Chicago, \$2; Tě. Sbor Dívek a Paní v Little Ferry \$2.00; Sokol Fugner Tyrš, L. I. City, \$1.00. Řád Praha, č. 13 Č. S. P. S. \$5.00; Řád Jan Hus, č. 47, Č. S. P. S. \$1.00; Řád J. Neruda, č. 181, Č. S. P. S. \$1.00; Řád Jiří Poděbradský, č. 24, Č. S. P. S. \$1.00. — Činí dohromady \$38.00. Sbor náš celkem ale obdržel \$42.00. Poněvadž ale nedopatřením ztraceny dopisy, žádány jsou ony S. Jed. aneb Řády, které nebyly kvitovány, by se přihlásily. Srdečně díky všem, kteří nám přispěli jménem T. Jed. Sokol E. Islip

Fr. J. Tůma, taj.

Baltimore, 20. května, 1915.

Počátek mého posledního dopisu byl smutný, žel však, že i tentokrát přináším zvěsti neveselé. V poslední době jednota naše vypravovala jeden pohřeb za druhým. Dne 10. května vyprovodili jsme na poslední cestě br. Antonína Stieglera a hned týden na to, br. Fr. Mladějovského. Br. Stiegler odešel od nás předčasně, po dlouhé a trapné chorobě. Činnost jeho u jednoty byla taková, že zasluhuje zvláštní zmínky. Od mládí navštěvoval těloevičnu a své doby považován za jednoho z nejvyspělejších borců našich. Sčást-

nil se co borec několika závodů, byl i výpomocným evičitelem, až konečně postaven byl i v čelo jednoty naší, byv zvolen náčelníkem. Několika závodů účastnil se co soudee a úkol ten vždy svědomitě zastával. Tím ale neskončila činnost jeho. Když jednota naše dospěla k rozhodnutí, že nutno postaviti si vlastní těloevičnu, tu br. Stiegler byl jedním z nejnaděšenějších pracovníků. Stal se pokladníkem stavebního výboru, agitoval pro podnik náš a sám dodával potřebné důvěry tím, že vlastní peníze do podniku vkládal. V té době vykonal společně s ostatními členy výboru mnoho dobrého pro jednotu, ale hlavní práce na něho teprve čekala. Přišla doba vážná, kdy jednota naše potřebovala pro sílu svoji jednatele energického, který by ten podnik náš provedl nebezpečným úskalím. Br. Stiegler se přihlásil a když mu vedení obchodu naší síně svěřeno, ujal se svého úkolu s láskou a energií takovou, že na jeho správu bude povždy vzpomínáno. Tím v krátkosti načrtl jsem souhrn činnosti br. Stieglera a dodám-li, že byl muž povahy mírné, srdce zlatého, pochopí každý, že jsme opravdu truchlili nad jeho odchodem.

Zprávy různých časopisů svědčí o tom, že zájem o politickou akci na prospěch osamocení Čech, vzrůstá v našich česko-amerických osadách a také sbírky dostupují potěšitelné výše. Tak zvláště Cedar Rapids, kde žije as tolik Čechů co u nás, prý úsilovně pracují. Co jinde tedy zájem roste, u nás znamenáme jakési ochabnutí. Místní Nár. Sdružení má as něco přes \$1.000, naše jednota necelé dvě stě dollarů. Je to přec jen málo a obě organizace by měly jenom znovu napnouti své síly, aby výsledky byly uspokojivější. Bylo by třeba trochu nadšení vlítí do našeho lidu, který počíná jevití netečnost. Ale kde to nadšení čerpati? Dne 12. května navštívili naše město br. Fr. Kopecký, zástupce Čechů londýnských a br. Horský, zástupce krajanů, žijících na Rusi. Na zvláště svolané schůzi v naší Sokolovně promluví k nám srdečně, mnohé vysvětlili a nabádali ku plnění našich povinností, ale vyslechnuv pak různé posudky, seznal jsem, že ten appel jejich zanechal nás lhostejnými. Proto zaradoval jsem se nad zprávou, že jede do naší země prof. I. G. Masaryk, neboť mám naději, že jeho slova třeba chladná a střízlivá, vykonají více než nadšené proslovy a novinářské články. Dříve však, než skončím tuto kapitolu t. dopisu, musím upozorniti, že neuspokojivé výsledky sbírek ve prospěch staré vlasti, nejsou zaviněny jen lhostejností našeho lidu. Jsme tu rozdělení na několik táborů, z nichž tábor katolíků českých je nejsilnější a tito jsou v převážné většině. Pomocná akce, vedená Nár. Sdružením a naší jednotou, je pouze v rukách lidí svobodomyšlných a na akce ty přispívají aspoň částečně čeští socialisté a čeští evangelíci, pokud jsou členy našich svobodomyšlných spolků. Za to ale katolíci nečiní pro vlast' téměř ničeho, neboť správa zdejší české katolické osady je toho mínění, že škoda každého centu, který nesplyne do jejich kapes. Uvážíme-li, že je nás tu — i když počítáme svobodáře, socialisty a evangelíky dohromady — přece jen hrstka, uznati musíme, že vykonáno bylo při té lhostejnosti našeho lidu dosti. Mohlo býti vykonáno mnohem více, kdyby přispěl každý dle své možnosti. Ale je překvapující, že lidé, kteří jindy chtějí býti vždy v popředí, lidé, kteří neopomenou zanedbat žádnou příležitost, kde je možno se zastkviti na veřejnosti a ukázati své vlastenectví, nyní pojednou stávají se nadobře škromnými a jsou velmi ochotni ponechat chudému dělníku přední místo na sběracích listinách. Nu, také dobře; ale at' se pánové pak nediví, pak-li si lidé to jejich vlastenectví, které kapes dotknouti se nesmí — jak se patří zapamatuji.

Ostatně, přečteme-li si článek br. Emila Tůmy "Činnost Sokolstva v čas války", poznáme, že stejné poměry pa-

nují i ve vlasti. Sokolstvo, s tolika stran napadané, koná obrovskou práci na prospěch lidu, při čemž ještě sebralo již přes půl milionu korun, co zatím klerikálové nečiní skoro nic a jen nadávají Sokolům za to, že pracují. Napsal jsem kdysi do tohoto listu větu, že katolíci, zná-li jen trochu dějiny našeho národa, nemůže zůstat v církvi, a zůstane-li, že nemůže nikdy býti dobrým Čechem." Co výsledek dostalo se mi za tu větu a přece události poslední doby potvrzují slova má. Církev katolická nadřazuje černožluté říši tady i doma a jsou-li naši krajané strženi k nějakým těm loyálnímu projevům vůči Habsburkům, je to vždy práce církevních pochopů. Bude-li lid český někdy účtovat s dynastií rakouskou, musí zároveň účtovat s římskou hierarchií, neboť obě po staletí byly nerozlučně spojeny za účelem záhuby našeho národa a těžko bylo by rozhodnouti, která z těch dvou napáchala na lidu našem více zla.

V neděli dne 2. května pořádala jednota naše domácí závody, spojené s výletem v Čes. Hájí. Počasí bylo příznivé a také závody dopadly uspokojivě. Po dlouhých zimních měsících hoši cvičili zas s nadšením ve volné přírodě a jejich výkony nás přesvědčily, že neztratili na své mrštnosti a že máme družstva v plné síle a schopnosti. Také dorost počínal si velmi zdatně a potvrdil naději, již jsem projevil na počátku roku. Návštěva byla v odpoledních hodinách velmi slušná, ale na výsledku finančním byla znáti stísněnost hospodářská. Členy naší jednoty v přítomné době nejvíce zaměstnává otázka, zda ponechati sokolské pohřby nadále neb je zrušiti. Jednota naše totiž chodí na pohřby členů "in corpore". Je to zbytek starých dávných zvyků, které jinde se již přežily, ale u nás stále ještě jsou v platnosti. Jednotu stojí ty pohřby velké peníze, členstvo ztrácí čas a při tom zbytečně utrácí. Ztráta na všech stranách pro trochu té pohřební pompy a také každý na to hubuje. Ale kdykoliv upravujeme stanovy a výbor chystá se pohřby zrušiti, tu je hned křiku na všech stranách, že prý by to bylo nespravedlivé, vždyť mnohý prý je u Sokola k vůli tomu pohřbu. Pomysleme, jak hrozná to ironie na všechny naše snahy sokolské. My myslíme, že k nám přistupuje nový člen, aby cvičil, aby s námi pracoval na povznesení českého lidu, naší národnosti, a zatím on stává se sokolem jen za tím účelem, aby si opatřil pěkný "funus". Sklesla organisace sokolská na "funebrácký" ústav? Různí lidé mohou míti různé náhledy, že by ale to sokolství naše si mohl kdo vykládati ve smyslu výše uvedeném, to věru je až zarážející. Každého člena mrzí ta povinnost choditi na pohřby, a každý by raději zůstal doma neb při práci. Ale při tom každý žádá, by jiní mu na pohřeb šli. Bychom přece členstvo na pohřeb sehnali, museli jsme členům vytknouti jisté povinnosti, které když neplní, ztrácí právo na sokolský pohřeb. Členové povinnosti ty neplní, vyhýbají se jím, ale zemře-li některý z těch nedbalec, tu jeho přátelé spustí hned nářek, jakého dobrého člena jsme ztratili, on že pro Sokola zrovna žil, do jiné hospody nechodil než do naší, sokolská cigara kouřil a jiných podobných zásluh měl k nespočtení. Na činovníky se křičí, co by je to jen mohlo napadnouti, aby odepřeli pohřeb "tak" zasloužilému členu! Tedy se jde a činovníci zase celý měsíc musí poslouchati členy, kteří láteří, že se šlo na pohřeb tomu, kdo to nezasloužil. Napsal jsem tyto řádky proto, aby členové již jednou vážně o věci té přemýšleli. Chee-li kdo pohřeb — dobrá, ale at' pak se z povinností svých nevykrucuje a zastává je bez réptání. Nechee-li povinnosti konati, at' také řekne, že na pohřeb nároků nečiní a dá svým přátelům na srozuměnou, by nemluvili o zásluhách, jichž vůbec nebylo.

Ve čtvrtek dne 20. května, po prvé v dějinách našeho města zasedl v městské radě krajan a sice člen jednoty naší, br. Aug. Klečka, který zvolen byl velikou většinou.

Pro nás, Čechy baltimorské, byla to událost významná a proto při nastolení jednoty naše byla oficiálně zastoupena.

V poslední době příliv členstva je malý, protože nyníější poměry nedovolují mnohým, by k jednotě sokolské přistoupili. Přes to ale členové naši měli by býti vždy velmi opatrní a nenabízeti členství naši jednoty každému na potkání. Někteří členové mají ve zvyku, nutiti známé, "aby se k nám dali"! Když takový člověk podlehe nátlaku a dá se k jednotě, má obvykle necht' ku práci a povinnostem sokolským a stává se zbytečným břemenem — přítěží. Mnohý bratr by rád na to poukázal ve schůzi, ale znajíce klepašskou povahu některých členů, kteří za tepla hned po schůzi roznáší vše, co tam bylo řečeno — raději mlčí, aby si zbytečně nedělali nepřátele. Každý nemá odvahy, aby nepokrytě řekl pravdu, necht' se líbí komu neb ne a protože není naděje, že by těchto nepříjemných věcí se dotekl někdo jiný, činím tak já a předem děkuji za veškeré projevy díků a spokojenosti.

Všechny členy upozorňuji, že musí sobě opatřiti veškeré součásti sokolského stejnokroje, jak byly předepsány sjezdem baltimorským. Kdo dostaví se ku společné vycházce neb průvodu s něčím, co nevyhovuje předpisům, bude zanešen co člen nemající kroj a k účasti nebude připuštěn, by se nekazila ladnost celku.

Jednota naše zajímá se o vyslání vzorného družstva N. J. S. ku Vseslovanskému dnu na výstavě v San Francisku. Boree máme dobrého, br. Pokorný by se jistě vynasnažil, ale je otázka, jak myšlenka ta bude uvítána jinde. S bratrským pozdravem

Karel Matoušek.

New York, N. Y., 21. května, 1915.

Veřejné evičení záků Těl. Jed. Sokol a žaček Těl. Sboru Dívek a Paní v New Yorku, pořádané 11. dubna, vydáři se jak náleží. Návštěva byla slušná a nadšené maminky a tetinkové odměňovali výkony malých Sokolů a Sokolek hlučným potleskem. — Pořad evičení: 171 záků a 114 žaček nastoupilo v šestistupu na evičiště a bratr Josef Modr, starosta, promluvil o významu tělesné výchovy mládeže a výhody téže. Poukázal na národní význam Sokolstva vůbec, na budoucnost Sokolstva, na Sokolstvo v Čechách, které nyní umírá na bojišti za cizí věc, a že nás zde v Americe bude, aby jsme hleděli zvelebit a o vzrůst Sokolstva se starat. Br. Modr odměněn bouřlivým potleskem. Dětská pěvecká škola pod řízením sbormistra Rud. Průši zapěla písně: Růžičky, Maličká Písnička a Mlynář. Že pěkně zpívali, museli přidat. Nastoupilo k evičení 45 žaček od 6 do 8 roků; evičitel Ant. Mysliveček. Cvičeny 3 oddíly prostných v šestistupu, pohyby paží a nohou při hudbě polkové; evičení dobře provedeno. Po skončení tohoto evičení, evičily polkové kroky ve dvou řadách čelem dovnitř při hudbě "Šla Nanynka do zelí", což jest vodou na mlýn pro ty maličky.

Následovalo evičení s tyčemi, záků od 6—8 roků, počtem 52, evičitel T. Šteffek. Cvičeny tři oddíly a v šestistupu. Cvičení dobře provedeno až na ty nejmenší vzadu. Cvičení trochu těžké pro hochy tohoto stáří. Příliš mnoho obrátů ty maličky poplete. Obecenstvo pro ty maličky potleskem neskřblilo. — Následovalo evičení ozdobných kroků a evičení skupinových s květinovými věnci žaček od 8—10 roků počtem 43, evičitel Jos. Gregor. Cvičení bylo pěkně složené a první dva oddíly hezky provedené. Při druhých dvou oddílech neklapalo s hudbou. Na taková evičení třeba více zkoušek s hudbou, neb činí to trapný dojem, když hudba již dohrála a ještě se čtyři neb více dob evičí. Jest to první rok, co br. Gregor evičí žačky, a pro příště bude mít o jednu zkušenost více.

Po přestávce zapěla pěvecká škola písně: Chaloupka, Srdéčko a Jaro a přidat museli zas. — Následovala prostrná

evičení 63 žáků od 8—10 roků. Cvičitel Vác. Lipský. Cvičeny tři oddíly v šestistupu. Tímto evičením dokázáno, že lehčí evičení, které nepřemáhá mozek malých evičenců, lépe se na veřejnosti vyjímá, poněvadž může být stejně a laděně provedené. Cvičení toto bylo velmi dobře provedené, což zajisté vzpruží bratra Lipského k další práci.

Následovaly žačky od 10—14 roků počtem 29; evičitel Ant. Mysliveček. Cvičily s týlovými "křídly" a evičeno ve čtyřstupu; osmidobé evičení prostrané v pravo a v levo a taneční kroky na 16 dob, tedy evičení 32 dobé. První dva oddíly evičeny při hudbě "polkové", třetí při hudbě "mazurkové" a čtvrtý při "skotské". Cvičení pěkně provedeno a br. Mysliveček ukázal, že ve tělocviku ženském dobře se vyzná.

Poslední číslo, evičení s činkami žáků od 10—14 roků, evičitel br. Jos. Gregor. Cvičilo 56 v šestistupu. Zde ukázal br. Gregor, že ve evičení žáků má větší zkušenost a že dobře se v něm vyzná. Cvičení bylo rázné a dobře provedené. Celkový dojem evičení byl pěkný. Žel, kolik z těch 171 žáků zůstane věrno Sokolstvu? a kolik si jich odchováme naší jednotě? Doufáme, že nejméně polovic. Na zdar!

Franta Váně.

Omaha, Neb., 23. května 1915.

Náš dramatický odbor ukončil svoji letošní sezonu, a tu snad jest ta nejlepší příležitost zmíniti se ne o činnosti tohoto odboru, ale o podpoře jeho se strany našich bratrů a sester.

Proč prý dram. odbor druhé Jednoty Sokolské v našem městě mívá tak velkou návštěvu při každém představení, kdežto náš odbor sotva dostane takovou návštěvu, aby aspoň kryl výlohy, s představením povstale? Krátké vysvětlení. Na představení druhého odboru dostavují se tamní členové jednoty a jejich sestry v počtu nejčetnějším, všichni platí vstupné a jdou, ne snad k vůli tomu, že by jejich odbor se hrál představení lépe než náš, což myslím, ani samotní ochotníci tohoto odboru by nechtěli tvrditi, ale zajisté jen proto, že to hrají jejich bratři a tu vidí povinnost býti přítomni. Ale jak naši? Na všechna divadla, všechny zábavy, jak naši Jednoty, tak i sboru Sokolie, mají všichni členové vstup volný. Přijďte na ta divadla, do těch zábav a uvidíte samé eizé tváře, všechnu národnost, jen oči vaše marně hledají ty bratry, jimž v první řadě práci svou zasvěcujete. Na prstech skoro byste spočítali ty naše členy. A přece jest nás početně více než těch u druhé jednoty, máme o mnoho lepší příležitost než ti druží, vstupné neplatíme, jdeme do svého, jsme doma, ale to všechno našim bratrům nedostává. Nemyslím, že jest třeba udávati příčiny, ale snad každý bratr již pozná sám v sobě. — Věřím, že příštím rokem budou naše zábavy opravdu sokolské a při divadlech že bude většina našich členů přítomna.

Kde mají ti ochotníci hledati zadostiučinění, když ani ti, jejich bratři a sestry neocení práci, ze které žádný z těch ochotníků nemá trošky hmotného prospěchu. Zajisté, že nejlepší odměnou za práci a vzpruhou k další činnosti jest jediné velká účast obecnstva. Ty zprávičky nebo zprávy (protože jsou někdy dosti obsažné) našich časopisů, kladou naši ochotníci jistě na malou váhu, protože jest v nich více méně chvála než čeho jiného. Jistá věc, že o kritikách není u nás v Omaze ani řeči. — Vyběhl jsem trochu z konceptu, ale to nevaří.

Tak nyní bratři, hledejte sami v sobě příčinu těch slabých návštěv k představením našeho dram. odboru a hled'te, aby v budoucnosti nebylo nutno poukazovati na některou jinou jednotu, aby nám šla příkladem, ale abychom my mohli býti příkladem jiným.

Jsem jist, že tento dopis přijmete bratři v tom smyslu, v jakém jest psán, a že mi nebude ničeho vyčítáno. Vždyť

mluviti ve schůzi ústně aneb v našem "Sokole" dopisem, zajisté nečiní velkého rozdílu. — Pracujme pro lepší budoucnost naší Jednoty. Na zdar!

Bohouš Prechal.

Little Ferry, N. Y., 24. května.

Chápu se péra, bych zase něčím přispěl do našeho milého Sokola a zároveň podal zprávu o činnosti naší Jednoty. Doposud, co jsem psal, nemohl jsem o tom nejhlavnějším ani se zmíniti a to jest naší tělocvičňe a pěstování tělocviku v ní. Naše Jednota jest dosti silnou na členstvo přispívající i na evičící, ale slabá byla na sbor evičitelů. Minulý rok většinu práce musel vykonávat br. J. Budín, a tak jednomu členu není možno všemu správně v tělocvičňe dostát. Až poslední volbou se stala změna. Br. Jan Dvořák se uvolil na sebe vzít úřad náčelníka, ač dosti těžký a zodpovědný. Po nastoupení svém br. náčelník sestavil evičitelský sbor z těchto členů: Jana Dvořáka, br. podnáčelníka J. Budína a br. Pavla Ševee, a tím práce se ukazovala veselejší v tělocvičňe naší a radostnější pro nás starší členy, neb kdykoliv jsme přišli do místnosti mimo středy a soboty, našli jsme naší tělocvičňu každého večera plnou a evičilo se. Sokolky našly dobrou sílu evičitelskou též v sestře Sokolee Marii Veverkové, která hleděla a hledí doposud, by nechodily nadarmo do evičení, ale aby se sestry Sokolky něčemu naučily a až přijde čas předstoupit před veřejnost, by něčím prokázat se mohly. Vše plyne hladee až na nějaké malé nedorozumění a ten klep, no, — a to si myslím, že snad musí býti, je to všude, u každé Jednoty, tak jako žádný člověk nemůže říci "já žiji bez 'trublu', tak také žádná Jednota to nemůže říci.

Cvičitelský sbor se ujal práce a vytkl si cíl, pořádat veřejné evičení společně se sestrami v den 24. dubna. Nemyslíli jsme, že za ten krátký čas budou moci naši junáci a junáčky s těma malýma káňatama něco veřejnosti ukázati, ale evičilo se živě, až 19. března přitrefilo se, co asi každá Jednota nerada vidí, totiž br. Bohumil Vevera evičil na hrazdě a při seskoku padl na ruku a zlámal si ji. Druží bratři byli hned kolem něho a jak spatřili, co se přihodilo, hned poslali pro lékaře, by dostalo se mu té nejlepší pomoci. Br. Vevera byl evičení dbalý a pilný a když něco podobného se mu stane, tak nastane citelná mezera mezi evičenci. Bratr se pozdraví tak, že bude zase moci přijít do řady svých jako byl dříve. Jedno vám ale bratři kladu na srdce: Když jest bratr nemocen aneb nějak poraněn, ukažte tu bratrskou lásku pravou, když nemůžete jinak přispět, tak alespoň bratra navštivte, to jest povinností naší.

Nadešel den veřejného. Program byl následující: Uvítání obecnstva, starosta Josef Straka a proslov ku hnízdu Sokolimu. Když nadešla osmá hodina, tu hudba zahrála Sokolský pochod a naše chasa v počtu více jak 100, od nejmenšího do největšího, za vedení br. náčelníka a sestry evičitelky, nastoupili pochod jeden za druhým a pak v šesti stupu se seřadili před jevištěm, kde br. starosta J. Straka stručnými slovy přivítal obecnstvo a naznačil řeči českou i anglickou, co vlastně Sokol je, a kdo Sokola založil a co se v Sokolovně dělá a čemu se naše dívky učí. Po proslovu br. starosty přikročeno ku evičení. Nejdříve přišly žačky pod vedením br. Budína, provedly prostná s praporečky, za doprovodu hudby. Jakmile se ukázaly, nastal bouřlivý potlesk. Cvičení provedly správně, bez vší velké chyby, nejmladší byla 4 roky, té se diváci nejvíce obdivovali, jak ona se starala, aby se nikde v pochodu ani ve evičení neztratila. Následovali žáci. Ti provedly prostná s činkami též správně. Pak přišli na řadu naše Sokolky, za vedení sestry Marie Veverové. Nástup ku prostným byl správný, a evičení s činkami provedly nad očekávání pěkně. Pak předstoupili naši Sokolové za vedení svého náčelníka,

br. J. Dvořáka. Napřed provedli prostná s tyčemi, které se každému zamlouvaly a pak nastoupilo se ku náradí a tu teprve obecenstvu dostalo se požitku, něco viděti, jak na hrazdě, koni i bradlech. Přítomní jinonárodovci, ti z údivu nevyházeli. Když bylo po cvičení, tak jsem sám viděl radního Petersona, jak přišel k našemu náčelníkovi a potřásl mu pravici, přál mu v jeho práci, pochvaloval celý system cvičební a poukázal, že žádná druhá národnost se nemůže s nečím podobným honositi.

Také ta práce nebyla nadarmo, hned první den po veřejném ku cvičení se přihlašovali žáci a začky tak, že co jsme měli dohromady na veřejném, tak že máme skorem tolik žáků a začek ted'. Žáček jest přes 40 a žáků přes 30. Na vás bratři a sestry apeluji a žádám vás o to, by jste neochabovali v práci začaté, aby jste ještě s větší láskou a ochotou cvičení navštěvovali jako dříve, by příští veřejné jste nám mohli ukázati, že umíte ještě něco více. Tím jenom učiníte radost svým rodičům a dokážete, že jste syny a deerami máti Čechie, která dnes tak nevině trpí.

Dramatický odbor se též tuží. Sehrál divadelní představení "Sedlák křivopřísežník", obraz ze života vesnického o třech jednáních. Kus měl býti sehrán v sobotu velikonoční, ale napadlo tolik sněhu, že se musel odložit na den 22. května a v ten den zase přšlo, tak že jsme mysleli, že se bude hráti s deficitem, ale sešlo se přece tolik obecenstva, že se hrálo. Kus tento jest náramně těžký a mnozí z přítomných nedovede kus ten správně sledovat, ku příkladu, kde má slzet, tak se dá do hlasitého smíchu a jen se tím vytrhuje všechno druhé obecenstvo. Kus byl sehrán správně.

Než ukončím dopis svůj, musím podotknouti, že jsme v naší sborové schůzi se usnesli zaslat dopis našemu bratru, dru. Rudiš-Jičínskému a zároveň povolili \$5, by s nimi br. Jičinský naložil, jak za dobré uzná. Jest to málo, ale kdyby každá Jednota tak učinila, tak by se našim bratřím, tak těžko a nevině trpícím, trochu ulevilo. Doufám, že dr. Rudiš-Jičinský tam v dalekém Srbsku bude tímto dopisem trochu potěšen a mysl jeho k dobré práci, kterou tam koná, pookřeje.

Též jsme obdrželi pozvání od New Yorské Jednoty, by jsme se účastnili jejich výletu, který pořádají na den 31. května. Doufám, že se bratři onoho výletu v hojném počtu účastní, by oni nám to oplatili na den 4. července. Na zdar!
V. Ptáček.

Oklahoma City, Okla., 31. května 1915.

Delší čas již jsem ni řádky do So A. nenapsal. Z Malínu, kde jsem působil, vrátil jsem se do Portland a měl jsem radost nemalou z toho, že Portlandští Sokolové neustali v činnosti, naopak, že se tužili slibně. 7. února pořádal tamnější turnerský spolek veřejné cvičení a oznamoval to hlučně, získal si k tomu místo ve všech novinách města. Očekával jsem něco nového a proto zvědavost jsem neusadil, ale šel se také podívat. Na první pohled jsem viděl, že němečtí turneři trpí tou samou vadou co my, nedostatkem dospělých cvičenců a následkem toho, že doplňují družstva nedospělými — tělesně slabšími cvičenci. Jsem tomu rád, že jsem cvičení to navštívil. Zhrozil jsem se podívanou na ty přestupky, páchané na dívkách povinnými cvičeními. Vzpomněl jsem si n. bra. J. Čermáka a výstrahu jeho před takovými nepřístojnostmi. Když jsem toto cvičení viděl, tu jsem úplně souhlasil s br. Čermákem a byl jsem rád, že jsem to neviděl u českých Sokolů. Aby čtenář lépe poznal co Němkyne prováděly, uvedu jeden příklad: Na začátku bradel pokos, výskok do vzporu, mezi kmihem výsed snožmo na pr. žerd', s přešvihem pr. s celým obratem v levo do výsedu roznožmo za rukama, přešvihem zánožmo dovnitř kotoul napřed vysazené do výsedu roznožmo před rukama, přešvihem dovnitř stříh při zákmihu s celým obratem v levo kotoul napřed do výsedu

roznožmo před rukama s přešvihem dovnitř, ručkování na konec bradel, přemet napřed." Samo sebou se rozumí, že diváci trnuli a já s nimi, vlasy mi na hlavě stály, zvláště při kotoulech vysazeně. To byla krása! Co si ten cvičitel as myslel? Jiná cvičenka měla tento výkon: Přišla do středu bradel pobok vně, učinila výskok do vzporu v předu, přehmat do podhmatu, stoj o prsou, puštěním do svisu seskok.

Jsem dalek toho, abych chtěl odsuzovat všecko, co jsem viděl a jen proto, že je to cizí, ale věřte, že jsem byl rád, že to nebyly Sokolky. Při jednom čísle cvičilo 20 žáků a hudba hrála "Wacht am Rhein". Cvičili též skupinová, pak přišlo dalších 15 hochů a ti také prováděli skupinu cvičení, naposled nastoupilo 10 cvičenek a hudba hrála americkou hymnu, aby americká veřejnost poznala, že jsou ti Němci portlandští sami dobří američtí občané.

V Oklahoma City jsem již dva měsíce. Nerad jsem vyjížděl z Oregonu, neb jsem tam poznal mnoho upřímných dobrých Sokolů, nezištných pracovníků. Jak jsem byl však zklamán v Oklahoma City, kdy jsem Sokola navštívit chtěl. Nebylo tam nikolo, jednota nachází se v spánku, z něhož jí bude těžko probudit. Těšil jsem se, že se aspoň Odbor Sokolek udrží, když ty bouře přečkal. Práce veškerá byla tedy marnou. S námahou byly sestry sehnány, namrskání bičem nám bylo slibováno, ale stály pevně, nyní bourači docílili toho, čeho chtěli. Pamatujme, že našim heslem: Přelom, přeskoč, nepodlez! Před 2 roky cvičilo 10—12 Sokolů, Sokolek 12—14, a nyní spíte všichni? Bratři a sestry, nejsme Sokolstvu mnoho zavázáni? Nejsme ve službách národa? Proč zanedbáváme povinnosti svých? Výkonný Výbor N. J. S. poskytl zdejší jednotě hodně hmotné i mravní podpory. Pamatujte, že ta podpora byla poskytována z výdělku námezdních dělníků, těžce pracujících, a že si toho máme vážit a projevovat to aspoň pilným navštěvováním cvičení. Br. náčelník dosud se neukázal ve cvičení, a ani nevím kdo na to naše náradí dohlíží, aby nebylo rozneseno. A tak se mi zdá, že mnoho z těch svobodomyslných jsou svobodomyslnými jen proto, aby nemuseli nikde platit, jakmile se má sáhnout do kapsáře, nadšení a láska k věci sokolské chladne. Před loňským sletem v Omaze několik jednot bylo uvedeno v činnost, ne však všechny. Případá mi to, jako bychom se připravovali k té práci poctivé a jedině platné, vylitnem si, tam si toho ještě hodně naslibujeme, abychom snáze zapoměli. Někdo má zas dobrou výmluvu, že ho tam nechťejí poslouchat, ale poroučet se sám nenaučil. Ano i to vedení, poroučení je umění. Na hesla a sliby se zapomene, hoví a zahálí se.

Pokusím se o znovuvzkříšení jednoty v Oklahoma City a pak si také my uděláme nějaký pořádný výlet.

K. Dvořák.

Chicago, Ill., 31. května, 1915.

Není tomu dávno, co Klatovský Sokol pořádal veřejné cvičení a snad mnozí z vás, bratři, byli jste svědky onoho večera, který takřka bývá jedním z největších svátků sokolských v roce. Ano, za takový by aspoň považován býti měl. Právě tak jako různé spolky a sekty oslavují hlavní data jejich působení, které často ani za zmínku nestojí, měli bychom my bratři, více dbáti a větší zájem míti na onom dnu, kdy různé větve naší milé jednoty takové slavnosti v podobě veřejných cvičení, pořádají. A dále; což není na nás starších, abychom byli naší mládeži sokolské vzorem a světlem, jak v řeči tak i skutkem? Zajiště že ano; každý upřímný bratr si v duchu pomyslí, že tomu pravda jest. Jaká to radost celé jednoty při takovém veřejném cvičení popatřiti na hbité ty postavy našich dětí. A jestliže při vzorném vedení tato mládež překvapí svými výkony diváky, jaká to pak radost pro br. cvičitele, kterému úspěch takový dodává nové síly a osvěžení ku další práci. Takových ra-

dostí, milí bratři, můžeme zažít každým rokem několik, jen když takovým slavnostem věnujeme jen trochu pozornost a o ně se zajímáme. Tudiž milí bratři, jak my odměníme ty nevinné sokolíky a sokolice a celou tu řadu snaživých br. cvičitelů za všechnu jejich námahu, aby nás uspokojili? Zajisté každému přijde na mysl — uznáním! — Ano, uznáním, ale to ještě není všechno, dokažme příště naše uznání hojnou návštěvou, že se o takové veřejné cvičení zajímáme a pak věřte předem, že těm "malým" způsobíme větší radost než jakýmkoli dárkem, na který za chvíli zapomenou a jej pohodí, ale nezapomenou nikdy na ten okamžik hřejivého pocitu v jejich útlých srdčích, když vidí, že širší veřejnost se o ně zajímá. — Žádám br. čtenáře, by o věci té přemýšleli. Na zdar!

Václav Kilberger.

Detroit, Mich., 2. června, 1915.

Psal jsem do Sokola před 2 měs. a od té doby nahromadilo se mě tolik látky, že ač bych rád učinil, není mě možno se obsírněji rozepsati, ačkoliv zavedením vých. času máme den o hodinu delší, přece doposud krátkým jest. — Však smutné, smutné zprávy tentokrátě mám ku sdělení. V čase jednoho týdne zemřeli nám 2 bratři a oba členové jednoty po 25 let. — Dne 28. května zemřel nám jeden z nejlepších pracovníků, bratr Ant. Šule, po dlouho trvající trapné nemoci. Doprovodili jsme jej k poslednímu odpočinku v den Zdobení hrobů. Br. A. Šule byl nepřetržitě pokladníkem jednoty po 24 roků. Byl též pokladníkem výboru majetku, a velkou část práce ochotně na sebe přijímal. Byl bratrem v pravém slova smyslu. Jednota naše ztrácí mnoho v bratru A. Šuleovi. Čest budiž jeho památce.

Sotva bolest' v prsou utiší, dochází nás zpráva, že br. V. Martínek nás na vždy opustil. Zemřel dnes, a s ním ztrácíme opět jednoho z pracovníků, kteří vykonali mnoho pro tu naši českou větev americkou. Byl Sokolem velice upřímným, ač v poslední době jsa 65 roků stár, mu nemožno činné práce se uchopiti, sledoval práci jednoty bedlivě. Velkých zásluh má v jednom z nejdůležitějších oborů naší působnosti, totiž o české divadlo. Byl po léta činným ohoťníkem. Pochován bude v sobotu, též jeho doprovázíme na hřbitov "Evergreen". — Budiž čest Tvoji památce, bratře! — Ba smutné to zprávy v době, kdy bratři — pracovníci, všude potřeba.

Na Velikonoe měli jsme veřejné cvičení. Ačkoliv 14 dní před samým cvičením, výsledku jsem se obával; musím přiznati, že jsem byl překvapen. Začátek ve 3 hod. — Společný nástup; proslov starosty. Vedením evič. záků, br. V. Levým, žáci do 10 let nastupují k evič. prostným; 4 sestavy i provedené výtečně. — Žáci do 14 let cvičení dlouhými činkami. Sestavy tyto pro hochy toho stáří velice jednostranné — provedení uspokojivé. Po prostných hry. Rejí, vedením br. J. Jirásky, nastupují žačky k cvičení s ozdobnými kroky. Provedení i sestava velice pěkné až na ty nejmenší, kteréž cvičení, jak viděti bylo, znaly, avšak nebyl jich plný počet, čímž se pletly, však ni méně ač cvičení nebylo obtížné, pro žačky pod 8 roků napínavé příliš. Pak hry. Sokolky počtem 10, šotýš a pak polku, na čas, který nacvičováno, pěkně provedeno a bylo viděti, že sestry hleděly, by ve cvičení úplný soulad byl, však ještě lepším by bývalo s doprovodem hudby než piana. Prostná Sokolů, též jsem evičil, 3 odd. nacvičené též v posledním čase, br. náčelník byv nemocen, cvičení slabě navštěvováno bylo až před veřejným se nás sešlo 12, tak jsme přec evičili na veřejném. Pak žáci do 14 roků evičili na bradlech a koni na dél. Sokolové na bradlech a pak házená do koše. Celkem vzato, veřejné bylo pěkné, s uspokojivým výsledkem. Však ta návštěva poukazovala na velice slabý zájem jak naší

české veřejnosti, též i u Sokolů, nevyjímaje "pravé" Sokoly. ("Pravé" proto, poněvadž bři. od Jednoty "Palacký" mezi jinými Slovany říkají, že my jsme odpadlíci, poněvadž my nevěříme, že kroj dělá Sokola, však ta "policejtská uniforma" nám přec milá a drahá. Jednání nepatřičné pro toho, kdo členem Sokola.)

Naše česká škola pořádala odp. program se zábavou večer. Co řečník učitel pan Martínek z Clevelandu přítomen byl a přednáška jeho upřímná a velice poutavá byla. Mnohá čísla programu byly požitkem, však některá trochu unavující. Četl jsem kritiku v časopise dělnickém (Cleveland), kteráž velice jednostranná byla, totiž pro ty, co příznivci zdejších soc. spolků, velice pochvalná a o druhých číslech — nic. Též pranýřována naše Jednota, že pro školu skorem nic nedělá!?! Krajane, (neznám jméno, zapomněl se podepsati!) my známe naši povinnost' a již dlouhá léta místnost pro školu i schůze patronátu jednoty naše má a když i vy pracovati budete, by místnost byla malá pro školu, máme dostatek místností a dbáti nebudeme, a ač v Patronátu vaše sdružení i druhé spolky stejné právo s naší Jednotou mají, přec povinnosti naše Jednota má s maličkými výjimkami všecky. Spočítejte si sami. Však ale my rádi činíme. Logickou kritiku přijmeme s povděkem.

Dne 23. května Těl. Jed. Sokol "Palacký" (Ž. Fugner Tyrš), pořádala výroční výlet s veřejným cvičením, ku kterémuž přijeli evičenci z Clevelandu, Dayton a Toledo, O. Též Polský Sokol zastoupen byl. Prostná evič. s tyčemi, společná 4 odd.; nářadí: hrazda, bradla. Sokolky evičili "Čermákovy s tenisovými pákami." 3 oddily; znám cvičení toto jak evičeno v Cedar Rapidsích, však zde vystoupeno po poměrně krátkém nácviku a nevím, jak autorovi cvičení by se zamlouvalo, tak předvedené. Večer pak 4 Sokolky evičily s kůžely, elektricky osvětlenými. Viděti Sokolku obtočenou elektrickými dráty, na otevřeném místě evičiti "vaudevilní produkci", jest bolestné. Na jevišti při večírku by omluvitelným bylo, však při veřejném nikoliv. Nebýti toho, řekl bych, že veřejné Sokola "Palacký" pěkným. Před cvičením promluvil br. D. Novák.

V neděli 30. května na oslavu 50letého založení Sokola Amer. sešli jsme se, totiž bratrská Těl. P. Jednota Sokol "Budivoj" a "Podlipný" a ztrávili jsme společně den, kdy Sokolstvo Amer. upíralo oči k St. Louis, kdež slavnost rázu samého byla. Doufám, že s bratry Jednoty "Budivoj" užší styky navážeme ku prospěchu práce, na cestě k cíli vytknutému, totiž tělesného a duševního vzdělání člověka. Na zdar!

Karel Jirásek.

PROGRAM HUSOVY SLAVNOSTI V CEDAR RAPIDS, IA.

Uvítání hostů přesporních v hořejší síni Sokolny o 11. hodině.

O 12.30 do 1.30 oběd v Sokolovně (Jest k vůli venkovským). —

O 2. hod. Shromáždění hostů, spolků venkovských i místních v sadech.

O 3. hod.: Hudba. — Oslovení předsedou slavnostního výboru. — Hlahol. — Mayor. — Zástupce spolků místních. — Zástupce spolků venkovských. — Školní mládež — zpěv. — Řeč česká. — Hudba. — Řeč anglická. — Hudba.

Veřejné cvičení Sokolů.

Večere v sadech.

ZÁPISY A RŮZNÉ ZPRÁVY.

ZÁPIS O PRAVIDELNÉ SCHŮZI VÝKONNÉHO VÝBORU, ODBÝVANÉ DNE 7. ČERVNA, 1915.

Jelikož nebyli bři. starosta a náměstek přítomni, br. jednatel zahájil schůzi. Za prozatímního starostu zvolen br. Čermák. Nepřítomni v této schůzi byli bři: Dr. Mueller, Továrek, Hejlík a sestry Splaveová a Štěpánková. Br. starosta dostavil se později. Omluven br. Mueller a sestry Splaveová a Štěpánková. Br. Špaček omlouvá svoji nepřítomnost v předcházející schůzi. Omluva přijata. Čteny zápisky z pravidelné schůze, konané dne 26. dubna a mimořádné schůze dne 10. května, a přijaty beze změny. Bři. Dr. Jičínský a Klepal zaslali pozdravy ze Srbska a děkují za vzpomínku a slova povzbuzení. Usneseno zdravice uveřejniti v S. A.

F. F. Říha z Fayetteville, Tex. oznamuje, že má v úmyslu založiti tamtéž jednotu sokolskou, a žádá o nějaké tiskopisy, které by mu práci usnadnily. Br. jednatel pokusil se zmíněnému býti nápomocen a žádané zaslal.

T. J. S. La Crosse, Wis. zasílá částku \$20.00 jako první splátku na nářadí a \$10.00 na další nářadí, které má jednatel pro onu jednotu v obnosu \$10.00 zakoupiti. Přijat návrh, by jednatel při objednávání nářadí pro jednoty vyšetřil ceny u různých firem, a pakli není velkého rozdílu v cenách, by kupoval toto od firem českých a hlavně těch, které oznamují v S. A.

České Národní Sdružení zasílá dopis, v kterém žádá, by jelikož se vyskytli někteří jednotlivci v různých městech, kteří si dovolují tvrditi, že V. V. neschvaluje práci Č. N. S., Výk. Výb. vyvrátil toto tvrzení prohlášením, že pracuje ruku v ruce s oním tělesem. Dále, by konaly se další úsilovné sbírky v jednotách N. J. S. ve prospěch politické akce, kterou vede Č. N. S. Rozhodnuto učiniti prohlášení v S. A., že V. V. úplně souhlasí s prací Čes. Nár. Sdružení a odpovědět, že kroky ku dalším sbírkám byly již učiněny.

T. J. S. Karel Jonáš v Cicero, oznamuje nového zástupce br. Svobodu na místo br. Šlápka. Br. proz. starosta uvítal přítomného br. Svobodu, a seznámil jej částečně s jeho povinnostmi.

Z Galveston, Tex. dochází zpráva, že několik krajanů chce tam znovu založiti Sokol a žádají některé objasnění. Odkázáno br. jednatelem k vyřízení.

Klatovský Sokol v Chicagu, oznamuje změnu úředníků. Vzato na vědomí.

T. J. S. Fuegner v Long Island City zasílá dopis, v záležitosti opožděné záslužní listiny pro br. J. Svobodu. Jednatel oznamuje, že již listinu zaslal.

T. J. S. Montgomery, Minn., oznamuje, že pokračuje zdárně v započaté práci a zasílá \$42.00 za zaslání koně.

T. J. S. Ord, Neb., T. J. S. Vyšehrad v Lucas, Tex., T. J. S. Karel Jonáš v Wilson, Kas., a T. J. S. Forth Worth Tex., zasílají dopisy, týkající se čtvrtletních zpráv a stavu činnosti jednot. Obsah dopisů vzat na vědomí.

T. J. S. Schenectady, N. Y. děkuje za pozornost vyslání dvou zástupců do jejich jednoty a oznamuje, že tito svůj úkol svědomitě vyplnili. Dopis přijat a obsah jeho vzat na vědomí.

Br. Grabenstein zasílá zprávu o účasti na sjezdu D. A. S. a návštěvě T. J. S. Schenectady s br. K. Hrbkem. Zpráva přijata a výdaje s tím spojené v obnosu \$29.15 poukázány k výplatě.

U. V. Dělnicko Amer. Sokola zasílá dopis, v kterém děkuje V. V. za vyslání zástupce do sjezdu této organizace. Dopis přijat.

Technický Odb. zasílá zprávu, v které doporučuje V. V. pořádání cestovních kursů, jak navrhne Župou Střední a dále že neodporčuje vyslání družstva ku sletu na výstavu v San Franciscu, jelikož jednoty nejeví dostatečného zájmu. Zpráva přijata a usneseno od vyslání družstva do San Franciscu upustiti.

Ú. V. Župy Střední oznamuje, že má v úmyslu pořádati cestovné kursy společně se Župou západní, za vedení br. Sedláka, a žádá, by V. V. schválil tento plán a uvolil se jednu třetinu vydání hraditi. Po delším pojednání o věci, uzavřeno schváliti pořádání cestovních kursů, krytí část vydání s těmito spojeného, uzavřiti smlouvu s br. Sedlákem s podmínkou, že smlouva může býti V. V. zrušena kdykoli. Dále usneseno začít s tímto kursem v Chicagu v čase co možno nejkratším.

Společný Výbor Vých. župy a D. A. S. v New Yorku na vypracování pravidel pro svaz zasílá dopis, v kterém vysvětluje, proč se v některých bodech pravidel odchýlil od usnesení Clevelandského, a oznamuje, že mu není možno jinak tyto vypracovati a pakli nemůže V. V. přimoci, by V. V. sám pravidla vypracoval a zaslal přímo Ústřednímu V. Děln. Amer. Sokola ku schválení. Přijat návrh, by stávající výbor V. V. opravil stanovy pro svaz dle konference v Clevelandu a předložil V. V. k schválení v příští schůzi.

Br. Špaček podává zprávu z výboru na oslavu Husovu a předkládá vstupenky k hlavní slavnosti k odkoupení a tyto rozebrány zástupci.

Br. starosta oznamuje, že byl vyzván místními tělocvičnými spolky, by vyslal zástupce N. J. S. do Springfield, ku příležitosti jednání v zákonodárně o tělocvičných předlohách a jelikož nebylo možno čekati do schůze V. V., dovolil si vyslati na svou zodpovědnost vrehního náčelníka br. Pokorného. Přijat návrh schváliti jednání br. starosty, a hraditi br. Pokornému cestovné vydání, po podání zprávy o jeho poslání.

Br. Pokorný zasílá účet na \$25.00 co služné náčelníka za jeden rok. Účet povolen k vyplacení.

Br. jednatel podává účet za cestovné do Montgomery, La Crosse k uvedení, dvě cesty do St. Louis, jízdné \$65.21 a ztrátu času 7 dní, \$20.00. Úhrnem \$85.21. Účet povolen k vyplacení.

Br. starosta předkládá účet za dvě cesty do St. Louis a jednu cestu pro br. Muellera v obnosu \$57.00. Účet přijat a povolen k vyplacení.

Br. jednatel podává zprávu o výsledku vyjednávání výboru V. V. s T. J. S. St. Louis a oznamuje, že veškeré neshody byly konečně urovnány a Sokol St. Louis opět přistoupí do kruhu N. J. S. Dále podává zprávu o slavnosti 50letého trvání St. Louiské jednoty. Zpráva přijata a výboru vzdán br. Čermákem jménem členů V. V. dík za jeho úspěšnou práci.

Čten dopis T. J. S. St. Louis, v kterém oznamuje, že po vyjednávání s výborem V. V. usnesla se jednota znovu přistoupiti k N. J. S. s podmínkou, že bude požívati takových výhod, jakoby patřila k N. J. S. nepřetržitě. Návrh, by T. J. S. St. Louis byla s touto podmínkou znovu za člena N. J. S. prohlášena, přijat jednohlasně.

Br. Vonášek oznamuje, že nahromadil se velký nával látky pto S. A. a žádá, by směl číslo červnové rozšířiti o osm stránek. Žádosti vyhověno.

Br. Haller navrhuje, by jedinému žijícímu, zakládajícímu členu Sok. St. Louis, br. Erbenovi, věnována byla zvláštní záslužní listina. Návrh přijat.

Br. Mareška oznamuje, že T. J. S. Karel Jonáš zakoupila si nářadí, na které povolil V. V. půjčku v obnosu \$200.00 a žádá, by byl oprávněn br. pokladník po předložení účtů a noty zmíněnou částku vyplatiti. Žádosti této vy-

hověno. Táž jednota oznamuje pořádání tábora ve prospěch sbírek pro českou samostatnost.

Usnešeno, by zástupci pracovali ve svých jednotách, by účast členů N. J. S. na průvodu při slavnosti Husové byla co největší a br. jednatel upozornil náčelníka N. J. S., by si vzal řízení tohoto průvodu na starost.

Výbor na diplomy oznamuje, že rytina jest již úplně hotova a že objednal 100 výtisků těchto diplomů na pergamenu, za jeden dollar výtisk. Pan Bohuněk předkládá účet za rytinu na \$125.00, dle usnesení ceny s výborem. Účet povolen k vyplacení:

Zpráva jednatele za měsíc květen zní jak následuje:

Příjem za květen:

Sokolky Rozvoj za popl. kniž.	\$ 1.00
Pokorný J. za knihy	.50
T. J. Čechie, příspěvky	28.90
T. J. S. Westfield, přísp.	12.30
Sokolky Tyrš, Omaha, Neb. přísp.	5.50
Sokolky Tyrš, Omaha, Neb. na sjezd	2.75
T. J. S. Omaha, přísp.	74.40
T. J. Ord, Neb. přísp.	14.40
T. J. S. Forth Worth, za přísp.	9.60
T. J. S. Budivoj, Detroit, Mich. za přísp.	21.25
T. J. S. Philadelphia, Pa. přísp.	12.00
Vošatka J., Chicago, Ill., předpl. na S. A.	1.00
Pondělíček P., Chicago, Ill., přepl. na S. A.	1.00
T. J. S. Malin, Ore. přísp.	10.85
T. J. S. Oak Park, přísp.	20.55
T. Sbor D. a P., Little Ferry	3.25
Sokolky Libuše, Dallas, Tex.	.85
T. J. S. Montgomery, Minn. záloha na nářadí	42.00
T. J. S. Oklahoma City, Okla., přísp.	8.40
T. J. S. East Islip, N. J.	14.90
Sokolky Cedar Rapids, Ia., přísp.	10.05
T. J. S. Fugner Tyrš, So. Omaha, Neb. přísp.	39.35
T. J. S. Čech, Cleveland, O. přísp.	59.10
T. J. S. Čech, Cleveland, O. na sjezd	4.20
Plzeňský Sokol, Chicago, přísp.	123.70
Plzeňský Sokol, Chicago, na sjezd	19.95
T. sbor D. a P., New York, N. Y.	14.35
Sokolky Omaha, Neb. přísp.	4.15
T. J. S. Los Angeles, Cal., přísp.	9.30
T. J. S. Los Angeles, Cal. na sjezd	3.30
T. J. S. Cleveland, O. přísp.	58.75
T. J. S. La Crosse na zálohu na nářadí	20.00
T. J. S. La Crosse na nové nářadí	10.00
Pechar V., New York City, knihy	1.10
Louda K., Cleveland O. předpl. na S. A.	.75
Nauš Vojt., Chicago, Ill., předpl. na S. A.	1.75
American State Bank, úroky za duben	2.79
Úrok z dluhopisů	60.00

Úhrnem\$727.99

Na příspěvky	\$ 555.90
Do fondu sjezd.	30.20
Úroky	62.79
Předpl. na S. A.	4.50
Knihy.	1.60
Záloha na nářadí	62.00
Různé	11.00

Úhrnem\$ 727.99

Z min. roku\$2792.33

Úhrnem\$3520.32

Čís. poukázky.

Vydání:

900 Paul Fr. jízdné do St. Louis	\$ 17.90
901 Šmídl H. jízdné do St. Louis	17.90
902 Veselý Jiří jízdné do St. Louis	17.90
903 Stránský V. jízdné do St. Louis	17.90
906 Vonášek T. za redigování květnového S. A.	45.00
907 Čermák J. za red. T. Hlídky v květ. S. A.	15.00
908 Grabenstein, jízdné do Schenectady	29.15
909 Průcha Fr. & Co. za nářadí pro T. J. S. La Crosse	76.50
910 Franklin Co. stočky	5.42
911 Národní Tiskárna za 7100 výtisků S. A. 232.00,	
za předělovku 6.00, známky poštovní 35.14	273.64
912 Vonášek T. za cestu do St. Paul, Montgomery,	
La Crosse s br. Drassalem, 2 cesty do St. Louis ..	65.21
7 dní času	20.00
913 Haller Ant. za telegram do St. Louis a 2 telegr.	
do Cedar Rapids	3.30
914 Šiman J. za 2 cesty do St. Louis, za jízdné dra.	
Muelleru	57.00
915 Bohuněk R. za plotnu na diplomy \$100.00 za	
nákres \$25.00	125.00
916 Pokorný J., služné náčelníka za rok	25.00

Úhrnem\$808.22

Ad. Vlk, taj.

ZÁPIS O MIMOŘÁDNÉ SCHŮZI V. V. N. J. S., KONANÉ DNE 10. května 1915.

Schůzi zahájil starosta br. Šiman a vysvětlil, že schůze svolána byla za účelem pojednání o došlém pozvání od T. J. S. St. Louis ku účasti se slavnosti 50letého trvání a dalších vyskytnuvších se důležitých otázek.

Nepřítomni v této schůzi byli bratři Mueller, Šlapák, Oteovský, Matas, Hejlík a sestry Splavcová, Schefflová a Štěpánková. Z těchto omluvena byla sestra Schefflová.

Čten dopis T. J. S. St. Louis, v kterém činí tato jednota pozvání Výkonnému Výboru ku účasti se slavností jejího 50letého trvání. Usneseno, by Výkonný Výbor byl při této slavnosti úředně zastoupen. Dále rozhodnuto, by pakli možno, sestavili úředníci V. V. společně s Tech. Odborem vzorné družstvo a vyslali ho ku této významné slavnosti. Vydání s tímto spojené založí V. V. a místní jednoty budou požádány hraditi část tohoto vydání, jelikož není dovoleno dle stanov tak vysoké částky na podobný účel použiti.

Br. starosta oznamuje, že na základě tohoto pozvání byly úředníky V. V. učiněny kroky k navázání nových styků s T. J. S. St. Louis k možnému přistoupení zpět do kruhu N. J. S. Na základě zprávy o tomto vyjednávání usneseno zvoliti tří členný výbor, který by se s výborem Sokola St. Louis sešel a záležitost okamžitě projednal, by pakli možno, mohla býti T. J. S. St. Louis znovu přijata do N. J. S. před slavností půl sta letého trvání sokolského v Americe. Na tento výbor zvoleni bři. Šiman a Vonášek a tito dva si společně vyvolí člena třetího.

Br. Vlk oznamuje, že navštívil schůzi Č. S. P. V. a na základě jeho zprávy usneseno, by bratři tajemník a jednatel sestavili provolání do S. A. o další sbírky ve prospěch Čes. Nár. Sdružení, které vede politickou akci na možné osvobození Čech.

Usneseno, by červencové číslo S. A. bylo vydáno jako slavnostní číslo Husovo.

K doplnění účtujícího výboru jmenován br. Oteovský. Následkem okolností, že poslední pondělí v květnu připadne na den zdobení hrobů, uzavřeno odbývati příští pravidelnou schůzi dne 7. června.

Jan Šiman, starosta.

Adolf Vlk, tajemník.

Zpráva náčelníka Župy Střední za I. čtvrtletí 1915.

Jméno jednoty:	Počet všech příslušníků jednoty								Sokolové				Žáci od 14 roků				Žáci do 14 r.			Žačky od 14 roků				Žačky do 14 r.			Sokolky							
	Všech členů	Členů evičířech	Žáků od 14 roků	Žáků do 14 roků	Žaček od 14 roků	Žaček do 14 roků	Všech Sokolek	Sokolek evičířech	Kolikrát evičili	Kolik družstev	Óhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičili	Kolik družstev	Óhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičili	Óhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičily	Kolik družstev	Óhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičily	Óhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičily	Kolik družstev	Óhrnná návštěva	Prům. návštěva				
Minneapolis, Minn.....	44	9	—	17	—	23	24	—	12	1	69	6	—	—	—	—	13	194	15	—	—	—	—	13	228	17	—	—	—	—				
Vrehlický, Marshalltown..	14	4	1	5	1	—	14	8	21	1	80	3	Cvičí se Sokolkama				13	51	3	Cvičí se Sokolkama				—	—	—	—	17	1	122	7			
Iowa City, Ia.....	Zaslali zprávu, že první čtvrtletí neevičili												—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Č. A. Sokol St. Paul, Minn.	72	18	6	24	—	21	30	14	16	2	110	7	16	1	42	2½	25	417	16	—	—	—	—	12	204	17	12	2	90	7½				
Sokol Chicago, Chicago, Ill.	356	26	65	152	62	120	—	46	22	3	507	23	22	6	1183	54	22	2572	117	23	4	1045	45	23	2025	88	22	4	719	33				
Tyrš, Cedar Rapids, Ia....	198	29	10	54	12	41	67	23	25	3	412	18	22	1	196	9	24	968	40	12	1	80	7	24	724	30	12	2	177	15				
Milwaukee, Wis.....	143	35	10	40	10	29	—	20	21	3	405	19	21	1	114	5	23	693	30	12	1	111	9	13	241	18	12	1	159	13				
Rozvoj, Chicago, Ill.....	73	16	30	48	5	50	61	18	24	2	227	10	24	3	346	15	24	430	43	24	2	96	4	24	1141	48	24	2	340	14				
Edwardsville, Ill.....	17	2	14	—	—	—	1	—	13	1	45	2	13	2	310	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Hopkins, Minn.....	—	26	—	21	—	12	—	16	20	—	390	19½	—	—	—	—	11	231	16	—	—	—	—	11	123	11	12	—	143	12				
Č. A. Sokol Chicago, Ill...	89	23	8	15	—	—	37	16	24	2	40	24	24	2	8	10	24	15	12	—	—	—	—	—	—	—	12	2	16	16				
Hawthorne, Hawthorne, Ill.	36	3	19	61	10	51	60	24	14	1	14	3	14	3	86	18	13	223	51	13	3	38	11	13	180	42	13	3	92	21				
Owatonna, Minn.....	43	12	—	—	—	—	12	12	13	1	74	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	1	102	10				
Přizenský Sokol, Chicago..	—	42	36	57	—	56	—	34	24	4	458	18	25	2	518	21	25	1082	43	Cvičí se Sokolkama				24	1055	44	25	2	535	21				
Tábor-Slovanská Lípa.....	—	22	69	57	74	42	—	50	8	3	232	29	8	5	480	60	8	176	44	8	5	552	69	8	224	28	8	3	352	44				

Počet a jména jednotlivých odborů v Župě:

Cvičitelských sborů.....	12
Členů.....	52
Trub.-Bubenické čty.....	3
Dramatické.....	6
Sborů Sokolek.....	7
Pěvecké.....	2
Klub Dorostenců.....	1
Pořadová cvičení.....	44
Průměrná návštěva.....	17

Zprávy nezaslaly následující jednoty:

T. J. S. Čechie, Chicago, Ill.; T. J. S. Praha, Chicago, Ill.; T. J. S. Klatovský, Chicago, Ill.; T. J. S. Oak Park, Ill.; T. J. S. Berwyn, Ill.; T. J. S. Karel Jonáš, Cicero, Ill.; T. J. S. Montgomery, Minn.

Povšechné poznámky župního náčelníka:

Bratři náčelníci a evičitelové, kteří jste ještě neobdrželi formule pro čtvrtletní zprávy, tak mně oznamte a já vám je zašlu.

Boleslav O. Hašek, župní náčelník.

Zpráva náčelníka Župy Západní za I. čtvrtletí 1915.

Jméno jednoty:	Počet všech příslušníků jednoty								Sokolové				Žáci od 14 roků				Žáci do 14 roků			Žačky od 14 roků				Žačky do 14 r.			Sokolky				
	Všech členů	Členů evičních	Žáků od 14 roků	Žáků do 14 roků	Žáček od 14 roků	Žáček do 14 roků	Všech Sokolek	Sokolek evičních	Kolikrát evičili	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičili	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičili	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičily	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičily	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát evičily	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	
Fuegner-Tyrš, So. Omaha	123	15	7	38	—	—	—	—	22	2	207	9	22	2	74	3	22	691	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
T. J. S. Tyrš, Omaha....	138	34	—	30	—	—	—	—	23	3	553	24	23	—	—	—	23	462	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
T. J. S. Clarkson, Neb....	52	7	—	—	—	—	—	12	23	1	161	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sokolky Tyrš, Omaha....	55	—	—	—	—	24	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	260	20	13	1	322	24		
Sokolky Schuyler, Neb. ..	11	—	—	—	2	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	10	1	20	2	—	—	—	—	10	1	60	6	—		
Sokolky Libuše, So. Omaha	36	—	—	—	—	30	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	522	32	16	1	306	18	—		
T. J. S. Omaha, Neb.....	194	17	20	27	—	—	—	—	22	2	219	10	22	2	262	12	22	453	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sokolky Omaha, Neb.....	58	—	—	—	6	25	—	43	—	—	—	—	—	—	—	—	13	1	59	4½	13	280	21	13	1	474	36½	—	—		
T. J. S. Praha, Oklahoma	38	9	—	—	zpráva byla špatně vyplněna								—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
T. J. S. Crete, Neb.....	71	—	—	—	neevičili se								—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
T. J. S. Schuyler, Neb....	87	16	10	8	—	—	—	—	20	2	229	12	—	—	—	—	13	53	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
T. J. S. Dodge, Neb.....	39	10	—	—	—	10	15	15	25	1	225	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	166	9	23	1	300	13	—	—	

Počet evičitelských sborů v Župě.....6
 Veřejných evičení odbýváno.....5
 Pořadových evičení evičeno.....4
 Divadelních odborů 4

Následující jednoty vlastní tělocvičny:

T. J. Sokol Omaha.
 T. J. Sokol Fuegner-Tyrš, So. Omaha.
 T. J. Sokol Praha, Prague, Oklahoma.

Zprávy nezaslaly následující jednoty:

Karel Jonáš, Sokol Žižka, Sokol Plattsmouth, Sokol Howells, Sokol Ord, Sokol Ravennský, Sbor Sokolek Wilber, Sbor Sokolek Libuše v Crete, Neb., Hvězda Západu, Karel Jonáš (Wilson, Kans.), Sokol Timken, Sokol Oklahoma City, Sokol Vyšehrad.

Jos. Štěrba, jednatel.

Šimon Rokůsek, starosta Župy Záp.

Franta Kopecký, župní náčelník.

Listárna redakce.

Toto číslo bylo zvětšeno o 8. stránek. Jest to již podruhé v tomto roce, ale nebylo opět vyhnutí, neb ještě po vydání tohoto čísla zbývá sazby na jedno pravidelné číslo. Vedle článků, které již jsme po několikráte museli odložit, které však na své ceně neztratí, máme vysázeno aspoň 10 stránek z pera bratra Jičínského. Samu sebou se rozumí, že zůstaly zpět i mnohé dopisy. Jsou nám zasilány i různé zprávy národních těles o činnosti jejich pro poučování lidu ve svobodomyšlnosti a pod., ale nemohli jsme jim popřít zaslouženého místa, protože by zprávy o činnosti naší vlastní, která v době přítomné je potěšitelnou, musely být odstrčeny. To snad stačí na vysvětlení i omluvu. Příští číslo S. A. bude věnováno památce mistra Jana Husa.

KVITOVÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ

pro stávkou postižené členy T. J. S. "Lev".

T. J. S. Praha, Prague, Okla.	\$ 2.00
T. J. Sokol v Newark, N. J.	2.00
T. J. S. Čechie, Chicago, Ill.	7.00
T. J. Sokol v Portland, Ore.	1.40

Úhrnem\$12.40

Přijmeme bratři naše upřímné díky za pomoci nám poskytnutou. — Za Těl. Jednotu Sokol "Lev"

Josef Dvořák, starosta.

Josef Nový, tajemník

NOVÍ, Odstouplí a Vyloučení členové.

— Do sboru Sokolek Blesk v Baltimore přijaty byly: Ottilie Primus a Marie Čermák. Vystoupily Marie Kadaň a Valerie Št'astný.

— Ze Sok. Jed. Blesk v Baltimore vystoupil vyrovnán Harry Neuman. Zemřeli Fr. Fišer, Ant. Stiegler, Fr. Mladějovský.

— Z T. J. S. Vrehlický v Marshalltown, Ia., vystoupil Josef Círk a ze Ženského Odboru vystoupila Emilie Círklová.

— Do T. J. S. Cleveland přijat byl Jan Bočan.

— Z T. J. S. Lorain, O., vystoupil Karel Meeera.

— Do T. J. S. Fugner v Long Island City, N. Y., přijat byl Gustav Steiner.

— Z T. J. S. Sokol v New Yorku přestoupil Bulík Bedř. Odstoupil Novák Jaroslav. Pro neplacení vyloučen Voříšek Antonín.

— Z T. J. S. Oklahoma City, Okla., vyloučen byl Dr. Václav Vrba pro neplacení.

— Z T. J. S. Portland, Ore., vystoupil Frank Proška a Albert Kohlmayer.

— Z Čes. Amer. Jed. Sokol v St. Paul, Minn., vyloučení byli: Jan Bašta, Jan Dvořák, August Vodička.

— Do Sok. Jed. Philadelphia přijati byli: Fr. Chrstoš, K. Kahoun, Jan Vrána.

— Do T. J. S. Říp v Pittsburgu přijati byli: Valentin Klečka, Fr. Dvořák, Miloslav Janoušek, Karel Pfaur.

— Do T. J. S. Hawthorne, Ill., přijati byli: Edward Kalouš, Anton Lankaš, Fr. Kastner, Fr. Vavroch. Pro neplacení příspěvků vyloučen Vojt. Holada.

— Z T. J. S. Berwyn, Ill., vystoupil Jiří Gottwald.

— Do T. J. S. Karel Jonáš v Cicero, Ill., přijati byli: J. V. Mottl, Jan Knop, Em. Krametbauer.

— Z T. J. S. Fugner-Tyrš, So. Omaha, vyloučen byl pro neplacení Ant. Urban.

— Do Dám. Odboru Sokola Rozvoj v Chicagu přijaty byly Růžena Bezdek, Lillian Dvořák, Helena Nákl, Anna Vacín.

— Z Čes. Amer. Sokola v Chicagu se poděkoval Josef Kořínek.

— Do T. J. S. Čechie v Chicagu přijati byli: Frank Je-bavý, Chas. S. Křišť'an, Jos. Polz, Henry Polz. Zemřel Jos. Křišť'an st.

— Z T. J. S. Praha v Chicagu se poděkoval Josef Slabý.

— Do Plzenského Sokola v Chicagu uvedeni byli: Chas. Čermák, Jas. B. Kolář, Jar. E. Kolář, Raymond J. Chvátal. S přest. listinou z Cedar Rapids přijat A. M. Zahorík.

— Do Dám. Odb. Plzenského Sokola přijaty byly: Terezie Citta, Marie Komorous, Helena Frish. Pro neplacení vyloučena Marie Kastner.

— Do sboru Sokolek Chicago přijaty byly: Marie Hlava, Vlasta Procházka, Ottilie Patrná, Růžena Patrná, Marie Lukáš, Klára Vodák, Růžena Janoušek. Odstoupily: Klára Vendersberg a Anna Haut.

Bratři, kteří sami oznamují novou adresu, mají tuto zaslati přímo výpravěmu, s udáním adresy staré a jména jednoty, k níž náleží. Mnozí zasílají změny adres br. pořadatelům Sok. Amer. Tito musí pak zaslati změny ty výpravěmu, což jest spojeno se zbytečným vydáním a ztrátou času.

Veškeré listiny, jako: Navrhující, Odstupní, Přestupní, čtvrtletní zprávy atd., zasílá jednatel Výkonného Výboru N. J. S. Jest zbytečno psát o ně výpravěmu.

Během měsíce neposíláme žádná stará čísla Sok. Amer., pouze při pravidelné expedici. Kdo chce, by mu čísla byla zaslána během měsíce, necht' přiloží poštovné 2c na číslo.

K HUSOVÝM SLAVNOSTEM.

Husovy pohlednice, 100 kusů.....\$3.00

Brožíkův obraz "Mistr Jan Hus před koncillem v Kostnici, velikost 14x18, v barvách, 10 kusů za\$2.50

Husovy odznaky, stříbrný špendlík do kravaty, nebo knoflík, 10 kusů\$2.50

K dostání u br. R. Szalatnay, 542 East 79 St., Apt. 10, New York City, N. Y.

PODĚKOVÁNÍ.

My nížeapsaní děkujeme tímto br. Františku Drassalovi za jeho námahu a nezištnou práci pro "Tělocvičnou Jednotu Sokol" v LaCrosse.

Nikdy nezapomeneme jméno tohoto bratra, jenž nás probudil z netečnosti a jenž do nás vložil jiskérku národního citění.

Dále děkujeme br. Tom. Vonáškovi za jeho krásnou řeč o Sokolstvu a jeho významu pro český národ, která byla často přerývaná bouří potlesku.

Dále děkujeme všem těm, již nás v našem těžkém začátku mravně neb finančně podporovali, a všem těm, již viděli záchranu českého živlu v organizaci "Sokolské."

Ujist'ujeme český lid, že nikdy jeho důvěru v nás kladenou nezklameme a že v slépějích nesmrtelného Tyrše a Fugnera kráčet budeme až k nejvyšším metám.

Zůstáváme za "Tělocvičnou Jednotu Sokol" v LaCrosse s bratrským pozdravem "Na zdar"!

C. Vondrashek,
starosta.

K. Alexandr,
tajemník, 927 Ferry St.

Adresář Nár. Jed. Sokolské ve Spoj. Státech.

Výkonný Výbor Národní Jednoty Sokolské v Chicagu. Schůze poslední pondělí v měsíci v Plzenském Sokole, 18. a Ashland Ave. Jan Šiman, starosta, 2233 So. Ridgeway Avenue, Telefon Lawndale 137; Dr. A. Mueller, náměstek, 1854 W. 12. St., Tel. Monroe 3289; Jos. Jurka, pokladník, 1906 Washburne ave., Tel. Canal 132; Tom. Vonáček, jednatel, 1647 So. St. Louis Ave., Tel. Lawndale 4351; Jos. Čermák, 2533 S. Central Pk. av. Tel. Lawndale 1611; J. Svoboda, 5529 — 22 Pl., Cicero, Ill.; Fr. J. Špaček, 3954 West 16th Street; Adolf Vlk, tajemník, 4132 W. 22nd St., Tel. Lawndale 3776; Wm. Otcovský, 2458 So. Kedzie Ave.; V. Houser, 4742 So. Honore St., Tel. Yards 2849; Ant. Pecival, 3442 W. 26th St., Tel. Rockwell 1316; V. Roubal, 2221 So. Kedzie av, Tel. Rockwell 428; A. Haller, 1814 So. Ashland ave., Tel. Canal 1270; V. Matas, 5025 N. Crawford Ave., Tel. Irving 405; Jos. Čapek, 1339 So. 42. Ct., Tom. Továrek, 1216 Lombard Ave. Oak Park, Ill.; Lud. Hejlík, 1612 Loomis St. Fr. Chmatal, 1109 N. Sacramento ave., Tel. Humboldt 1300. — Otilie Splaveová, 1328 W. 18th St. Barbora Schefflová, 1436 W. 18th Street, Chicago. — J. Lang, 1433 — 59. ave., Cicero, Ill. J. Mareška, 5419 W. 22. St., Cicero, Ill. — M. Štěpánková, 2232 So. Kedzie ave. — R. Hanzlíková, 2513 Central Pk av. **Technický Odbor:** J. Pokorný, náměstek, 1300-2 S. 41st Ave. — Tajemník: J. Vokřál, 1735 W. 18. St. — Schůze každou 3. středu v měsíci v Plzenském Sokole.

Vzdělávací Odbor: Tajemník Karel Krásný, 3035 W. 19. St., Chicago, Ill. v potřebách řečníka, divadelních knih a pod. obračejte se přímo na br. K. Krásného.

Župa Východní. Sídlo v New Yorku.

Ústřední výbor: Starosta Alois Wokál; náměstek Jos. Kolman; jednatel Max Grabenstein, 3531—3rd ave., New York City; tajemník Fr. Váně, 428 E. 67 St., New York City; pokladník Martin Klein; náčelník Ant. Mysliveček, 324 E. 74. St., N. Y. C.; I. podnáčelník Jos. Gregor, 340 E. 71. St., N. Y. C.; 2. podnáčelník Jind. Vozáb, 203 Crescent St., L. I. City, N. Y.; účetní výbor: Josef Kolman, Jind. Vozáb a Karel Polák. — Schůze každý poslední čtvrtek v měsíci.

Sok. Jed. Blesk v Baltimore; schůze 2. pátek v Sokolovně, S. E. cor. Gay & Preston Sts.; tajemník Karel Matoušek, 815 N. Montford ave.

T. J. S. Fuegner, L. I. City, N. Y.; 2. sobotu v měsíci v místnosti spolkové, 270 Prospect St.; taj. Vojt. Filip, 19—3rd Ave., Long Island City, N. Y.

T. J. S. Newark, N. J., 2. pondělí v Bohemian Auditorium, 17th St. & 19th Ave.; taj. Karel Šafránek, 307 So. 21. St., Irvington, N. J.

T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y., schůze 1. sobotu v měsíci v číslu 428—430 E. 166th St.; tajemník Fr. Goetz, 995 Boston Road.

T. J. S. New York; 2. a 4. pondělí, 420—424 E. 71st St.; taj. Vác. Kozák, 635 E. 78. St., box 3.

Sok. Jed. Philadelphia, Pa.; 1. neděli v měsíci v České Budově a Sokolovně, 2202 N. Marshall St. ve 3 hod. odpol.; taj. Tonda Jaroš, 2638 N. Sartain St.

T. J. S. Westfield, Mass. 1. a 3. středu v Sokolovně, 118—120 Meadow St.; taj. Fr. Třešnak, box 52.

Sbor Sokolek Sok. Jed. Blesk v Baltimore, Md.; 3. úterý v Sokolovně; taj. Emma Stupka, 816 N. Castle St.

Těl. Sbor Paní a Dívek v New Yorku Schůze poslední čtvrtek v Sokolovně. Taj. M. Kamila Wojtiskova, 319 E. 68. St.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Long Island City, N. Y.; taj. Antonie Filipova, 59—2nd ave.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Newark, N. J. Schůze vždy druhou středu. Taj. A. Kočovská, 92 — 19th Ave.

T. J. S. Little Ferry, N. J. Schůze 3. čtvrtek; tajemník F. Kallminzer, box 88.

Česko Těl. Záb. Sp. Sokol v Bohemia, L. I., N. Y.; schůze každý 2. čtvrtek v měsíci; taj. Jos. F. Thuma.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Little Ferry, N. J. Schůze třetí neděli o půl 5. odpol.; taj. Ant. Smietansky, box 175, Little Ferry, N. J.

T. J. S. East Islip, L. I., N. Y. Taj. Fr. Tůma, P. O. Box 310.

Župa Sev.-Vých. Sídlo v Cleveland, O.

Ústřední Výbor: Starosta Leo Všetěčka, 2119 E. 90. St.; náměstek Josef Frčka; jednatel Jan Tichý, 3268 W. 54 St.; pokladník Vác. Přech, 3272 Fulton Rd.; náčelník Jos. Štíbr, I. podnáčelník Fr. Šrámek, II. podnáč. Jan Jirásek, Detroit; organizátor Jan Fryš pro stát Michigan, Jan Nabělek pro Pennsylvanii; Ant. Novotný pro Ohio.

Sokol Cleveland. Schůze každou 3. neděli v měsíci ve 2 hod. odpoledne v Sokolovně, 8932 Quincy Ave., S. E.; taj. Fr. Holešovský, 2237 E. 76. St., SE.

Sokol Čech, Cleveland, O.: 2. neděli v Sokolovně na Wendell Ave.; tajemník Vác. J. Štíbr, 3251 E. 55th St. S. E.

T. J. S. Nová Vlast, Cleveland, O.; 1. středu večer v síni Sokol na Clark ave.; jednatel Jan Kálal, 3613 Sackett ave. S. W.

Těl. a Podp. Jed. Budivoj, Detroit, Mich.; 1. pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine Sts.; tajemník Boh. Milý, 228 Maybury ave.

T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.; 2. a 4. středu v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul.; taj. Fr. Hlavatý, 283 Maybury Gr. Av.; účetní Vác. Becker, 78 Humboldt Ave.

Sokol Lorain, Lorain O. Schůze 4. neděli v měsíci v Sokolovně, 2404 Kelley Pl. Taj. Fr. Hartl, 606 W. 22. St.

T. J. S. Ríp, Allegheny, Pa.; schůze 1. neděli v Čes. Nár. Síni, 1000 Vinial St.; taj. Jan W. Novák, Butler Plank Road, Millvale, Pa.

T. J. S. Lev, Bridgeport, O. Schůze 3. neděli v měsíci v síni Č. S. P. S.; taj. Jos. Nový II., R. R. 2, box 79-a.

T. J. S. Saginaw, Mich. Taj. Cl. Krupka, 410 N. 13. St.

Župa Střední. Sídlo v Cedar Rapids, Ia.

Ústřední výbor: Starosta Jos. Halq. náměstek Václav Janda, jednatel Fr. Filip, Security Savings Bank, Cedar Rapids, Ia.; pokladník J. J. Hájek; Náčelník B. O. Hašek, 403—6th av. W., Cedar Rapids, Ia.; I. podnáčelník Fr. Jirásek, Cedar Rapids, Ia.; II. podnáčelník Fr. Štěpánek, Milwaukee, Wis. Výbor účetní: Fr. Jirásek, B. O. Hašek a J. J. Hájek. Schůze 3. čtvrtek v Sokolovně na 3. ul. a 5. ave.

Plzeňský Sokol, Chicago. 2. čtvrtek. Taj. Fr. Hartman, 5513 W. 25th Place, Cicero, Ill.

Sbor Plzeňských Sokolek, Chicago, Ill. Tajemnice Kateřina Kubičková, 1417 So. Harding Ave.

Sokol Chicago, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 2335—2341 So. Kedzie ave.; taj. Jos. Zeman, 1933 So. Spaulding ave.

Sokolky Chicago. Schůze 1. pátek v měsíci. Tajemnice E. Sadilek, 2400 S. Sawyer Ave.

Těl. Jed. Čechie, Chicago, Ill.; 4. úterý v síni Atlas Hall, 1436—40 Emma St.; taj. Jan Votoček, 1801 W. North Avenue.

Sokol Tábor Slovanské Lípy, Chicago, Ill. Schůze 3. čtvrtek v měsíci v 1300 S. Karlov ave. Taj. Jos. Čapek, 1339 S. Tripp ave.

T. J. S. Praha, Chicago, Ill.; schůze 1. a 3. středu v síni patronátu Č.S.P.S. Taj. Mat. Beránek, 5118 Hermitage av.

T.J.S. Rozvoj, Chicago (Irving Park) Schůze 4. čtvrtek v měsíci ve Svob. škole F. B. Zdrůbek, 4624 N. Crawford Ave. Tajemník Fr. Hlavatý, 4630 N. Harding ave.

Sbor Sokolek Rozvoj, Chicago. Taj. Františka Bíšek, 4640 N. Crawford av.

Česko Americký Sokol v Chicagu, Ill. Schůze 1. a 3. čtvrtek v Čes. Angl. Svob. škole, 1128 W. 18. St.; taj. Lad. Richter, 1429 W. 18. St.

T. J. Klatovský Sokol, Chicago, Ill.; schůze každou 3. středu v síni Ladimír Klácel, roh 19. a Leavitt ul.; tajemník Jan Hora, 2131 W. 18. St.

T. J. S. Oak Park, Ill. Schůze 1. čtvrtek v měsíci ve vlastní budově, 6512-14 z. 12. ul. Taj. Frank Koubek, 6712 W. 12. St.

T. J. S. Hawthorne, Ill. Schůze 1. pátek v měsíci. Taj. Em. Záloudek, 5051 W. 29. Pl., Cicero, Ill.

T. J. S. Berwyn, Ill. Schůze 2. čtvrtek v měsíci v Sokolně. Taj. Karel Smíšek, 6510 W. 26. Pl., Berwyn, Ill.

T. J. S. Karel Jonáš, Cicero, Ill. — Schůze 1. a 3. středu v měsíci. Taj. Alois Hildebrandt, 5321 W. 25. St.

Čes. Amer. Sokol, Manitowoc, Wis.; 2. středu v síni Slov. Lípy; tajemník Alois Jaroš, 708 Chicago, St.

T. J. S. Milwaukee, Wis. Schůze 2. a 4. středu v Čes. Amer. Síni; jednatel Ant. Šabart, 1312 Vine St.

Těl. Jed. Tyrš, Cedar Rapids, Ia.; 1. neděli v Sokolně, na 3. ul. a 4. ave.; taj. Emil Tůma, c. o. Slovan Americký.

T. J. S. Edwardsville, Ill. Schůze 1. neděli o 2. hod. odp. v síni Č. S. P. S., Vandavia St., taj. Kar. Slavík, box 251.

T. J. S. Iowa City, Ia. Schůze 2. úterý v síni Č. S. P. S. Taj. Chas. Lepic, 631 N. Center St.

Č. A. J. Sokol v St. Paul, Minn. Schůze 1. středu v měsíci v síni Č. S. P. S., roh 7. a Western Ave.; taj. Ant. Kosík, 550 St. Clair St.